Aidas **Marčėnas**

eilinė

Rinktiniai eilėraščiai

Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatai
SERIJOS KNYGA NR. 11

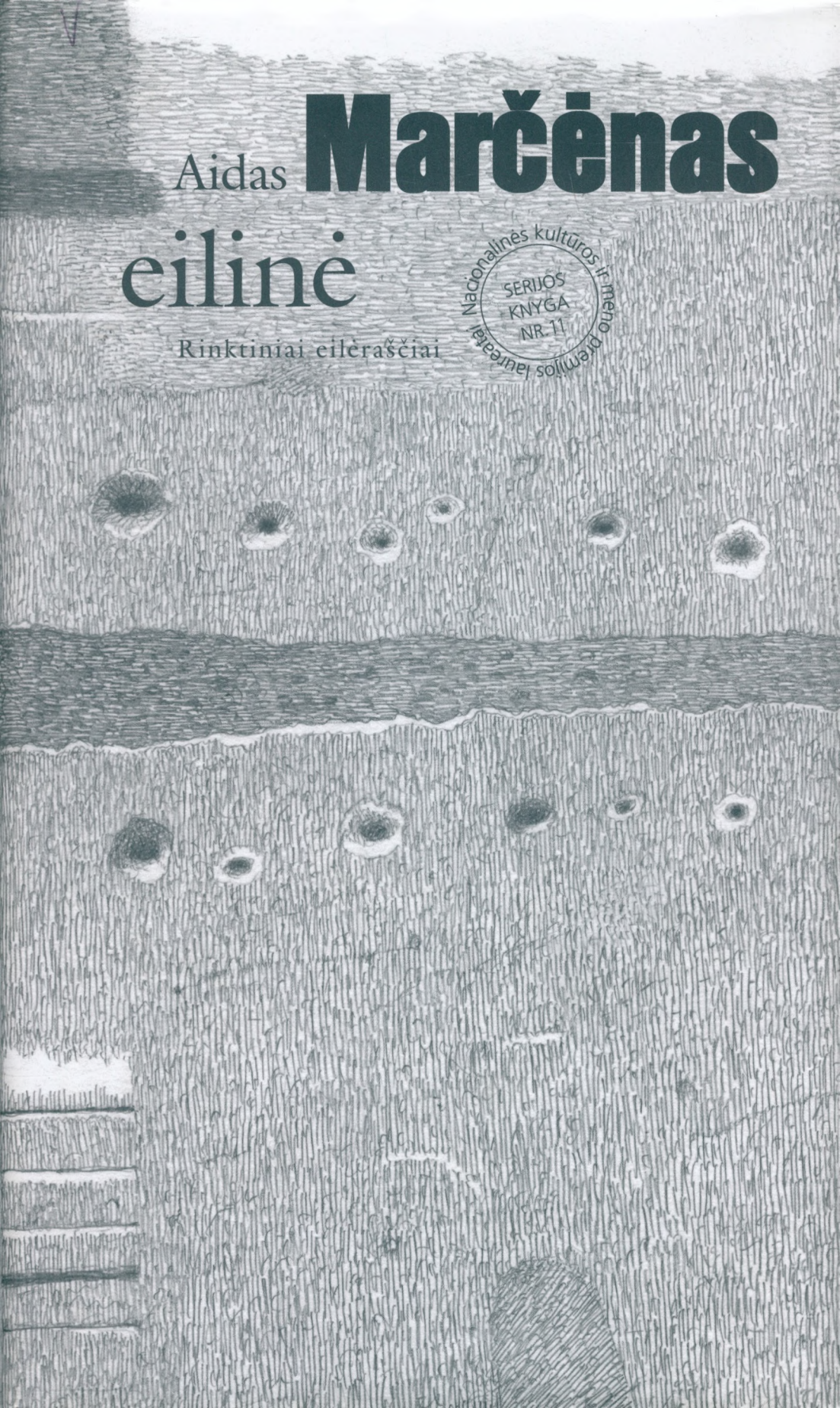

Aidas Marčėnas

Nuotr. © Algimantas Aleksandravičius

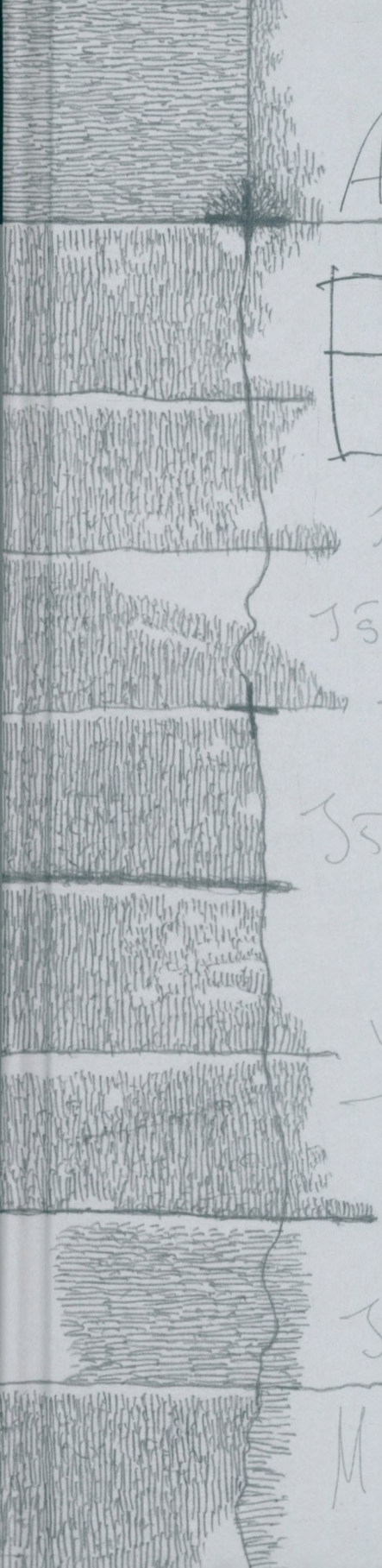

Aidas Marčėnas

Eilinė

Iš šulinio
Iš angelo
Iš dulkių
Iš metų be
žiogo
Iš
vargšo
Joniko
Iš devėtų
Iš pasaulių

Metrikai

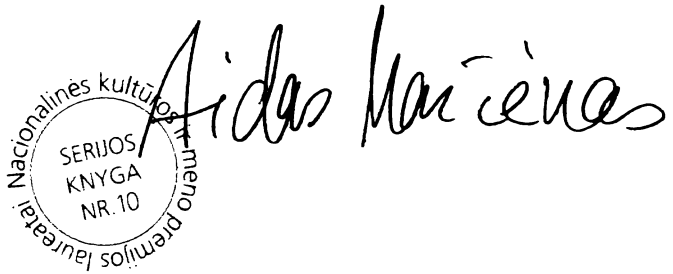
Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatai
SERIJOS
KNYGA
NR. 10
Aidas Marčėnas

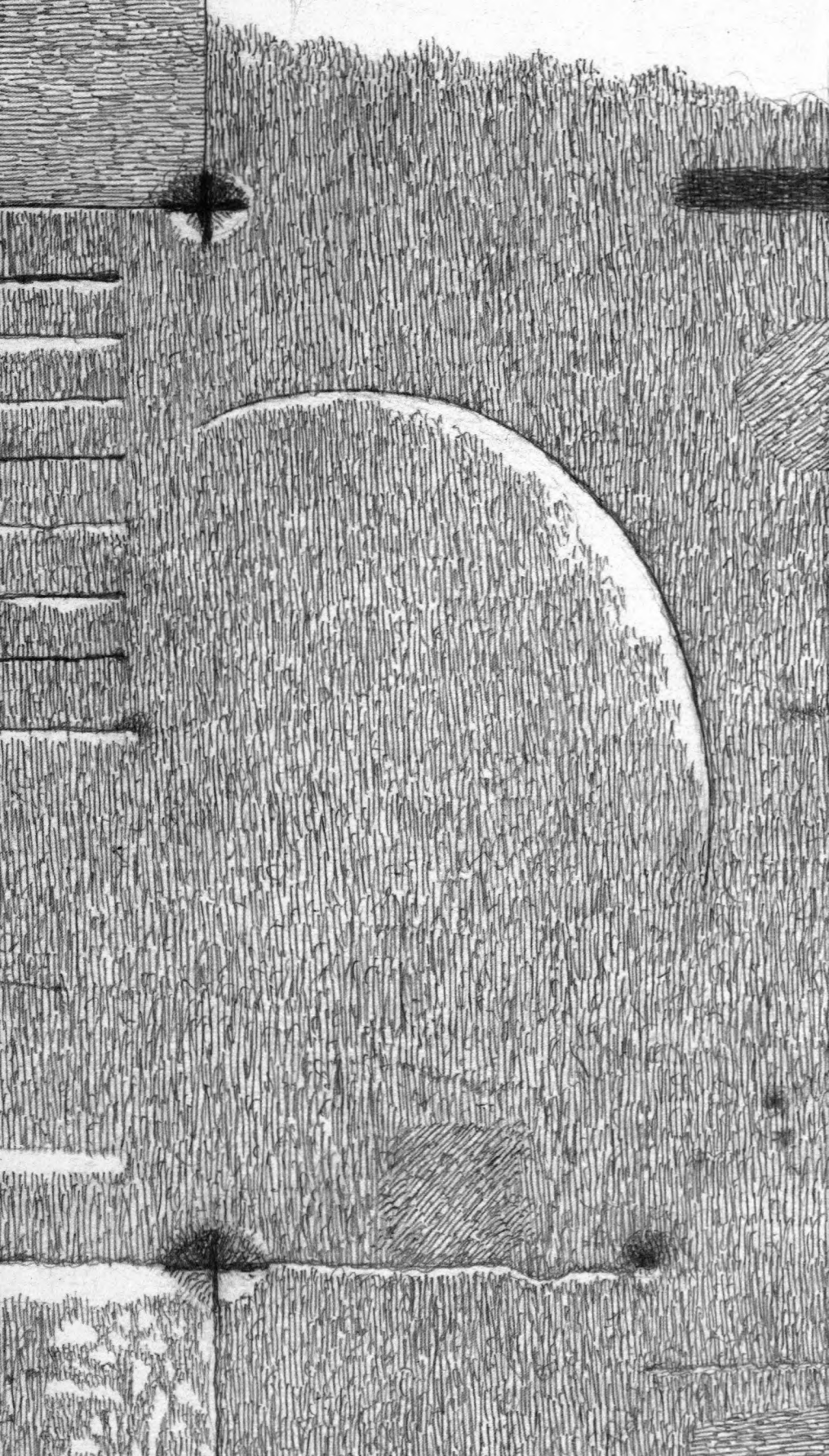

Aidas **Marčėnas**

eilinė

Rinktiniai eilėraščiai

Lietuvos
rašytojų sąjungos
leidykla
Vilnius

600-OJI LEIDYKLOS KNYGA

NACIONALINĖS KULTŪROS
IR MENO PREMIJOS LAUREATAI
KNYGŲ SERIJA NUO 2001 M.

ROMO ORANTO ILIUSTRACIJOS

KNYGOS IŠLEIDIMĄ RĖMĖ
KULTŪROS MINISTERIJA

UDK 888.2-1

Ma426

ISBN 9986-39-441-4

© Aidas Marčėnas, 2006

© Apipavidalinimas, Romas Orantas, 2006

© Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2006

Iš šulinio

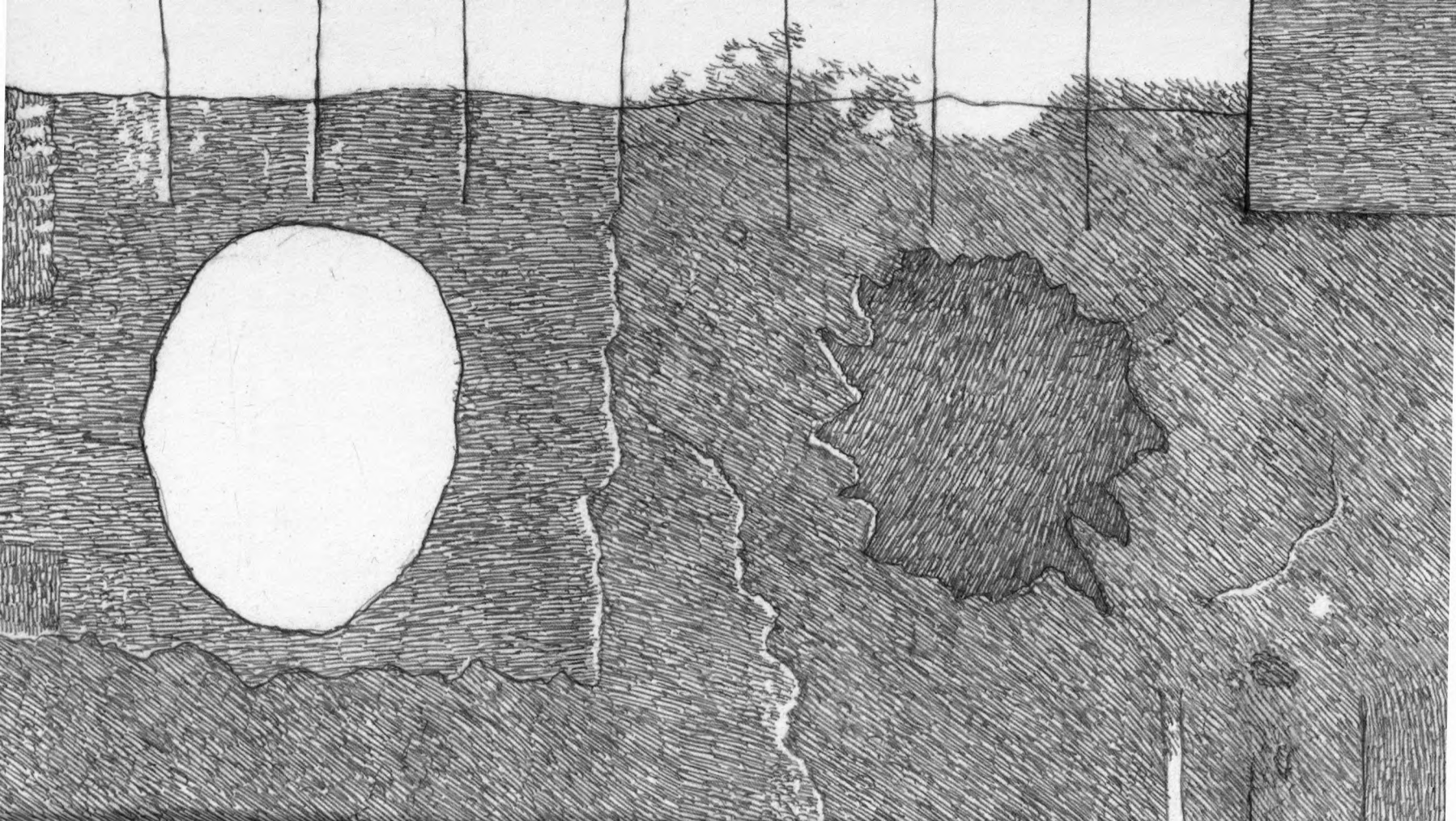

Klaida

neatitaisoma mano klaida
prieš penkiolika metų žaidžiant slėpynių
įsilipti į klevą mokyklos kieme
atsisėst ant šakos ir žiūrėt
kaip neranda manęs neatitaisoma
neatitaisoma klaida neišsiduot kai visi
užmiršę mane išsiskirsto

nes prieš dešimtį metų tą klevą nukirto
supjaustė ir išvežė

o aš vis dar
slepiuosi jame

Paslaptis

kada aš mažas kaime gyvenau
kitapus kluono paslaptis gyveno
o kai prabudęs bėgdavau
jos pažiūrėt jinai
ir vėl už kluono slėpėsi tada
gandrai dar buvo neišskridę
ir paslaptį regėjo ir mane

✳ ✳ ✳

taigi čia ir gyvena raganos
sakau aš Raimondui ir Viciunkai
dabar kai temsta jos sulekia
iš viso Vilniaus ir kelia
čia puotas štai štai paklausykite
va ten ir va ten pažiūrėkite
kalbu jiems kol pats išsigąstu
ir bėgu o jie bėga man įkandin
girdžiu jų šnopavimą ir dar
didesnė suima mane baimė
ir dar greičiau bėgame
pro mokyklos priestato statybas
pro elektros transformatorinę
per krepšinio aikštelę
peršokam tvorą vis artyn
ir artyn tarsi kometos
švystelim mano tamsėjančioj
atminty ir nutolstam nutolstam

Sena trečiadienio istorija

mergaitė kurią tariuosi mylįs
mūvi raudonom kojinėm ak
raudonom kojinėm trečiadieniais
budi prie mokyklos durų
trečiadieniais visada pavėluoju
į pamokas noriu kad mano
pavardę užrašytų tačiau net
trečiadieniais ji nekreipia dėmesio

Indėniška giesmė broliui Mindaugui

Mindaugai tavo apuokas
bus miręs ir
sunku bus pamėgdžioti
jo graudų ūbavimą

broli mūsų veidai
ištepti liūdesio pelenais

ir nebedundės bizonai ir
tu nebemokėsi klausytis
paukščių čiulbėjimo nebepastebėsi
anei driežo nei žiogo

broli mūsų veidai
ištepti liūdesio pelenais

ir tavo draugai užaugs
ir augins vaikus
ir niekad daugiau
nebešoksite aplink laužą

broli mūsų veidai
ištepti liūdesio pelenais

ir žinosi kad
mirtis ne tai
kas dabar kada
būni pervertas ietimi

broli mūsų veidai
ištepti liūdesio pelenais

ir burtininko nebebus nebebus
totemų ir ginklai
neparuošti kovai tavo
bailumą apraudos moterys

broli mūsų veidai
ištepti liūdesio pelenais

Trys konkretūs pasakojimai paauglystei atminti

1. pasakojimas apie tai, kaip mes ėjome iš Anykščių į Ukmergę

Rimui

kai mes ėjome per Kavarską
atšalusio rugpjūčio naktį
garuojant asfaltui spragsėdami
vyšnių kauliukais

mano draugai ir aš
mano draugai ir aš

kai mes ėjome dainuodami per
Kavarską šunys nelojo
didelis buvo dangus mumyse
žvaigždės skambėjo

mūsų kelionėje
vyšnių nunokusių

kai mes ėjome pasišvilpaudami
per Kavarską spragsėdami vyšnių
kauliukais keturi tarsi bitlai
Aukštaitija stebėjos

mano draugais ir manim
mano draugais ir manim

2. pasakojimas apie tai, kaip mes draugavome su mergaitėmis

Sauliui

kai kartą rudenį mes
draugavome su mergaitėmis
gražiai ėjome gatve
protingai kalbėjomės

mano senieji draugai
mano senieji laikai

kai mes draugavome
su mergaitėmis gražiai
sėdėjome ant suoliuko
valgėme obuolius

rudenio vakarą
namų darbus atlikę

kai mes draugavome
su mergaitėmis ar tada
aš galvojau kad
šitaip ilgėsiuos

savo senųjų draugų
savo senųjų laikų

3. pasakojimas apie tai, kaip mes stebėjome skraidančiąsias lėkštes

Dainiui

kai vieną giedrą vasaros
naktį mes visi keturi
susirinkome balkone stebėti
skraidančiųjų lėkščių

pilnas dangus lėkščių
mano draugai iš jų

kai vieną vasaros naktį mes
susirinkome balkone stebėti
skraidančiųjų lėkščių krito
ir krito žvaigždės

koks gražus tada
buvo mūsų gyvenimas

kai vieną vasaros
naktį mes regėjome dangų
mumyse aušo rytas
mes išskridome

mano draugai balkonas ir aš
mano draugai balkonas ir aš

Pasaka kitapus pupos

pupą kvailys pasodino nes žvaigždė viršum
kvailio galvos šalia kvailio pupa delnus
kvailys pasispjaudęs rankoves pasiraitojęs
į žvaigždę pupa kopia

prikopia kvailys paukščių lizdus gyvulių
visokių vabalų daug sutinka ir angelą
įsitvėrusį pupos ne vieną regėjo
patenkintas kvailys kopimu

kopia kvailys kopia pupa auga greičiau
negu kopia kvailys žvaigždė tolsta greičiau
negu auga pupa

papupėj stovime mes sapnuodami žiūrime
et vis mažėjam mažėjam

Atsisveikinimas

nežinau ką sakyt tik žinau
kad gražiai pasiliekam
pasilieka lietus lyg po stogą
klajotų nukaršęs Šagalo arklys

mano mieste puikus
aš labiau nemylėsiu jau nieko
taip išdunda peronas
ir palieka stovėt traukinys

AIDAS
ČĖNAS

Ilgo vakaro atminimui

...nes viskas yra mumyse
kaip vakarėjančio dangaus muzika
viršum amžinybės sekmadienio
nurimusiam mūsų mieste kada žiebias
pirmieji langai ir sniegas
griežia po kojomis mūsų
nutolstantys žingsniai vis tylyn
ir tylyn į žiemos nesulaikomą naktį
į tirpstantį nuo tavo alsavimo
kuklų atminties paveikslėlį į ten
kur jau nebėra mūsų atminties
kur jau nebėra mūsų...

Aš bijaus atminties sutemų

kai rašau eilėraštį apie
vakarop dūzgiančius karkvabalius
mano vaikystėj Maišymuose
vis dar mane atpažindamas
aklas šuo Tūras prieina
apuosto ir gulas prie žodžių

tolimam mano kaime
užsižiebia šviesos stuboj

teta šaukia visus vakarienės

Eilėraštis

aš kasdien rudeniop
kaip ir medis tampu vienišesnis kasdien
vis labiau ir labiau į save
panašesnis tampu su kiekvienu lapu
vis skaudžiau aš krentu vis baisiau
vis toliau nuo visų link žiemos
krentant lapams kalbu
vis skurdžiau ir skurdžiau
ligi kito pavasario žiedo

Rankos skinančios obuolį

tarkim obuolys vis mažėdamas
žiedu pavirsta susiskleidžia
žiedas ir pumpuras nyksta
išardę lizdus iš obels atbuli
lekia paukščiai į pietus
vanduo tampa sniegu
ir sniegas atpusto kelius
kuriais mylimoji sugrįžta

✳ ✳ ✳

praeinu pro save
su paikąja širdies gegute
ji kukuoja dienas ir naktis
mano kūno kape
ji nustoja kukuot
dureles užsidaro širdis
su paikąja širdies gegute
praeinu pro save aš ir vis
tolstu link ten kur mirtis
nepraeis pro mane

Atokvėpis

tas kelias kur einame
ne tavo ne mano kelias
bet vaizdas pakeičia vaizdą ir dulkės
nusėdusios mums plaukuose
tai tavo ir mano dulkės

AIDAS
ČĖNAS

Įkvėpimas

jei tu įsilipai
į medį ankstyvą pavasarį
ir iš nuostabos išsižiojęs
grožiesi apylinkėmis tai dar
nereiškia kad paukštis
įskris tau į burną
palaikęs tave inkilėliu

Miško kirtėjas

vakarop kai ir vėjas
nurimo kai vėjas
nurimo aš pabaigiau
darbą pabaigiau darbą

kai vėjas nurimo
tyla ir ramybė
kai kirvis nepokši
kai pabaigiau darbą

pabaigiau darbą klausausi
klausausi prarasdamas
amą prarasdamas amą
paukštis nerimsta giedojęs

Triušių narvas

1

nes išties kas yra žmogaus siela

kas yra sielos nemirtingumas
jeigu yra sielos nemirtingumas

aš klausiu nes netikiu
sielos nemirtingumu (ir tai man
baisiau negu pragaro kančios)

aš klausiu nes netikiu
dievo įkvėpimu (ir tai man
mieliau negu rojaus giedojimai)

šitaip mintis po minties žodis
po žodžio aš pats kantriai kas dieną kuriu
savo sielą kuri galbūt pagyvens
kiek ilgiau negu aš

2

baisu bet gyvendamas
aš vis dažniau kalbuosi
su mirusiais vis rečiau
su gyvaisiais

nes kas yra pokalbis:
ar žodžiai kuriais tėvas
veidu teisuolio mokė mane
gyvenimo išminties ar žodžiai
kuriais ir aš mokysiu dukrą

nes kas yra pokalbis: ar skurdus
prisipažinimas skurdžioje meilėje žodžiai
kuriuos šimtmečiais mėginam ištarti naujai

nes kas yra pokalbis: ar tie žodžiai
kuriuos mes pasakom vienas kitam kas rytą
kas vakarą žodžiai kai bandom šnekėtis
neviltyje apie didžius dalykus
po svetimom mintim pasirašydami

ar tai dabar aš kalbuosi su tavimi

ne mes juk čia kalbam tai jie
vis arčiau ir arčiau kartojasi mūsų balsais

ar tai tu iš toli mėgini man kažką pasakyti

tai jie tegali išgirsti vienišo šauksmą
tai tik jie negailestingai mus išklausys iki galo

todėl
kuo toliau
tuo dažniau aš kalbuosi su mirusiais
kuo toliau tuo drąsiau
kol užkalbins kas nors ir mane

3

skauda kas dieną labiau kas naktį
su tavimi tampu vienišesnis kas dieną

žiauresnis darausi visiems kuriuos myliu
(ir dukros švelnus priartėjimas
tik trumpam nuramino mane) kas naktį
galvoju pabaigti užmingant sakau
rytoj viską pradėsiu kitaip

aš dar gyvenu šiame pasaulyje ir tai
kas vyksta jame kas kartą
įvyksta su manimi

aš niekada neišmoksiu mirties kalbos
(net paskutinę akimirką)

nes ir mirę kalba su mumis tik tiek
kiek jie yra gyvi nes nėra mirusių
yra tik tai
ką siekia mūsų gyva atmintis

ir aš niekada neišmoksiu mirties kalbos

nes net mirusiųjų knyga yra
seniausias mūsų gyvybės šaltinis nes viskas
lig šiol mūsų sąmonėj buvo
nesibaigiantis amžinas ciklas

ir aš nenoriu mokytis
mirusio vandens kalbos
aš nenoriu nenoriu mokytis
kalbos mirusios sielos
gyvame artimo kūne

ir aš niekada neišmoksiu mirties kalbos
kokius pavidalus ji pasirinktų
kaip gražiai kaip viliojančiai beskambėtų

nes nuolankiai mes mokomės

kas dieną baisesnio kalbėjimo: paskutinių miškų
upių ir ežerų gyvo vandens kalbėjimo
paskutinio kalbėjimo kaimų ir lygumų
kalbėjimo mirusiųjų ir gyvųjų
kad sugebėtume tinkamai atsisveikinti

nes prieš šimtmečius kalbėję mirusia kalba
su kiekvienu sugrąžintu žodžiu
tampa kaskart gyvesni mumyse nes galbūt
kada nors ir mes taip sugrįšim gyventi

nes daina mirdama
dar suskamba mūsų lūpose
ir išnykus rūšis tampa mūsų
skaudžiausia dalim (jie nekeršija mums
jie paprasčiausiai numiršta)

taip ausų tyloje medis šlamės
ir paukštis praskris akių tamsoje
net ir pačioj skaudžiausioj baigty
jei liks nors viena gyva siela
išgelbėtas liks pasaulis

nes kelias iš namų
visada yra kelias namo
ne dėl to kad žemė yra
apvali ne dėl to
kad sūnus palaidūnas sugrįžta

šimtą kartų skaudžiau

ir ne dėl to kad palikęs namus
supranti juos turėjęs

ir net ne restauracija
kadai matyto vaizdo
ar išgirsto garso
net ne išplėštas kvapas
ir net ne bandymas susapnuoti

šimtą kartų toliau

savo trečiąją vasarą
aš galiu pavadinti namais:
tie keisti dideli žmonės
kurie tada gyveno su manimi
kurių jau daugelio nebėra
aš žinau (ir tai nėra paradoksas)
kuo toliau aš tolinuosi link jų
tuo dažniau jie kankinamai
bando mane prisiminti

iš triušių narvo pro groteles matau štai
susėdę visi po jazminais
lauko virtuvėje
mirusieji ir gyvieji
girdžiu šaukia mane vardu
aš glaudžiu prie savęs šiltą triušio kūnelį sudie
amžinai

Šulinys

kibiras kuriuo esu

į šulinį kuriuo esu metai po metų leidžiuosi net ir
vidudienį žvaigždes matau iš šulinio kuriuo esu

gelmę pasiekęs šulinyje pripuolęs vandenį kuriuo
esu gersiu jei dar gyvas vanduo šulinyje
kuriuo esu vandeny atsispindintis

dangus kuriuo esu žvaigždės gelmėj ištroškusio

Orakulas II

o jeigu tyla
kokiu garsu ji
skambės

suopis šešėliu
paliečia stiebą
žolės

o jeigu mirtis
kaip tada

o jeigu tyla

Daina su burėm

apie ką tau kalba pušys
pušys kalba apie vėją
apie ką tau kalba vėjas
vėjas kalba apie smėlį
smėlis kalba apie krantą
apie ką tau kalba krantas
krantas kalba apie bangą
banga apie laivę kalba
laivėj mano mylimasis
rūkas jam iki kaklo
žvaigždė virš galvos

Žiemos muzika Palangoje

N.

į čia mes mirę grįšime nes parkas
baltam mėnuliui sniegui ant šakų
baltais klavišais bėga tavo rankos
neliesdamos juodų

į čia mes mirę grįšime nes krantas
baltai žuvėdrai rūkui virš bangų
baltais klavišais bėga tavo rankos
neliesdamos juodų

į čia mes mirę grįšime nes vartai
neužsivers bus vakaras ramu
baltais klavišais bėga tavo rankos
neliesdamos juodų

į čia mes mirę grįšime nes baltos
baltoj pūgoj jau tūkstantį žiemų
baltais klavišais bėga tavo rankos
neliesdamos juodų

į čia mes mirę grįšime nes kaltos
yra ir mūsų sielos šaltos
kaip tavo rankų muzika – dvasia
kuri kaip sniegas tirpsta bangose

Vasara oš kai mes leisimės žemyn upe

vasara oš kai mes leisimės žemyn upe
užsimerkiu dabar ir matau bus mėnulio
delčia virš pakrantėse skendinčių kaimų

vainikai plauks pasroviui su mumis ir krantai
tą saulėgrąžos naktį
bus pilni dainuojančių gyvybės

mes girdėsime kas kartą naujas dainas
vis kitas pasroviui išvien susiliejančias
į alsavimą paslapčia dirbančio laivą

priešaušriu visa tai tols nuo mūsų
(kaip ir nuo jų pačių) matysime
rūkas jau kyla viršum vandens
prašvitus įplauksime į miegantį miestą
ir po tiltais nebepažinsime vienas kito

ir kai įsiliesime į vandenyną
tvanas bus mums pasibaigęs

Iš angelo

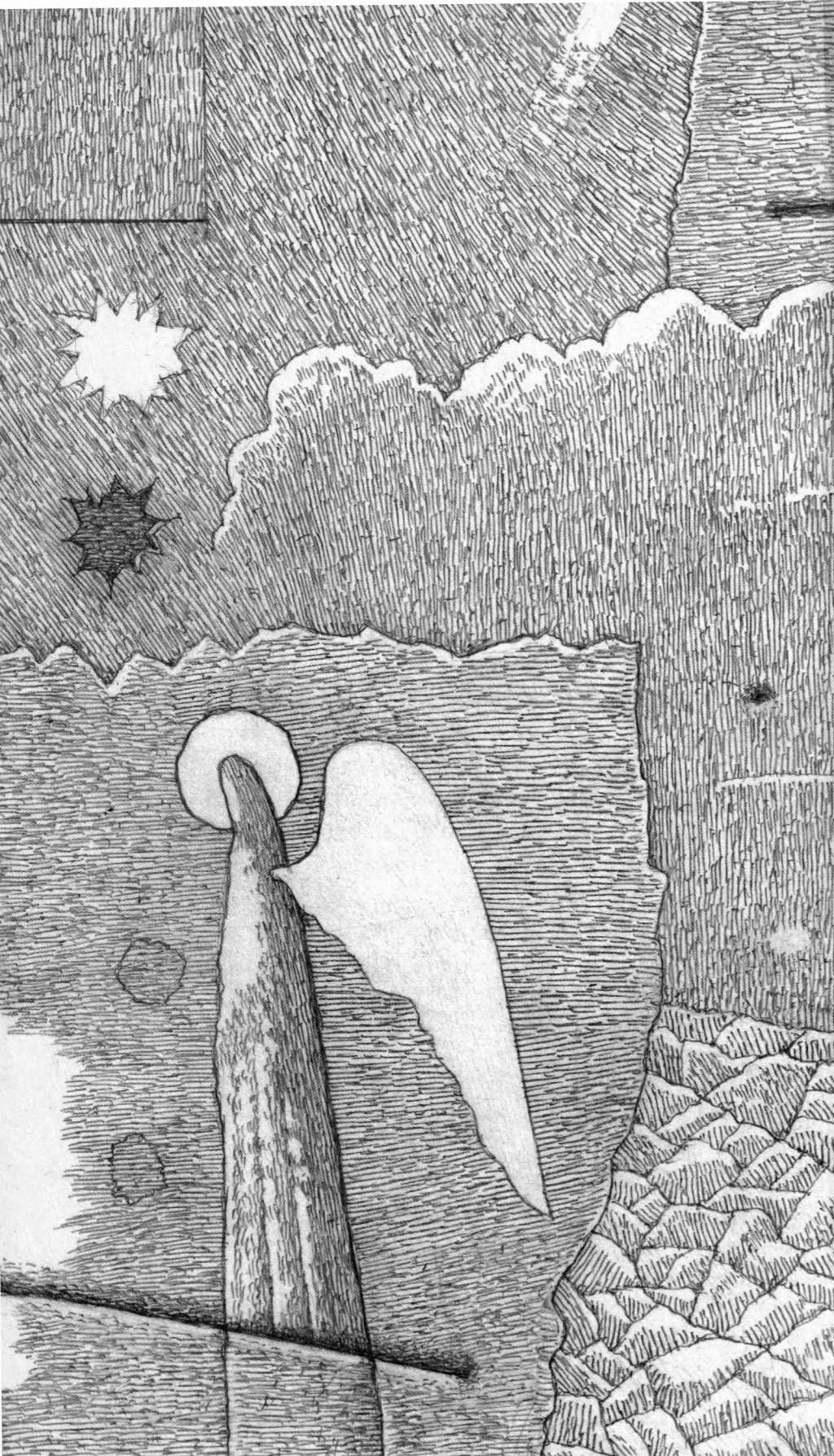

Vieneilis be pabaigos

tikiu ir sujuda kalnas ir jeigu nesujuda kalnas
netikiu kad tikiu

Karalystė

karalystė kuri plyti prieš mus yra bekraštė nepaprasto spindesio šviesos ir teisybės karalystė bet tatai aš galiu tik nuspėti jau nebeatmenamoje kūdikystėje girdėjęs nuostabius pasakojimus apie neregėtus turtus apie keistą švytėjimą miestų bet aš nežinau ar juos kada nors kas bent susapnavo

niekas tikrai nežino kas priekyje žengia bet tiki šiuos seka kovos drambliai raudoni besileidžiančioj saulėj trypdami viską savo kely ir kraujas žydi raudonas vešlioje gėlių pievoje dramblių varovai (manoma jų sparnai yra mėlyni) aukštai įsitaisę juos ragina klaikų alasą kelia būgnininkai ir trimitininkai neatsilieka ekstazėje tiki antai ant dramblio didžiausio Jisai susikaupęs nuožmus nenumaldomas yra kas apsimeta ties horizontu matą šią pašvaistę nors netikiu aš

po to dunda raiteliai tai jau galim nujausti kai upė tekėdama iš tenai atneša pasroviui keistą apsiplovimo nuojautą tačiau protas užuot nuskaidrėjęs aptemsta ir begalybė kanopų sutrypia tai ką bandei sudėliot iš kelių pakrantėje atrastų šukių

lankininkai gerai nutuokia savo darbą ir pėstininkai
žengia tvirtai pavymui sakė kadai sutiktas pa-
liegėlis vienas galima giliai savyje išgirsti ge-
ležies grubią kalbą keiksmus kada lipnus vėjas
atneša iš tenai vyno ir rūdžių tvaiką ir apsvaigi-
mą gašlybėje ir tai jau beveik kad tiesa

užu jų traukia (tokios žinios pasiekė mane per tarpi-
ninkus tačiau nežinia kiek galima jomis pa-
sikliauti) nesibaigiančios gurguolės mantos ir
ginklų ir tūkstančiai piemenų varosi neužma-
tomas galvijų bandas kurios galutinai sutrypia
apleistas tauriųjų metalų lydymo krosnis kadai
klestėjusių miestų griuvėsius iškirstus sodus už-
akusiais tvenkiniais ir išdžiūvusius kanalus po
žvaigždynais

ir tik tada klupdamas po našta išdegintoje saulės dy-
kynėje nešinas savo neįkainojamu turtu veda-
mas nevykėlio mokinio priekyje jūsų einu aš

senas ir aklas karalystės metraštininkas

Taip

Taip
tikriausiai smagu
būtų tverti pasaulius

štai paprastai žodis tėvas
ir žodis motina nesusimąstant štai
iš jų dar viena visata apibendrink
jei nori tačiau
žodis nežinau ir žodis myliu

štai (jei ištversi)
irgi dėl saulės energijos
spengiančioje mano smegenų vienutėje
prasikala mažas daigelis

anava pats savyje pumpuras jau

tavo vaizduotėje
sprogsta

Gyvybė

Bičių dūzgimas žydinčiuos grikiuos,
skaidri daina šienpjovių
gal prieš tūkstantį metų.
Žvangant ginklams žygio giesmė.
Kažkur toli yra žibantys miestai,
kuriuose miega prekijai ir karaliai,
kažkur yra tamsūs laivai,
besigrumiantys su audra.
Medžiuose vėjas nurimsta,
kai leidžiasi saulė. Aš žinau:
žarijos gęstančiam židiny,
motinos balsas sutemus,
tylus užkalbėjimas gelmenų.
Mirtis praeidama verčia skambėti
kiekvieną mano ląstelę.

AIDAS ČĖNAS

Palikimas

mus paliko ūksmingi miškai
upių vingiai ir tolimas aidas
nuskardenusio trupančio rago
paskutinėj karaliaus medžioklėj

mus paliko duobėti keliai
ryto dulkių šventoji prasmė
ir žydruojantys toliai aukštai
pro paauksintas arkas kurias
susapnavome baisiąją
stingdančio nemigo naktį

(miestas krito gelmėn
tu staiga prie manęs prigludai
ir jau nieko nebuvo greta)

mus iš lėto paliko šviesa
į kurią vis godžiau mes žiūrėjom
giliau ir giliau
atspindėtus ledynų slinkties

mus paliko bedugnės

mus paliko paklydę žvaigždynai
ir švytėjusių miestų griuvėsiuos
nukirstųjų karalių didybė
ir sutrešę pirklių karavelės

kur aplankė mūs užmirštą uostą
ir įkeitę į geismą ir baimę
pažadėjo kančios išpirkimą
įrašytą skenduolės aky

mus paliko visi atspindžiai

mus paliko ir jūra ir krantas
ir nešventas dievų prielankumas
ir mėnulio svaiginantis vėjas
iš praamžės šulinių šitą rytą
nebeatnešė žvangesio ginklų
vis rūdijančio skardo
ugnies ir tiesos kalavijų

nebeliko pasaulių kariaunos
ir negalią mūsų
tegalėjo išreikšti kalba

Jei mirs poezija

jei mirs poezija (sakau tai
aiškiai nujausdamas
būties dėsnius) pasaulis
nustos savo prasmės jei mirs
poezija orfėjas
niekada nepažvelgs į euridikę
ir trakijos vėjas
mūsų link atneš kvaitulingus
šokančių menadžių klyksmus
sumišusius
su perdėm sumeluotom
jo meilės dainom
kurių neklausys nei dievai
nei gamta jei
mirs poezija mums nebeteks prasmės
metų laikų kaita
diena ir naktis
mes nežinosime kada švęsti šventes
kada sėti ir pjauti
ulisas
niekada nepasieks
itakės jei mirs poezija
iširs slaptieji pasaulio ryšiai
alchemikai paliks savo celes
matematikos ir fizikos dėsniai
liks iškreipti
šventyklos apleis tikinčiuosius
ir maldos žodis virs akmeniu

paskutiniojo šventojo lūpose
jei mirs poezija vynas
taps vandeniu
ir niekada vanduo
vynu jei mirs poezija
tai bus ženklas
kad Dievo nėra
ženklas
kad niekados nesulauksime teismo

Gražiausias šio vakaro vaizdas

Gražiausias šio vakaro vaizdas yra
Vytauto Bložės pasėta saulėgrąža
išdygus ir žydinti
penktame mūsų eros amžiuje Kinijoj
po šiauriniu poeto Tao Juanmingo langu

1986 spalio 13

lyg koks perauges balandis
įsitaisęs atokaitoje ant pastolių
restauruojamam XV a name
kažkur ties stogu jau amžiams
mano klasiokas deima kemeklis
nieko aplink nematydamas
išsijuosęs pliekia kortomis durnių
gal jau dešimt minučių juokiuosi
užvertęs galvą apačioje ko juokiesi
staiga klausia praeivis iš kur
aš žinau atsakau
ir pasemiu šitą akimirką
iš nesulaikomo srauto

AIDAS
ČĖNAS

Tuščia galva

iškrėsk paukščius iš mano galvos

štai pakyla klegėdamas visas būrys
čiauška ir cypsi balsais įvairiais giedodamas
nustriksi vienas

ilsisi neprotinga galva

Erškėčių krūmas dūzgia

erškėčių krūmas dūzgia
pilnas tavęs ir tekančios saulės

mano laikas teka greičiau
nei turėčiau kalbėti

todėl nežinau

AIDAS
ČĖNAS

Kalbu

kalbu nes šis nubudimas dar nieko nereiškia
nes ir nubudęs nesu atsivėręs

šitaip guliu iškvėptas tavo nakties
su žvaigždėmis
su mėnuliu atgaudžiančioj vasaroj
laikinas amžinai
ties drakono anga
supančiotas lakštingalų trelėmis

Per naktį aš nebijosiu galvot apie žolę

per naktį aš nebijosiu galvot apie žolę
kurios baltos šaknys apraizgys mano kūną
ir apie žolę kuri užžels
dabar klestinčių miestų griuvėsius
vis tiek nebijosiu galvoti
kaip nebaisu yra galvoti apie žvaigždes
be pėdsako išnykusias civilizacijas
arba apie nieką
taigi apie tai kuo mes būsim
po tūkstančio neilgų metų

Brėkšmas

neburk savo likimo iš atvėsusių pelenų
iš atverstos delno knygos taipogi
žvaigždžių išsidėstymo nakties šuliniuose

nes langas į naktį
kuriame dar regi savo atvaizdą
švinta
ir jame pamatai
sniego lauką ir tolimą mišką
ir per lauką
link miško vingiuojantį kelią
ir keliu tuo nutolstantį žmogų
kuriam šviesa tavo celėje
praranda bet kokią apčiuopiamą prasmę

Tirono mirtis

Trisdešimt metų tirono mirties
tavo vardu šaukiausi aš Viešpatie.
Kumštį iškėlęs
grūmojau tautos vardu.
Buvau aš teisingas
įniršy savo buvau
drąsus ir nepaperkamas.
Ir gerbė mane
vyrai ir moterys
ir tikėjo manim. O dabar
kada kumštis nuleistas maldai
ką matau aš Viešpatie
delne atgniaužtam?
Trisdešimt tamsėjančių monetų
kuriose iškaltas tironas?

Judo mirtis

Toros ir Rašto aiškintojai sakė kada
ateis Žadėtojo laikas praregės aklieji
kurtieji išgirs ir prabils nebyliai.
Aš akluosius mačiau kurie
sakėsi regintys darbus Jo. Aš
kurčiuosius mačiau kurie sakėsi
girdintys žodį Jo. Daugiausia
mačiau nebylių. Štai aš
aklas matau ir kurčias girdžiu štai
galų gale aš kalbu tačiau
šalia žudančio skausmo
nėra mano širdy jokios
Karalystės.

Pasaulis grįžta į žodį

pasaulis grįžta į žodį: žiūrėk
kaip tampa žodžiu šitas vakaras
šitas ruduo kurio pauzėje
tu ir aš tampame žodžiais
tikriausiai vienu žodžiu
kurio taip ir nepasakėme vienas kitam
ir mirtis aplink mus yra
žodis kurio mes negirdime

žiūrėk: šokanti peteliškė
besileidžiančios saulės šviesoj
užbaigia savo ciklą ir vėjas
dabar suošęs nušvitusių medžių lapijoje
ir krentantis lapas ir kėkštas
staiga iš tankmės pabaidytas
tik patvirtina mūsų kurtumą

peteliškė miršta tarp astrų
kuriuos tu skini ir nieko
nėra tyliau už šią tylą

Neregima šviesa

yra šviesa neregima pasauliuos
ji reiškiasi drauge su regima šviesa
žiūrėdamas į virpančią rudens lapiją
aš pagalvojau apie krentančias mūs sielas
vandens paviršiumi nubėga atspindys
ir dar vienai beviltiškai ilgai sekundei
jėgas atgauna mirštantis drugys

aš pagalvojau apie krentančias mūs sielas
kada auksinis ryto spindulys
sparnais jo žaidžia trykšdamas pro rūką
ir jaunas vėjas medžiais nubanguoja
su miego angelu nuošdamas krantu
ir medžių lapai tėkmėje nutola
su atspindžiu šventos Onos bažnyčios
su viso miesto atspindžiu švelniu

žiūrėdamas į virpančią lapiją
aš vis galvoju apie mūsų sielas
kada akis užmerkiu drugio akimis
ryškėjančią pro ultravioletą
regiu akimirksniu sustingusią vietovę
ir tuose kontūruose blyksteli iš lėto
po atspindžiais praplaukianti žuvis

yra šviesa neregima ji krenta
kas rudenį giliau į liūdną mano veidą
šešėliuos mirguliuojančių pasaulių
ji reiškiasi su regima šviesa
nušvietusia fatališką kritimą

Paprastas eilėraštis

gal išties verta per naktį
galvoti apie būties dalykus
grumtis su galybe užplūdusių klausimų
vien tam kad švintant
pirmam prabilt apie sniegą
kuris naktį iškrito žiūrėk
kaip netikėtai keičiasi metų laikai
medžiuose nustebusios kaip ir aš
suklega apsnigtos varnos
purvina aikštė prieš mūsų langus
tampa balta kaip nekaltas popieriaus lapas
kur be gilių išvedžiojimų
įrašau meilės žodžius pavasariui
kurio ir linkiu sulaukti
visiems bundančio miesto piliečiams

Šitoj erdvėj prieš pat užmingant

šitoj erdvėj prieš pat užmingant
kadaise rodosi jau būta
apleistas parkas tuopoms sningant
kažkur pro perregimą rūką

fontanas panas liejas fleitom
ir aukštos marmuro skulptūros
pro mus nutolsta tartum laiko
nepakartojamos struktūros

pro tuopų švintančią lapiją
išpaikintas borėjas šypso
ir toj liūdnoj šviesoj atgyja
nejudrūs vandenys iš stikso

tu čia sustoji mylimoji
kam reikalingas šitas parkas
paklausti nori bet herojai
tave nusiveda už rankos

numiręs parko šeimininkas
mane budėti čia palieka
žiūrėti paukščio giesmininko
akim ir nesuprasti nieko

Miegantis dievaitis

kada jis miega pateka žvaigždynai
mergaitė eina prarajos kraštu
aš nubundu kaip atverstas žodynas
keistam laike kurio nesuprantu

aš nubundu galvoj man žydi medis
ir suokia paukščių kerintys pulkai
mergaitė eina per pasaulį regis
tarytum miestai dega jos plaukai

ir vandenys prasiveria ir vėjas
staiga man tampa regimas kada
į mano protą kvėpteli kūrėjas
ir palengvėja žydinti galva

ir aš kalbu nes man kalbėti skirta
ir taip daiktams ryškėjant naktyje
aš nubundu ir niekas nepatirta
kada dievaitis bunda manyje

Pasakos pabaiga

nuožmioje kovoje
štai jis slibiną duria
        ir galvas devynias nukirtęs
liežuvius joms išrauna
        ant žirgo štai sėdas ir joja
dar plevena aukštai jo giesmė
        kai po vėliavom virtęs
jis užmiega nuilsęs miegu
        kurs jam laisvę atstoja

ir dainuoja tyla tyloje
        nei gentis nebetekusi žado
projektuojasi ledo širdis
        į užmigusio karžygio šlovę
kai užgęsta ugnis
        o mirtis sugulovė
        gyvenimą žada
jam atradus sapne
        surūdijusius kardus
ir savo
ir brolio

Saulėtekis

Tyli žvaigždžių blėsimo valanda,
prieš aušrą įsitempusi gamta
nutildė žiogus, paukščiai dar nečiulba,
tokia tyla, kad, rodosi, apstulbo
pasaulis visas... Tik staiga girdi –
širdis krūtinėj plaka nerami,
ir traukiasi naktis nuo pirmapradžio garso,
tada geriau ir ausys įsiklauso, –
ir išgirsti, kaip keliasi žolė,
kaip žiedo taurę atveria gėlė,
štai pirmas paukštis antrina jau širdžiai,
jau visas choras gieda ryto ilgesį,
dvasia prabudus veržiasi iš kūno,
ir vis gilyn gilyn į žmogų srūva
minčių versmė, jos sąskambiai lėti,
gamtos artumo muzika ūmi
garsyn garsyn į disonansą skambų, –
ir saulė susprogdina ryto dangų...

Tada tiesa, tiek priartėjus, gęsta
į žodžio melą, Viešpaties paspęstą.

Veidrodis

Tas kambarys yra labai giliai tavy,
ir, ten įėjęs, dar išvyst gali
lengvas užuolaidas, kai vakaro šviesa
pro langus srūva. Saulės nutvieksta
jauna mama, – ji dar tik laukias vaiko
ir lyginas su reprodukcija van Eiko,
kur kabo šalia veidrodžio išblukus, –
štai moteris į šviesą atsisukus,
o šypsosi iš veidrodžio graži,
labai į nutapytą panaši.
Vėliau – nustebęs keistas tavo veidas,
kai pirmąkart į jį pažvelgti leido
tau motina – „ilgai tik nežiūrėk,
nes velnią pamatysi ten“ – tu rėkt
pradėjai, vaike, išsigandęs baisiai
kažkokio vaizdo, kas matyti leista
tik kūdikio nekalto akimis,
kas niekad atminty nebenušvis...

Dabar žiūrėk į savo veidą seną,
į tuos metus, kurie kartu gyvena.

Riešutynas

Prieš pat užmingant plaukia į tave
nebesulaikoma ir tobula gija
vaizdų, iškilusių iš atminties gelmės,
kurie, manei, daugiau nesuvirpės
tau sąmonėj, tačiau dabar matai –
po pievą vaikšto du balti gandrai,
ir dar matai – pro tankmę riešutyno
vežimas į malūno kalną kyla,
jau pats vidurdienis, aprimusi gamta,
tik dūzgia bitėm vasara šventa,
lėtu jaunuolio atsainaus žingsniu
antai ateina tėvas takučiu,
ir išgirsti dabar – tave jis šaukia,
ir jūs abudu einat riešutauti.
Kai tėvas riešuto pasiekt negali,
tada tave aukštai ant rankų kelia
ir drąsindamas kalba tau kažką,
o tu tiesies, tiesies į riešutą ranka...

Dabar ilgai žiūrėk ir vėl išvysi
akimirką, nušvitusią vaikystėj.

Miestas

Rugpjūtyje, kai vasara tyli,
varpus iš tolo skambančius girdi
sekmadienį, o jau ruduo artėja
ir laikas neišvengiamai greitėja,
vis bėgant metams... Pameni, anksčiau
tu dieną skubinai, kad baigtųsi greičiau,
tačiau dabar ją sulaikyt bandai,
smerki save, – bergždžiai pragyvenai,
galvodamas, kad tau yra paskirta
patirti tai, kas bus kitiems užginta...
Kada diena prieš vakarą suklups, –
į miestą ženk pro tuos pačius vartus,
kurie atsiveria į amžiną svajonę
gyvent ilgiau, nei skirta šioj kelionėj:
tavęs nebus, o miestas vis stovės
ir bokštai vis saulėlydžius lydės,
kažkas turbūt žiūrės pro tavo langą
į vakarėjantį ir ramų miesto dangų...

Antai, – prie seno universiteto
keista šviesa, regėta dar El Greko.

Iš išvarymo legendos

aš ne taip gyvenu pagalvojau nuo Bekešo kalno
ir į Vilnių nuslinko tamsi tartum amžius naktis
ir baisi nei mirtis dar žiauresnė mintis mane kando
čia ne tavo namai ir ne tavo šita praeitis

nei Vilnelė giliai taip kažkas manyje suvirpėjo
ir nurimo staiga galvoje nebeliko minčių
tartum gaisro ugnis kur po miestą nešiojama vėjo
nujautimas ūmus kokią meilę savy aš kenčiu

trijų kryžių kalne krankiant varnoms išgąsdintoms gęstant
vakarinėms žaroms virš liepsnojančios mano galvos
juodas angelas leidos ir rankose laikė pašvęstą
surūdijusį šalmą blyškios mėnesienos šviesos

visas miestas staiga suvirpėjęs tarytum nutilo
kai pakėliau akis viršum bokštų tekėjo delčia
ir vis plėtės kančia o mėnulis vis dilo ir dilo
negalėjau čia būt ir išeit negalėjau iš čia

Užupio eilėraštis

tą naktį Vilnius rodėsi išmiręs
giliam laike Vilnelės tėkmėje
buvau aš savo galvą panarinęs
su Dievo vėju švilpiančiu joje

krante sėdėjo pulkas vaidilučių
su rūtų vainikėliais plaukuose
ir klausės išprotėjusių gegučių
kur man metus kukavo sapnuose

pro seną arką aušo jaunas rytas
toli girdėjau skambančius varpus
iš Bernardinų kapinių išvytas
naivus vaiduoklis ėjo į namus

tada ir aš per miestą sužalotą
su paryčiais pragydusiais gaidžiais
su atspindžiais supainiojusiais protą
vėl sugrįžau žingsniukais išdidžiais

Vasaros pabaiga

vaisius nokina vasaros naktis
išsaugojusi šilumą dieninę
kur bręsta amžių vandenyse
auksinio vyno paslaptis

atvertas langas kaip sena knyga
į naktį sklidiną gyvybės
kur protą baudžia amžinybės
nebepagydoma liga

orfėjo pirštai paliečia stygas
ir renkas žvėrys nematyti
kur tamsoje jų akys švyti
pro susipynusias šakas

ir tartum krūpteli kėdė
kada pro ošiančią lapiją
rugpjūčio paskutinę giją
nutraukia krentanti žvaigždė

AIDAS
ČĖNAS

Eilėraščio atėjimas

žydra spalva man žydi hiacintas
ir vienas bruožas tampa portretu
dievaitis jaunas kvailas ir gracingas
pernakt artėja skriedamas ratu

kaskart arčiau kol pajuntu kaip plaka
jo šaltas kraujas mano smilkiniuos
vilkai ir liūtai šitą kraują laka
bepročio požemiuos tamsiuos

o iš portreto pateka mergaitė
ir akys jos nei saulės spinduliai
man vėl pasiūlo menką savo kraitį
ir vėl pranyksta kaži kur giliai

Pašaukimas

berniukas bėgantis pakrante
su juo kas žaidžia nebematot nes
jūs žiūrite į temstančias erdves
ir laukiate stebuklo įsitempę

banga į pėdą pripila vandens
kita banga visai nuplauna pėdą
o vaikas bėga bėga bėga
pavirsdamas į statulą akmens

tada aš žodžiui suteiktas tampu
ir nuojautai kad klyst neliko laiko
ir kirui žiūrinčiam į vaiką
ir vaikui bėgančiam krantu

Tamsa artyn

tamsa artyn ji leidžias nuo kalvos
bet ten kur dar geresnis matomumas
yra raudonas vakaras jo kūnas
jau niekada savęs nepakartos

jis tavo veidą temstantį sulaiko
tenai kur žvilgsnis įteka į tylą
yra raudonas vakaras jis kyla
į begalinį amžinybės laiką

bet jį temato pasmerktasis nes
tasai kam atsivėrė šitas krantas
yra raudonas vakaras jis krenta
ir pajunti kaip greit neliks tavęs

Vaiduoklis botanikos sode

ir augalas kaip angelo šešėlis
keistai nušvinta vidury nakties
ir sužydruoja neregėtos gėlės
aš čia esu o tu tik vaidenies

bet štai pro stiklą įteka mėnulis
ir kaip kadai matytuose sapnuos
skrendu virš sodo kuriame nubudęs
tu gyveni o aš tik vaidenuos

veržiuos aukštyn bet klimpsta žodžių raidės
gėlių aromate gličiam
o tu juokies tarytum pats neskraidęs
ir mes abu vaidenamės trečiam

A S
A S

Šitas miestas

su bažnyčiomis vėjais ir gatvėm
su vienatvėm pūgom ir dvasia
šitas miestas išplaukia į naktį
įsižiebęs šviesas languose

su varpais kurie bokštuose skamba
kurių niekas išgirst nesiryš
žiemose šitas miestas nuskendo
ir jau rodosi niekad negrįš

šitas miestas vagių ir piratų
kurie miega dugne naktimis
ir tik tas kuris vaikšto be batų
žengia aikštėmis apsnigtomis

Nesenkantis vanduo

yra kažkas užginta namuose
kuriuos ilgiau nei šimtmetį gyventa
tenai gyvybė tvenkias daiktuose
kurių šviesa į regintįjį krenta

daiktai gyvena vos mus liesdami
alsuoja knygos dulkėmis ir tyliai
seni laiškai prieš pat sudegdami
paliudija kaip mylimos mus myli

o jei netyčia saulės spindulių
į šitą laiko prieblandą patenka
nušvinta veidrodžių gelmėj šulnių
artezinis vanduo kuris nesenka

Klausaus ką šneka angelas

klausaus ką šneka angelas balse
aš nieko negirdžiu galbūt tik vėją
bet viskas tą sekundę nuskaidrėja
ir tampa man gyvenimo prasme

kažkas yra arčiau negu jaučiau
ir ką bandžiau įvardijęs įminti
kiekvienas medžio lapas šlama mintį
kiekvienas žodis reiškiantis tačiau

pačiam vidudienį atsėlinus nakties
vėsa lyg stingdantis prisilietimas
dar vienas šuoras tartum nubudimas
iš tos sekundės tartum iš mirties

Tyla

kapų tyloj ir angelo šešėly
nuošus medžiams rudenio dugne
kur žydi paskutinės metų gėlės
ir sveikina ateinantį tave

šviesa nušvietus vakaro bažnyčią
netyčia krenta tau ant liūdno veido
ir atsimušus tyliai išsisklaido
ir su tavim į naują rytą eina
ir niekada nepasilieka šičia

Žvilgsnis veidrodyje

gal negyvenam gal tik atspindžiuos
kažkas mums liepė su šviesa budėti
nuo šito veido veidrody grįžiuos
į tą kuriam nelemta nusidėti

baisia mintim kad be jokios prasmės
mes esam po žvaigždynais įrašyti
gal negyvenam gal tik žodžiai švyti
nuo įtampos ir kosminės grėsmės

Iš vaikystės saldaus paveiksliuko

iš vaikystės saldaus paveiksliuko
Maišymuos kur kalbėjo troboj
į apleistą mane patyliukais
susitelkęs senelės maldoj

iš praamžės iš kraujo iš lėto
vis paneigdamas dėsnius gamtos
per mane kaip per Genezaretą
eina Kristus teliesdamas vos

Ženklas

mergaite ženklas man esi
kada lietus į šiltą miestą krenta
saulės šviesa dar tavo veidu slenka
ir lūpom žaidžia šypsena vėsi

kas akyse nebematau kai praeinu
pro kūno sostą ir žengiu į lietų
žinau ir laukiu jau kad palytėtų
mane kažkas nematomu sparnu

Iš vaikystės ligų

kambarius vasaros vėjas užlieja
sudreba medžiai išskrist pasiruošę
giedančios žvaigždės danguj susilieja
krenta į lėkštę ataušusios košės

ir išsilieja pravirintas pienas
vaikui kuris netikėtai susirgo
tam kuris liko šią valandą vienas
kuosa atjoja ant girgždančio žirgo

Ir jau nieko nenoriu turėti

ir jau nieko nenoriu turėti
kai pro srūvantį tekantį laiką
man kas kartą sunkiau įžiūrėti
tai kas mano gyvenimą laiko

mažą vaiką ir seną malūną
tylų vasaros vakarą žiūrint
į vakarės žvaigždės laikinumą
su tavim šieno kaugėje gulint

Gimimo diena

kokia šviesa kada taip vakarėja
kažkas nubėga rudenio alėja
ir krentantis nušvitęs klevo lapas
kaip dovana kurios kiti nemato

jauna mirtis ji vaikščioja po sodą
jos veidas lyg viduramžių madonos
ji liečia astrą ir drugelį Dieve
kiek daug šviesos su manimi ją sieja

Šaltas vakaras tylinčio balsas

šaltas vakaras tylinčio balsas
baltas vėjas lietaus pabaiga
senas namas per radiją valsas
negyvenama tavo ranka

fotografija langas į gatvę
juodas varnas tylus nevermore
ir vienatvė skurdi ir senatvė
ir ruduo ir ruduo ir ruduo

Gidas

grakštieji bokštai augantys į Kristų
staiga prožektorių šviesoj nušvinta
bedvasei miniai vėpsančių turistų
bet man yra kur kas daugiau užginta

liepsnotas krūmas vakaro bažnyčios
pirmam sniege brandina gėrio sėklą
ir tą grūdelį šventraščio garstyčios
turiu įteikt kaip galvą ant padėklo

Krantas

abu krantus nuplaus švarus lietus
senus kapus jaunos mergaitės miegą
ir jeigu ji iš ryto atsibus
išvys laukus nubalinusį sniegą

ir tas kuris su ja susidraugaus
liks amžiams palytėtas kito kranto
ir jam sapnuosis sapnas emigranto
kur paukščio plunksna krenta iš dangaus

O naktis

o naktis tartum krisčiau į gelmę
begalinės žmogaus prarajos
ir atbėgs žaižaruojantis elnias
ir dzievaitis ant elnio atjos

žvaigždės skils po kanopom nutūpęs
ugnies paukštis virpės ant peties
o naktis tartum maudyčiaus upėj
begalinės žmogaus praeities

Priartėjimas

man neramu tėvų namuos tamsiuos
šuva sapnuoja savo sapną keistą
ten visos žvakės dega kambariuos
iš kambarių išeit jam nebeleista

nusenęs šuo jis urzgia per miegus
aš neiškentęs įžiebiu elektrą
ir dar matau pro daiktus kaip baugus
šešėlis slepias gelmėse portreto

Iš sapno

tyliai tyliai snaigės krenta
upėj skiriasi ledai
tu brendi į melsvą krantą
rankoj sniegeną laikai

brėkštant tolumoj matyti
bokštai skendintys migloj
geležinis vilkas švyti
juodo srauto gilumoj

Dekoratyvinis

ant balučių plonas ledas
mėnesienos padabintas
miriadus paukščių vedas
nenumaldomas instinktas

jie per naktį skrenda skrenda
šitą miestą lenkdami
su vaiku į rytą brenda
Kristoforas Nerimi

Sugrįžimas

čia pasitinka mus kas žingsnį vis tirštėjanti tamsa
ir sulaukėjęs parkas brendantis per vešlų papartyną
gelmė ūksminga veriasi ir nubraukta rasa
išduoda čia prieš šimtmetį viešėjusį kaimyną

ir paskutinėj šviesoje sekundei dar nušvinta kambariai
kur andai buvo melstasi mylėtasi budėta
bet viskas tirpsta naktyje tada mes sandariai
uždarę atmintį paliekam šitą vietą

AIDAS
ČĖNAS

Giraitė

R. D.

mirtis yra kvaila mintis kad taip ir mirsi
žiūrėk kaip raibuliuoja metų šviesoje
jauna giraitė kurioje kas mirksnį
pageltęs lapas krenta į tave

žiūrėk kaip krenta klevo lapas taip ir tu
krenti bet kol yra akis kur mato
tave kaip lapą krentant šviesoje kartu
jūs krentat į nežinomą visatą

Iš dulkių

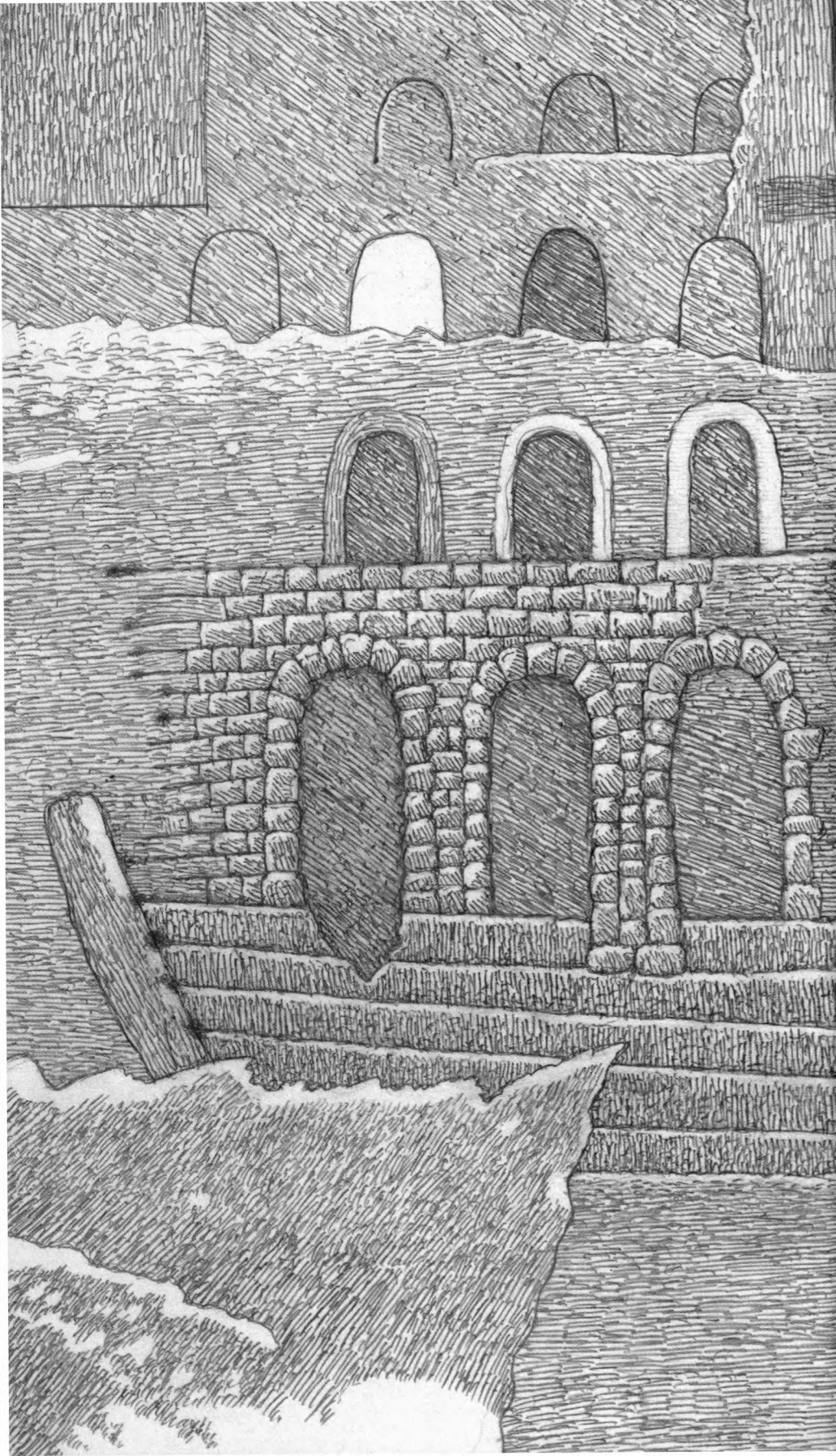

Ars poetica

Pasaulis baigias, todėl
reikia rašyti eilėraščius.

Kas dieną tvirtai pasiryžus,
lyg dirbtum kokį prasmingą,
tik tau vienam suprantamą darbą:
statytum namus, laivą
nykstančiai savo šeimynai,
arba restauruotum šventyklą
numirusios andai religijos.

Reikia rašyti eilėraščius
net ir sekmadieniais, nes
tai yra šventė, tai yra darbas,
prilygstantis kunigo darbui.
Nes pasaulis baigias diena po dienos,
pasaulis baigias netgi sekmadieniais.

Todėl reikia rašyti eilėraščius,
reikia statyti namus, jei juose
ir nebus kam gyventi,
reikia kantriai pamatą ręsti
diena po dienos, nes galas,
jei Dievas numirs anksčiau nei kalba,
ir kalba anksčiau nei pasaulis.

Vergai

kas dar gali būti baisiau už prarastą mūsų vergystę –
vienintelį apčiuopiamą turtą,
kurį šitaip slėpėme?
išlaisvintą erdvę, kurioje veik ir nebėra mūsų?
staiga užplūdusį laiką? prasmę prarandantį
slaptą mūsų tikėjimą? prašymus ir dejones?
mūsų pogrindžio giesmes, kilnią, teisingą kovą?
mūsų nebylią kantrybę? kuo gi dabar
mes skiriamės nuo žvėrių ir paukščių,
prieš kuriuos papratom didžiuotis?
kuo mes skiriamės nuo imperatoriaus,
kuris sudegė mūsų kilnioj neapykantoj? mes
visose aikštėse stovime po vėliavom amą praradę,
vaiduokliškoj deglų šviesoje drąsindami vieni kitus
laisvės – lygybės – brolybės šūkiais,
mes nė nenutuokiame, kaip dabar neapkenčiame
vienas kito buvimo, žvėrių ir paukščių, imperatoriaus!
mes nė nenutuokiame,
kaip vėl laukiame jo,
pasipuošę šventiniais rūbais alpstame,
šokame ir dainuojame! šokame ir dainuojame!

Pavasario vėjas

Duonos dvasia, tebus ištartas tavo vardas:
protėvis prieš tūkstančius metų
ariantis lauką, bevardis.
Lai briedis, pametęs ragus, ateina,
vilkas, droviai galvą nulenkęs.
Teparskrenda spindintis gandras
ir kelias iš irštvos brolis senasis, lokys.
Laužkime ir dalinkimės užmiršto žodžio prasmę, burtą,
reiškiantį mirtį ir naują prisikėlimą.
Duonos dvasia, ugnies dvasia,
vandens ir žemės dvasia. Virpa oras
virš pavasarėjančių klonių, ir tai
yra mūsų suokalbio atvėrimas: visa kyla
tarytum želmuo iš grūdo, plūsta, kartojasi,
metai po metų dainuodamas
protėvis lauką apsėja. Tad pamėginkim
dar kartą. Dar kartą ir dar kartą.

Diena

Diena, prismaigstyta perregimų valandų šukių,
iškreipia regimą vaizdą.
Visos būties apraiškos virsta
iškreiptu peizažu arba
mirties sklidinu natiurmortu. Menas
yra valandų stiklą
pavertus sekundžių smiltim
liepsnojančios sielos žaizdre
vėl išlydyti vientisą dieną. Kuri,
nors akimirksniui prieš duždama,
atspindėtų pasaulio vienovę.

Poezijos vyksmas

Poezijos vyksmas yra – tapti:
kūnu, žodžiu, skiemenų sąnariais.
Tas pats troškimas, tas pats
nuodėmingas troškimas – gyventi,
veržtis, putoti ir daugintis, –
verčiąs vėl atgimti –
dar kartą ir dar kartą
bekraštėj kalbų įvairovėje.
Tokia yra poezijos karma ir ji
nepriklauso nuo rašančio karmos.

Nebylio išgydymas

Nebetoli Galilėjos ežero
nuobodžiaudami
mes nutariam jį išbandyti. Aš
apsimetu kurčnebyliu ir anie
atveda mane pas jį,
Jėzų iš Nazareto. Jis
pasiveda mane nuošaliau,
lyg vaikas šypsodamas
pirštais liečia ausis,
seilėmis tepa liežuvį.
Efata! Aš jau noriu apjuokti jį,
Jėzų iš Nazareto, bet,
Viešpatie, tai, ką aš išgirstu...
Ir kai praveriu burną,
kai prabilt mėginu... Klausykite,
juk ir dabar aš kalbu
tartum kūdikis,
tariantis pirmą gyvenime žodį.

Pirmasis duonos padauginimas

Visi sumigo. Duona ir žuvis
jiems rodės neteisingai padalinta.
Gili naktis apgobusi šį slėnį
žvaigždes atvėrė reginčio akims.
Sūnus link Tėvo kopė, mokiniai
seniai palikę šitą niūrų krantą
prieš didį vėją yrėsi. Aušrojo.

Ketvirtajai sargybai prasidėjus
aš nubudau. Kažkur toli
be garso sužaibavo. Dar mačiau
lyg ežeru kas einantis ramiai linguoja
ant šėlstančių bangų. Bet vėl
į ryškų vergo sapną nugrimzdau
stebėt stebuklo – šokančio gražuolės Salomėjos.

Dvikalbystė

Žolė šneka vėjo kalba,
vėjas žolės kalbos nemoka.
Žolės kalba yra po žeme,
tyli, susikaupusi, amžina.

Ugnis šneka vėjo kalba.
Prabilus ugnies kalba
žolė vėjo kalbą užmiršta.

Žolės kalba yra po žeme –
tyli, susikaupusi, amžina.

Grėsmė

Tyla užgrobia žemę. Mėnulis
artėja be garso kvatodamas,
tarsi vaikystėj. Regėjimas
nuolat kartojas. Už lango
sklidinas brangenybių laukia
medinis Baimės Arklys. Prakišęs
koją pro rėmą
aš vis dar važiuoju
pro nokstančius Žukauskų šermukšnius
rūdijančiu Prano dviračiu.
Kai baloj nuskendo viščiukas,
pieva ties vieškelio eglėm
buvo tankiai nuaugus šampinjonais,
kuriuos rinko tėvas.
Prisivalgęs juodųjų serbentų,
pilnas skambios geležies
supsiuos sūpynėm ir keiksiuos,
nesuprasdamas ką kalbu.

Mėnulis kvatodamas tolsta. Už lango
trūnydamas laukia Baimės Arklys,
ir šitoj tyloje išgirstu,
kaip iš pačių žemės gelmių
kyla Vėliavų Vėjas.

Poeto mirtis

Baltas marmuras tavo dienų
fontanų pursluos atspindėtas. Ir raudotojai,
kūną apstoję, jau užmiršo gimtąją kalbą.
Šnabždesiai ir tyla,
ir čiurlenimas laiko fontanuose.
Toksai keistas metas, kada
sekundė lygi sekundei, valanda –
valandai. Iš kur
imas šviesa? Ji atplūsta
iš seno, fatališko sapno,
kur palėpėje dega
tavo vaikystės žaislai,
pirmasis elementorius,
vienintelis tavo herbariumas
ir pašto ženklų kolekcija.
Dūmais virstantis Winetou
glosto baltą Biliūno katytę.

Tai ir yra tavo kosmo šviesa,
tai šviesa išblukusių toliaregių akių
seniai mirusios tavo senelės: bijok, vaike,
Dievo, kaip pats savęs!

Riterio mirtis

Tavo širdies damą
vedė vergų pirklys. Karalienė,
kurią jaunystėj turėjai rytų nakties tamsoje,
pasirodė bergždžia, kaip ir tavo
žvaigždėtos giesmės
trunkančiai širdies damai.
Tavo šarvai seniai surūdijo
ant svetimo prigimčiai kūno, ginklus
išsitampė vaikai. Dabar,
saulėtą pavasario dieną,
tu guli aptemdytoj menėj,
žvakių šviesoj,
šlapimu, prakaitu ir vienatve dvokiančioj lovoj,
apsuptas priešų, kurie
liaupsina tavo kadai apdainuotus žygius,
apie kuriuos
pats bijojai net susapnuoti.
Guli kautynių lauke,
kraupiame susirėmime,
paskutinį kartą baimės sklidinomis akimis,
vienintelį kartą
bijodamas likt nugalėtoju.

AIDAS
ČĖNAS

Ateisto mirtis

Visoks tikėjimas, stebuklai
yra prietarai ir apgavystė,
tėra mokslinis pažinimas,
teisybė yra tai,
ką galima pamatuoti voltmetru.
Juodas audros debesis
nuplaukia tolumon,
angelas, cypindamas mikrofoną,
varo iš rojaus pirmuosius žmones,
žviegia velnių agitbrigada,
barasi,
trypia kojukėmis ponas dievas
kartonine aureole. Gagarinas
moja tau iš aukštybių
raudona vėliavėle.
Tuštuma ir tyla,
baimė ir abejonė.
Štai dabar jau tikrai miršti,
ir niekas
neateina pasiimt tavo sielos,
nei velnias,
nei angelai. Nes jos
iš tikrųjų (kaip tu
ir mokei) nėra, nes kiekvienas
turi tik tai,
kuo jis tiki.
Ir kas gi dabar tu esi,
kuo tu tapsi ir kuo

tu buvai
visą tą varganą laiką?
Juodas audros debesis
nuplaukia tolumon.
Matai tolimą
savo vaikystės sekmadienį:
motina, vedina tavimi,
eina per žydintį
rugių lauką, staiga, atsiklaupusi
prie trūnijančio kryžiaus,
žegnojas,
žegnojies ir tu,
o pakėlęs į dangų akis
nustembi, nes matai
ryto vaiskiam danguje
mėnulį ir saulę,
vaivorykštę.
Kurių tąsyk nebuvo.

Karaliaus mirtis

Tavo užmerktos akys
regi aguonų sapnus.
Švariai numazgotas, pamėlęs,
lavandomis kvepiantis kūnas
jau beveik be gyvybės ženklų. Vitražuose,
kuriuose pavaizduota medžioklė,
lūždami vakaro saulės spinduliai,
dailiai žaisdami menės dulkėmis,
krenta ant tavo rankos.
Smaragdo žiedas žaibuodamas
dar mėgina paneigti
beribės valdžios efemeriškumą. Šalia tavęs
tavo mylimas šuo ir berniukas.
Nusenęs šuo guli ant žemės lekuodamas. Berniukas,
kurį, tuo visada abejodamas,
vadinai savo sūnum,
žiūri bailiomis akimis
į spindintį smaragdo žiedą,
kuris jam dabar tebėra
vienintelė teisi ir neklystanti
valdovo akis, kuri,
kaip ir tavo gyvybė,
lėtai užsimerkia
leidžiantis vakaro saulei.
Gretimam kambary
laukia liūdni ministrai,
čia pat paruošti tavo valdžios ženklai:
skeptras ir karūna.

Didesnė tavo dalis pasiliko insignijose.
Berniukas tai jaučia, jis eina
nuo tavo beprasmio kūno į ten,
kad atsisveikintų su tavimi, karaliau,
ir paskui jį seka
ištikimas tavo šuva.

Asketo mirtis

Maža, dviem taškeliais, Dievo karvytė
ropoja smilgos stiebu, visai prie tavo akies.
Rytas išaušo saulėtai giedras, audra
nugriaudėjo šonu. Miškas
pilnas alsios gyvybės,
kurią tu girdi kurstančiom savo ausim.
Visur kur pilna sferų muzikos,
ir angelų balsai
susilieja gegutės kukavime. Pievom
briedis atveda tavo dukrą ir sūnų,
pasenusias tavo žmonas, mirusius
tėvą ir motiną, senelius. Juos seka
raišas pagoniškas velnias, Žemyna,
šešios raudančios laumės. Angelų balsai
vis arčiau. Tavo akis
regi tik Dievo karvytę, kuri,
pasiekusi smilgos viršūnę,
išskleidžia sparnelius ir pakyla į dangų,
lengvai nešdama tavo sielą
į degančius savo namus. Staiga pasunkėjusį,
musių ir mašalų nusėstą išsekusį kūną
priima palengvėjusi žemė, visi
mirusieji ir gyvieji.

Aš sėdėjau prie knygos

Aš sėdėjau prie knygos ir gal taip užsnūdau šiek tiek,
tartum Edgaras Poe, kai pro langą įskrido jo varnas,
dar girdėjau po langu balsus, bet man buvo vis tiek,
kai staiga pajutau, kad esu šeimininkas ir tarnas.
Viskas ėmė mirgėt, susilieję vaizdai ir garsai
pakitėjo erdvėj, žodžiai liko anapus, ir vėjo
gūsiai siautė aplink, o giliai suliepsnojo gaisrai
karalysčių, kuriom velnias gundė kadai Atpirkėją...
Ne ėjau, o skridau... Miestai driekės po mano sparnais,
mano kūnas, netekęs prasmės, pasiliko prie stalo,
aš skridau su visais savo broliais, juodaisiais varnais,
ir nebuvo seselės, ir niekas manęs nevadavo
nepažįstamoj žemėj, kurios, regis, niekur nėra...
Net vaizdžiausiai vaizduotei nevyks pakartoti šio tūrio:
nei pilis, nei griuvėsiai, virš jų nei tamsa, nei žara –
ši vietovė tokia, kad jos, rodėsi, niekas nekūrė.
Kas poezija man? Kas minties ir mirties vienuma?
Nebūta praeitis, paskutinė vilties metastazė?
Ten giliausia gelmė ir sekliausia tenai sekluma...
Žemės, oro, ugnies ir vandens vienalytė ekstazė.
Pažiūrėkit giliau: ten pro medžių lapus pamačiau
baltą kerintį sodą, paukščius nuostabius, vienaragį...
Jei pakaktų drąsos ir šiek tiek nusileistum arčiau,
pamatytum mergelę – ją šypsančią mirštantys regi.
Ji tarp rožių žiedų tyliai vaikšto liūdna, išdidi,
vienaragis ją seka kinkuodamas galvą nuleistą,
seka vėjas lengvutis, lakštingalos trelė graudi...
...Ji atleido seniai. Dar negimus mums buvo atleista.

Bet užslinko migla, puolę žodžiai, eilučių svara,
ir mintis, kur staiga, lyg palietus erškėtrožę, dūrė:
vėl pilis, vėl griuvėsiai... Virš jų nei tamsa, nei žara...
Ir vietovė, kurios, rodos, niekas lig šiol nesukūrė.
Aš gyvensiu pily. Nebegrįšiu į žemę daugiau...
Liks prie knygų palinkęs, atkutęs ir senstantis kūnas.
Aš mokinsiuos kalbėt. O dabar savo kalbą baigiau.
Kas poezija man? Laikinumas terbos ir karūnos.

Daiktai

naktis kas kartą netikėtai jais
užplūdus atsikrato ir panyra
daiktai į sapną sutrupa subyra
į dulkes virsta
        pustoniais švelniais
tarytum į bedugnį šulnį krintant
iš sapno kyla užmiršti veidai
girdėtos frazės aidintys vardai

visi daiktai atsikartoja švintant

Jazminai

kvepia bundantys jazminai
iš eilėraščių tikriausiai
prieš dešimtmetį rašytų
sklidinų tvarios gamtos

po kalvas ten avys laigo
ėda žolę žemuogynus
vienos tartum akmenėliai
kitos debesys manding

iš kvapnių miškų šaltinių
plačiaragis briedis geria
raudpelekės žuvys nardo
ežerų žalioj gelmėj

ir jauna skaisti mergaitė
laiko baikštų avinėlį
jo kailiukas žėri saulėj
patyliukais nueinu

ir užstoja visą vaizdą
krūmas dūzgiančių jazminų
tyliai sningantis ant kapo
tų eilėraščių senų

Senas kinų poetas

D. K.

senas kinų poetas
į sužeistą naktį įžengęs

mato baltą mėnulį
išplaukiant virš melsvo kalnyno

ir kalnų ežere
atspindėtojo vaizdo išvengęs

randa užmirštą taką
į trobesį savo kaimyno

takas baigias aušroj
ties kriokliu kuris krenta į rytą

tarp pražydusių vyšnių
kurias jisai atnešė draugui

iš eilėraščio teksto
prieš tūkstantį metų rašyto

senas kinų poetas
man šypso ir paslaptį saugo

Iš nakties

E. K.

mes sustojam ryte prie nubundančio Vilniaus kitaip
pasiklysta laivai kad atrastų nežinomą salą
bet aure teka saulė ir jos spinduliuos pamatai
netikėtus vaizdus nuo kurių mūsų širdys apsąla

viskas regis naujai aš regėjimą šitą veju
suliepsnoja aukštai bokštų kryžiai ir medžių lapiją
Dievas nužeria auksu ir kyla balandžiai virš jų
srautuose spindulių skelbdami mums dangaus karaliją

regis verias dangus viršum miesto šviesiausių sapnų
ir pulkai angelų nusileidžia dūduodami baisiai
ir baikštus avinėlis nubėga kiemais tarp namų
viskas spindi šviesoj kurioje šis pasaulis tuoj baigsis

tą sekundę atrodo nuo įtampos bokštai įskils
ir pažirs spinduliai atsimušę nuo grindinio šlapio
grindinys sulinguos ir staiga bet koks garsas nutils
ir nuseks avinėlį liepsnojanti rytmečio lapė

bet palieka toks pat šitas skersgatvis vartai langai
šiltas vėjas užuolaidas judina trinkteli durys
tik visi kas ateina dabar lieka mūsų draugai
nes kažkur vandenyne audroj plyšta įtemptos burės

Aidas (vardo genezė)

aš iš močios eglės prasidėsiu
pilnas žodžių vėjo ir balsų
tankumynuos garsiai nuskambėsiu
vaikui kur paklydusiam baisu

ir nudžiugs vaikutis kad atsako
jo šauksmu kažkas visai greta
ir nuseks mane pramynęs taką
kuriuo jos karalius su svita

Iš tylos kur pažadins

iš tylos kur pažadins žodinga jėga
rasis vaizdas kadai jau regėtas
ir matysiu kaip teka smiltinga vaga
laiko upė per žydinčias liepas

bus rugpjūtis po to daugiakalbis ruduo
atsilieps saulėj nokstančiai slyvai
ir žolynai kalbės ir rugiai ir vanduo
drėgnos pievos ir birūs smiltynai

bus prakalbintos žuvys dangaus šviesuliai
pranašaus kad pasaulis atšyla
ir į šlamesį liepų atlieps šuliniai
dar išsaugoję gelmę ir tylą

erdvėse nuaidės šnaresiai gaudesiai
visa imsis iš skriejančio vėjo
ir padangėm mirgės sakalai vieversiai
kaip prieš tūkstančius metų mirgėjo

jį pažinsiu tuojau nes šešėlis nekris
ant jo rūbo baltai nudėvėto
jis prabils balseliu mano vaiko kuris
tartum pirmą savaitę kalbėtų

mano žodžiams tais metais šviesa nederės
ir karalius liks rudeniu plikas
ir nustebusiom vaiko akim pažiūrės
angelas žudikas

Baltas mėnulis

baltas baltų mėnulis virš kopų
tokio dar niekada nemačiau
loja lapė ir šitaip susopa
viskas baigias prapuola tačiau

gal tiesa kad per šimtmečius lieka
ta vienybės skaidra kai žvelgiau
į mėnulį virš kopų ir nieko
negi nieko nelieka daugiau

AIDAS
ČĖNAS

Tylus sudie

tylus sudie nei vasaros lietus
į visą tą ko mudu nesuprantam
aš atveriu lyg užslėptus vartus
vienatvę gražią tarsi kitas krantas

kasnakt žiauriau aš išeinu sudie
ir visa tai kas buvo pasakyta
išliks tačiau ne žodžiai ir ne tie
kuriais meldžiausi keikiausi kas rytą

sudie kaskart kai dar kažką švelnaus
sakyti noriu gerklę tuoj užspaudžia
ranka kuri šienavo ir šienaus
per amžių amžius nepriprast kaip skaudžiai

sudie sudie per laiką per kartas
kalba išgrynins ką atmint reikėtų
o ką šneku kaip pamazgas srutas
nuplaus lietus aš pranašauju lietų

sudie sudie darsyk sudie sudie
ką vergas vergui gali pasakyti
ir visa tai tik žodžiai bet ne tie
kuriais man šis baisus pasaulis švyti

Pirmosios šalnos naktis

na o temstant girdėt kaip žvaigždynais ateina naktis
kaip žolynais nuplaukęs lietus atsidūsta už upės
raudonuoja žara ir rimuojas naktis ir mirtis
banaliausiu rimu kurs svarstyklių ženkle įsisupęs

skruzdėlynan paklysta užmiršusi šapą skruzdė
ir žiogelis smuikuoja atrodo prarasdamas amą
ir įspysta danguj paskutinė rugsėjo žvaigždė
ir staiga nudžiungi kad turi dar ir tėvą ir mamą

mus apgauna klausa ir vaizduotės žaidimai keisti
ir į naktį gramzdinami švinta ir protas ir jausmas
paaštrėja rega ir vaizdai prieš akis išskleisti
nusileidžia gelmėn ir aprimsta apsirgusiam skausmas

prisiliečia nutilusios sielos beribė darna
ir visi slėpiniai atverti jos ženklams ir žodynui
o aušroj su žvaigždėm krenta žemėn pirmoji šalna
ir nutilus žiogeliui nerūpi skruzdė skruzdėlynui

Saulė teka į šarmotą rytą

saulė teka į šarmotą rytą
ir aukštom alėjom skamba plonas ledas
į pernakt stebuklą padarytą
spindulys nei angelas mus vedas

kiek nubraukęs šerkšną sniego miltais
į kristalų medį jis giliai įspysta
mes nutolstam sodo labirintais
kuriuose gyvieji pasiklysta

dar yra gyvybė kuri reiškias
žodžiais virstančiais garais pro mūsų lūpas
tik nežinom ką dabar mums reiškia
sniegena peizažą šį įsupus

Žydėjimas priemiesčio girioje

putojo ievos svaiguliu alpiu
sraute fotonų žiedlapių ir suodžių
pasaulis ėmės suokalbiu talpiu
dviejų lyčių nei sudurtinių žodžių

ir fotosintezei nubudę augalai
iš aukšto žvelgė šakomis ir lapais
fotonų jūroj maudės vabalai
šeškai barsukai voverės ir lapės

šviesa ši prausė briedį ir šernus
tankmėj atradus šlubą ir kuprotą
bučiavo velnią žvelgiantį į mus
rausva akim per žiemą užmiegota

AIDAS
ČĖNAS

Aš ilgai žvelgiau į savo veidą

aš ilgai žvelgiau į savo veidą
atspindėtą auštančio birželio
langas tirpo ir šaknis suleido
mano veidas į pasaulį žalią

mano mintys liūdnos ir kerotos
išsisklaidė kaip tamsa prieš rytą
sutrupėjo užtvaros ir grotos
ir rasa per veidą nusirito

ir kada gegutei mano sesei
užkukavus saulė patekėjo
su šviesa sulėkę paukščiai lesė
man akis ir jau nebeskaudėjo

Poilsis I

tiek dienų tiek naktų viens į kitą keliavę ilgai
aš labai pavargau tu taipogi labai pavargai

mano amžinas prieše mes geriam iš upės vienos
ir ranka ta pati mums žirgus vakare nubalnos

ir staiga mus sutaikys vienovėj drauge su mumis
atsiklaupus prie upės ištroškusi mūsų mirtis

Dovana

štai jau trisdešimt metų manęs nesuranda mirtis
mano amžiaus debilė iškėlus saldainio blizgutį
stovi veidu į saulę ir jos akyse paslaptis
man dar kartą įrodo prasmingą budėjimą būti

ačiū Dieve už ženklą už dovaną tavo tylos
už prinokusį vaisių – nunirusių sielų vienybę
už nušvitusį paukštį virš jos deformuotos galvos
ir už mano akis kad pamatė tatai kaip vertybę

Pro žydinčią liepą

žydi liepa pro liepos lapus
matos artimas miesto vaizdelis
bet nuošdamas vėjas šiurpus
verčia dulkėm į debesį kelia

grįstą gatvę medžius ir lapus
ir prabėgančius katę ir šunį
ir įsmeigusį akį į mus
juodą varną vienatvės viršūnėje

ir matytą tarytum kine
pretendavusiam andai į meną
senučiukę senam balkone
narsiai skaitančią laikraštį seną

visa tolsta tamsa nei gėlė
vėlei skleidžias į nebūtį šventą
aš žinau šitaip regi vėlė
tas vietas kur kadaise gyventa

Su almančiu pasauliu

tu man kažką sakai aš negirdžiu
nes tavo balsą atkartoja paukščiai
nes tampa neaprėpiamu žodžiu
vienu metu ir giluma ir aukštis

įsiklausyk kaip dūzgia aviliai
kaip tyliai šlama lapai ir šešėliai
įženkim į šią vasarą giliai
kaip romūs pasiklydę avinėliai

su almančiu pasauliu vienumoj
šviesioj paunksmėj mudu atsigulkim
barokas ošia medžių gilumoj
mes daug greičiau nei jis pavirsim dulkėm

bet gintaras negrįžta į sakus
ir mums nebus už mūs žodžius atleista
tik vasara apglėbs mus kaip vaikus
nuėjusius toliau nei buvo leista

Trumpas sustojimas lietuje

per dieną lietų žemė godžiai plempia
kuriam kas valandą mažiau erdvės
stotis bažnyčia kapinaitės plentas
ir autobusas kur tuoj pat judės

bet mano sapno struktūras suardo
tartum eschatologinė žara
miestelis be šviesos gal net be vardo
kurio jokiam žemėlapy nėra

kažkas gyvena sutemose sausio
degtinę geria už vargus žmonių
už sausio lietų ir kad aš klausausi
barbenimo nei vakaro žinių

nieks neišlydi moteries ir vaiko
nepasitinka motinų žmonų
bobelė savo turto maišą laiko
tuoj viskas vėl nugrims gelmėn sapnų

miestelis lietuje – namai ir kryžiai
aš veik ir atsibudęs nebuvau
minkštam krėsle va šitaip ir palydžiu
vietas kuriom nelyg vanduo sruvau

Atpildas

Gal amžių truko ši naktis, gal tik metus,
poliariniam rate tokios tikrai nebūna,
mes jau visas žemes apjojom tris kartus,
jau šitiek beldėmės į pravirus vartus,
ieškodami karaliaus šiai karūnai.

Mus pasitikdavo tik šunys ir vilkai,
tik žvaigždės, nepažįstamos bei šaltos,
bekraštės stepės ir pradžios miškai,
aukšti kalnai ir apleisti laukai,
išmirę pilys nei uoloj iškaltos.

Šlykščiausi žvėrys gimė tamsoje,
nasrai jų dvokė skelbdami dorovę,
nuodus nokino žolės, rasoje
bešokančioj mergelėj basoje
pažindavom šėtono sugulovę.

Nebeatlaikę šių kerų, šimtai
pačių šauniausių gulė po velėnom,
mes dar šviesa tikėjome šventai,
bet mūsų giesmės plaikstėsi aukštai,
tarytum vėliavos, iškeltos saracėnų.

Garavo pelkės, šiluma keista
apgobus laikė pūvantį pasaulį,
erdvėj kraupi kabojo kometa,
ir mes per tiesą laikėm visą tą
akių dūmimą, melą ir apgaulę.

Šventas vietas, tėvynę ir namus
seniai užmiršę tamsoje gyvenom,
paveldėję mūs ietis ir šalmus
vaikai užaugo ir prakeikė mus,
ir žmonos, mūsų laukdamos, nuseno.

Nuilsusiais, veik mirusiais žirgais
tartum girti po tamsą šią klajojom,
ir žvaigždės rodė – būsime vergais,
rūdyt liks kalavijais ir vardais
šis liūdnas kelias, kur gyvi atjojom.

Mus gundė turtais, kekšėmis, šlove,
ir pats narsiausias tesidairė baikščiai,
kai plūdo laikas negyva srove
į užmaršti skandindamas tave.
Mes nešėme karūną kunigaikščiui.

Mes mirėme, bet likome tvirti,
mums gundyti šėtonui dingo noras,
visi mes tapom paslapties verti,
ir šventas Gralis buvo taip arti,
kad virė akmens ir virpėjo oras.

Staiga sujaudino mus senkantis dangus,
šviesa nei kraujas vėliavas suvilgius,
kur tartum deimantas karūnoje brangus,
tarytum atpildas už patirtus vargus
mums pro Aušros vartus aušrojo aukštas Vilnius.

Viskas buvo seniai

viskas buvo seniai gal nebuvo gal tik sapnavau
prieš vienuolika metų o gal tiktai šiąnakt sapnuosiu
kaip vermutą mes gėrėm kiemely ir aš ten buvau
ir per barzdą varvėjo tu beržu pavirsi tu uosiu

kaip dažnai buvo taip kad norėjosi kristi ir kaukt
baigės pasakos šventė po to visi ėjom durnyną
štai ir viskas nėra praeities viską reikia nubraukt
mūsų miestą knygas ir išgertą tarpuvarčių vyną

viskas baigės kitaip bokštai virto į mano sapnus
kas pavirto į žvėrį į akmenį kas į galviją
mano drauge brangus nors tu vaikštai kaip povas kilnus
tavo kryžkelėj įsmeigtas durklas seniai surūdijo

aš nejosiu vaduot aš bandžiau viskas buvo perniek
mes kalbėjom skirtingom kalbom ir nėra sentimentų
susitinkam dažnai pasisveikinam kartais ir tiek
ir nebūtų baisu jeigu kitas visai negyventų

viskas buvo ne taip aš ilgai nemokėjau paklaust
ir nėra juk prasmės klausinėt kada viskas jau baigės
aš ištverčiau daugiau bet daugiau manęs šitaip nebausk
mėnesiena virš Vilniaus kaip keista mėnulis ir snaigės

Mano Neris

Antakalnis man vasara yra
ir garlaivio sukeltos aukštos bangos
indėnų pelkės prerijų žara
ir visad girtas prie statybų sargas

nei du delnai plaštakės dienomis
o vakarais baugu šešėlio savo
ir kuoja paskenduolės akimis
kur Tadzikas prie akmenų sugavo

keisti mergaičių pokalbiai slapti
jų suokalbiai nereiškiantys mums nieko
žaidimai teatrai štai ir apsupti
žiaurių komančų skalpus jiems paliekam

pievelėje kur tarėsi gentis
kvailų darželinukų skambios voros
ir kaip didžiausia amžiaus paslaptis
dėžutėje sugautas storas voras

aš jau seniai tenai negyvenu
ir vien sapne dar rodos man tos vietos
aukštu krantu kur vaikas aš einu
stebėdamas kaip toldamas iš lėto

baltuolis garlaivis tuoj vingyje ištirps
ir liks verti tik moteriškių kūnai
kuriems besivoliojant saulėje prisirps
kitam krante aukšti balti Žirmūnai

Išvarymo legenda. Epilogas

projektuojasi Vilnius į Kauną – sutampa dvi kalvos
kelios galvos įskyla sudūžta naktužės pragertos
susijungia daiktai tekstų nuotrupos nuotaikų spalvos
mano mirusios nuotakos mano meilužės nevertos

susilieja sapnai ir barokas į gotiką virsta
ir ištvinusios upės užlieja bažnyčią parduotą
mano žodžiai netenka prasmės ir todėl neištirpsta
tyloje kurioje per senamiesčius nuslenka luotas

aš sakau jums sudie man per šimtmečius labas kartojat
ir ataidi balsai atsimušę nuo yrančių mūrų
ir į merdinčius miestus susirenka naivūs artojai
nes pravėrus duris mūsų niekas nelaukia už durų

aš kartoju sudie projektuojasi Vilnius į Kauną
mano mylimas miestas į miestą kuriam prasidėjau
susilieja sapnai kur šėtonas ir angelas kaunas
tyloje kurioje mano žodžiai beprasmiai skambėjo

Dulkės

šitaip būna paženklintos vietos
palaimintos žemiškai žūčiai
netvari atmintis išsiskleidus
virš laiko dėsningos tamsybės
šitaip randas ženklai
Dievo meilės iš Dievo rūstybės
atsiskleidžiantys mūsų
nuvargusiai merdinčiai būčiai
be giliųjų prasmių
be iššaukiančios vaizdo didybės

šitaip mėlynas būna dangus
virš užmingant išnyrančių miestų
kur pursluos fontanų senų
auksu žaidžia šviesa spindulinga
vynuogynais vyniojas aukštyn
ir žemyn tuopų sėklomis sninga
lyg nematomas Viešpaties angelas
sparno galu prisiliestų
prie vidurdienio vartų
kai regisi viskas prasmingai

šitaip medžiai išaukština dangų
ir dangus šulniuose atsispindi
ir iš saulėj suspindusių dulkių
išsiskleidžia kas buvo nunirę
slaptuose praeities sapnuose
po pasąmones mūsų pažirę
tartum Žodžio aidai atspindėti
kalboje kurią gaudžiančią girdi
tie kurie mokos klausytis
to ką dulkėmis šnekasi mirę

Krantas

mane sutiko krantas ir tyla
ir tolumoj įlinkęs horizontas
platumoje kuria praėjo frontas
dviejų audrų ir buvo man vieta

keli daiktai neturintys prasmės
buvimui mano kaip ir aš jų daliai
tarp nuolaužų sustirę trys karaliai
trys kirai pasišiaušę nuo drėgmės

žvaigždė tekėjo tarp dviejų žarų
ką jūra tartum veidrodis kartojo
dangus į naktį ėjo ir aušrojo
vienu metu pakrantėj gintarų

ir angelo sunkių sparnų žyme
šis visas krantas buvo pažymėtas
Čiurlionį baudęs vaizdas netikėtas
dabar ūmai paženklino mane

ir aš žiūrėjau žioplio akimis
kaip aukštos žvaigždės vandenin įspysta
ir vis aiškesnė rodės karalystė
su mano broliais ir seserimis

mane sutiko krantas prie gelmių
kur rodėsi kad pildosi svajonė
kur baigias kelias bet yra kelionė
kuriai keleivių reikia ne kelių

Poilsis II

va ir vasara baigias greičiau negu mirksnis prieš mirtį
sutalpina savin šimtą tūkstančių vasarų gal
mes jau regim seniai ko vis vien neišvengsim patirti
kai sugrįžę ilgam šimtui tūkstančių metų atgal

mes sustojam prie upės o upėje pilna gyvybės
ir nutolstančioj pievoj mus stebi drugiai ir žiogai
ir atėjusios mūsų dvi švytinčios skaidrios būtybės
(aš labai pavargau tu taipogi labai pavargai)

Iš metų be žiogo

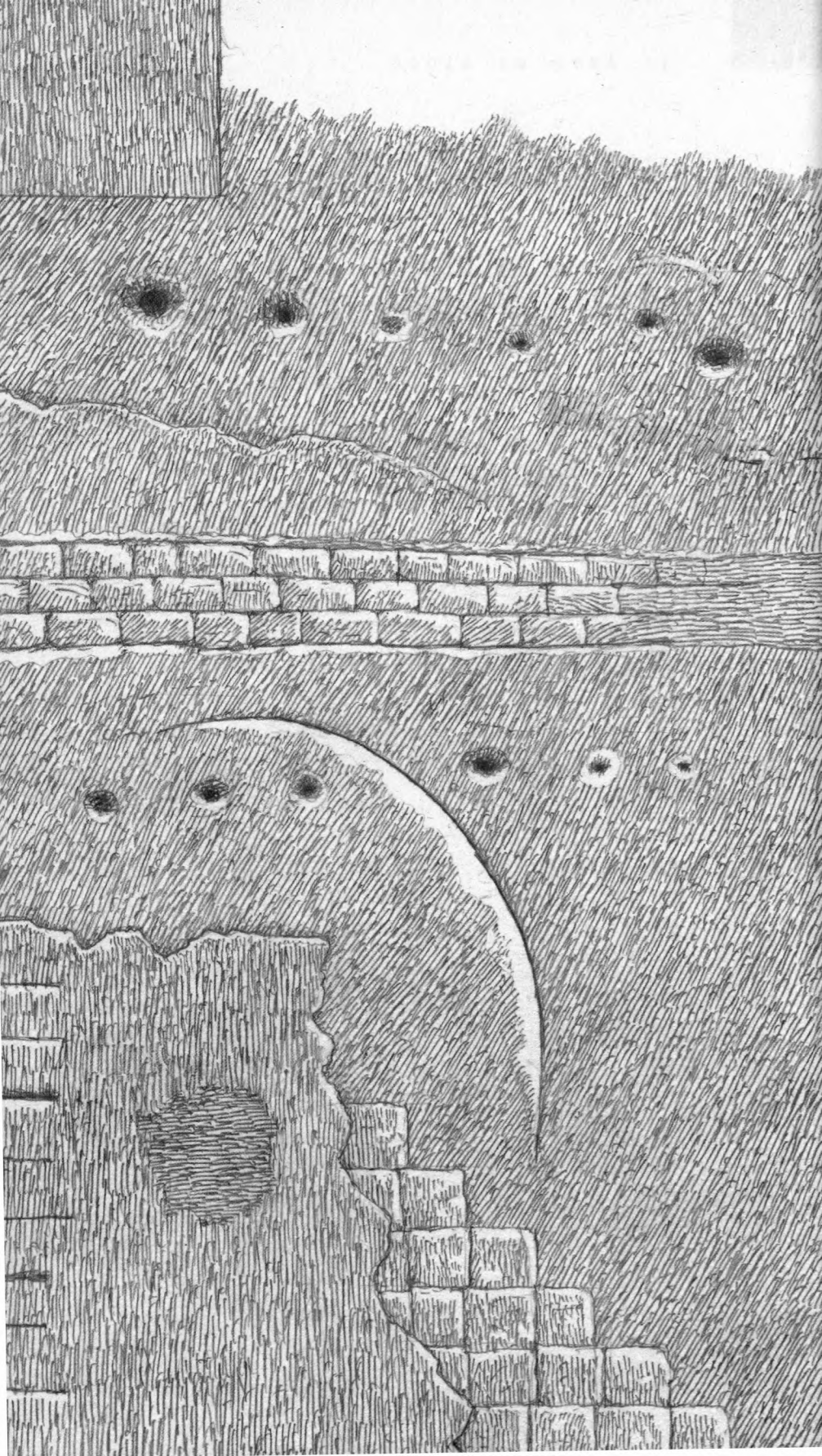

Adventas

Užmiršt, užmiršt... Nes imasi žiema.
Nes girdisi, kaip žingsniai nuaidėję
išsprendžia naktį. Ir nėra idėjų.
Tik gruodis, sniegas, vėjas. Vienuma
ramybėje. Ir jau nereikia nieko, –
užmiršt. Užmiršt – ir vasarų nėra
šioj žemėj. Speigmečio era.
Ir ką užmirši – amžiams pasilieka.

Vos tik prašvitus kaupias vėl naktis,
todėl brangus kiekvienas spindulėlis
šviesos. Trapaus dangaus netikras mėlis,
aukštai lėktuvas – viskas paslaptis
šią šaltą dieną. Šunys alkani,
sustirę prekijai, iš Gudijos atvykę,
skurdi buitis, eilėraščiai nevykę
ir klausimas – kodėl čia gyveni?

Už posūkio vėl baigiasi diena.
Ir baigias metai, sunkiai sudėvėti.
Ligi Kalėdų melstis ir tikėti
visom naivuolių pasakom. Gana
gudraut. Nes krebžda aviliai
ir temstant lygumoj toli matyti,
įspindus žvaigždei. Einam paklausyti,
ką šnabždasi tvartely gyvuliai.

Tolyn nuo centro. Tartum nuo savęs
pabėgt pavyktų. Vis didėja inis,
o janis mąžta. Pasibelst nakvynės
ten, kur vaizduotė budinti atves.
Į paribius, į šiaurę, į namus!
Į šaltą gruodį, kur sustoja saulė,
kur tik žiema, o vasara – apgaulė.
Užmiršt, užmiršt... Kaip Jis užmiršo mus.

1992 12 01

Prognozė

Ryt dar pašals, – rūsti orų prognozė.
Mėnulio fazė dylanti, – delčia.
Ir molio lenteles sudaužo Mozė,
ir Aukso Veršiui meldžias paslapčia.

Viena delčia virš Vilniaus ir virš Romos.
Sustingęs laikas – lėtas ir ramus.
Ir sūnų Izaoką Abraomas
nusmeigęs Jahvei grįžta į namus.

199112 04

AIDAS ČĖNAS

Angelas atminties smuklėje

Juoda žiema. Tarytum vėl ledyną
atplukdė laikas. Sausio vakare
Pilies gatve jei leidies į knygyną,
atsiduri kokiam senam bare –

gorkyno „Vaivoj“. Tik šiek tiek suklydęs
protu ir durimis. Metus
sumaišęs. Iš kažkur užklydęs
tau angelas, kurs mena mamutus,

įpildamas stiklinėn kristalinės,
nusmingant šnabžda: „Neturi tėvynės.
Vienatvė ne blogiau nei vienuma...“

„O kaip dvasia? Skaidrėjantis sielynas?“
„Sielomaiša, sielokruša, salynas –
archipelago ago aguma!“

1992 12 20

Žiemos lošimai

Delčia virš bokštų. Gatvės veik išmirę
šį tamsų metą. Užmirštas, gūdus
nuniręs Vilnius. Nojaus arka skiria
virš mūsų susikaupusius ledus.

Bičiuliai geria. Tęsiasi lošimas
užstačius žemę. Ir tikrai baugu
paleist balandį. Ir klausyt ošimo
iš už Atlanto radijo bangų.

Šėtone, dink! Jau pakraštys sukurtas.
Lošimas tęsias. Ir iškritęs burtas
dar leidžia džiaugtis, kad beveik gyvi

sustirę kūnai, ieškantys viens kito.
Čia būta meilės: seksas ligi ryto,
beprasmiai žodžiai. Duona ir TV.

1992 12 17

Gruodis

O gruodyje ir vėl pabrangsta viskas.
Žiema prasideda – kad ir kokia
ji būtų. Šaltas saulės diskas
nelyg iš ledo. Moteris lauke

išdžiausto skalbinius, bet dar nepasiduoda:
paklodės baltos – meilės aitvarai,
pakylantys virš susapnuoto Sodo, –
ji tai byloja šitaip atvirai

šaltam pasauliui, laikui amžinybės,
betiksliams žodžiams, popieriui tuščiam
ir pačiai sau, pilnai naujos gyvybės.
Ir tau, ir man. Ir dar kažkam trečiam.

1992 12 04

Mnemozinei

Kas tu esi, o atmintie gilioji,
kuria aš tiek eilėraščių patyriau?
Kurią taip liaupsinau, taip gyriau,
kuri mane nei moteris viliojai:

„Sugrįžk, sugrįžk! Nes čia tėra namai.
Rusena židinys, draugai nustėrę
prieš amžinybę. Begalinis gėris
pro laiko ūką veriasi. Ūmai –

vaikystė: tėvas ambicingas,
ne toks jau griežtas; kvailas kaip ir tu.
Žvejoti eina. O su juo kartu
pasaulis visas, jaunas ir vaisingas.

Sustok, sustok, pažvelk atgal, vaikine!“
Atstok, atstok tu, kekše paskutine!

1993 01 10

Kokion klaikion bedugnėn riedam

Kokion klaikion bedugnėn riedam,
kad šitaip baisiai pailsai?
Ak, siela mano. Ko dar giedam?
Ko raudam šitaip pratisai?

Juk baigias amžius dvidešimtas.
Numiręs Viešpatis seniai.
Pasaulį valdo šmikių šimtas,
o jiems tepadeda velniai.

Tai, mano siela, kam vaitoji:
„Dangus yra. Danguj yra
vėlių suolelis. Mylimoji
tave ten vesis. Bus tyra,

dainuos su beatričėm tarp gėlių...“?
Eime, kvailut. Pašerti kirmėlių.

1993 02 22

Sudužęs indas

Vėl nežinau, kodėl taip viskas būna,
metodiškai užplūsta ir kokia
jėga sulaiko nevalingą kūną
šioj erdvėje ir šitame laike –

pasauliui griūvant. „Kas čia naujo tokio?“ –
kraujo ritmu kartoju. Nejučia
jaučiu, kaip iš šio šoko ar iš šokio
ištempt mėgina smegenų delčia:

„Reinkarnacijos nėra. Taip pat į nieką
pavirs, ką savo siela vadinai.
Mylėk tą moterį, nors ji tave palieka.
Nes tik su ja ant žemės gyvenai.

Nurimk. Užmik. Nesibarstyk, vaikyti“.
Tai kaip mylėt? Kaip vėl susilipdyti?

1993 02 22

Tema be variacijų

S.

Tu man balsiai skaitai Hölderliną,
saulė nyra Kotrynon, ir laikas
sekundei sustoja. Tai vynas,
kurį geria dievai, kada taikos.

Bet ir vėl: jau menu, jau praėjo.
Gal tik bus. O gal niekad nebūna:
leidos saulė, ir tyliai skambėjo
tavo balsas, kad Viešpaties Sūnų

tremtinys mena Patme uolėtam,
taurę vyno ir duonos riekelę.
Laikas stovi. Akimirksnį lėtą
siela regi ir kryptį, ir kelią.

1993 03 11

Vėlinės, 1990

Šviesotamsa. Ir lyg kažkas balsu
mane viliotų prie audrotos jūros.
Šnabždu į vėją: „Viešpatie, esu
tik balsis vienadienės konjunktūros,
tik žodžių tarnas. Sąskambių piemuo.
Akmuo likimų kryžkelėj. Golemas.
Tik aido aidas. Netgi ne skiemuo,
bangos purslelis, žiedas chrizantemos".

Tamsa nuo kopų slysta. Į mane
vos atsimušus dar šiek tiek dvejoja.
Šviesotamsa. Ir linija delne.
Ir horizontas. Progiesmiu dejuoja
rudenė jūra. Ir su ja kartu
bekryptis vėjas. Krantas veik sudyla.
Tamsos ribas apskriedamas ratu,
suklinka paukštis. Bet many nutyla

stichijų gausmas. Kurčias, nebylus,
ramus nei krantas. Jūra susilieja
su manimi. Ir vaizdas šis gilus
spengioj tyloj. Ir dar labiau gilėja.
Ką šaukiat man? Kokia yra prasmė
kurčiam ką šaukti, nebylio klausytis?
Tamsa ir vėjas. Vėjas ir grėsmė.
Ir čia riba. Ir jau pakaks dairytis.

Kaip greitai temsta! Po dangum žemu
tirštėja vaizdas. Ir prapliumpa lyti.
Ir kažkodėl man daros neramu,
kada matau, kaip prietemoje švyti
negyvas paukštis, plakamas bangų.
Žvejų vėlėms palieka mano pėdos.
Pakrantėj žvakę vėjuose degu.
Dar lis ilgai... Ir taip ateis Kalėdos.

199011 01–1993 03 01

Pavasario dykuma

Virš dykumos nesiima audra.
Tačiau žaibuoja, ir prie miesto sienos
mane sutinka gerosios naujienos, –
kaip sakė Juozas – meilė ir dora.

Žydruoja gelmės virš bažnyčių. Skverų
nuogon erdvėn lėtokai lenda žolės.
Bet daug greitesnės miestuose gražuolės, –
ir man slėgimas – dešimt atmosferų.

Lengva vėsa – ir ji šį miestą renkas.
Kaimynas mano, amžinasis lenkas,
per aikštę straksi tartum Panas.

„Tau gresia kepenų cirozė“, –
nuo Katedros jam graso Mozė.
Ir pažeria dangus į Vilnių manos.

1993 04 29

Postmodernisto kapas pavasarį

Ak, cogito – čia viskas netvaru,
suyra kalbos ir kultūros
nei kūnai, graužiami cenzūros
gražuolių kirmėlių. Choru

rimuoja angelai, – jų Sodas
šaknis man į akiduobes suleido.
Akmuo prisiglaudė prie veido,
ir ginčytis mums dar nenusibodo:

„Sukiojai sprandą gražbylystei
ir lašinai, nelyg samanę, vergą?
Ir nesigundei žadamu dangum?“

Bet pažadėjau karalystę
už pusę žirgo, – ergo
sum.

1993 05 05

Vakaras vasaros prieigose

Į sodą vakaras atėjo.
Visai be vėjo virpa lapas.
Ir vakaras ramus nei kapas
ribas nuspėjusio Orfėjo.

Tyla... Nurimk ir tu, besote
žmogaus sieliūkšte. Lai ir kūnas
suvoks, ką reiškia laikinumas
mylėti, džiaugtis ir alsuoti.

Atėjo vakaras. Ir sodo
tamsa nei stygą liečia odą,
kuri suvirpa kaip ir lapas.

Aštrėjant regai, sodas plečias.
Ir štai tada užklydęs svečias
paklausia kelio į anapus.

1993 05 12

Lietaus iššaukimas

Žiedlapius vėjas į kambarį pažeria – šviesą,
obelys baigia žydėti, gegužis nelaukia,
lakštingalos dar vakarais paupy susišaukia,
betgi lietaus vis nėra. Akys debesį liesą –
nei karvę surijusią riebiąją seserį savo
andai sapne faraono – nulyti maldauja.
Žiedlapį įdeda vėjas į stingstančią saują –
dovaną kūnui, kuris prieš sekundę alsavo
besileidžiančios saulės šviesoj. Liečia odą, drugelį,
kuris daužos į stiklą ir lango atverto neranda, –
vėjas žiedlapius žeria, užpusto namelio verandą
ir per dvidešimt metų išvaikščiotą sodo takelį, –
kas juo tyliai ateina? Drugelį išleidžia, sulaiko
senovinį laikrodį, knygą užverčia, sulietą
dar šilta arbata? Kas mums siunčia griaustinį ir lietų,
kurie žemę ir dangų kaip kūną ir sielą sutaiko?

1993 05 13

Lietaus uždanga

Birželis įpusėja, kol kalbu.
Ir nesvarbu, ką noriu pasakyti.
Tamsa ir langas. Nepaliauja lyti.
Nemyliu nieko... Irgi nesvarbu.
„Atsimeni...“ Nereikia, pamiršau, –
tamsos gelmėn neįrašysi nieko.
Išspręsta viskas. Tai, kas pasilieka,
teprimena tik kvailą kaukių šou.

Už uždangos prasideda žiema.
Langai užšalę, aikštės užpustytos.
Sustingęs laikas. Neišaušęs rytas.
Vienatvės šaltis. Šalčio vienuma.
Girti barai ir netikri draugai.
Mirties artumas, skolos begalinės.
Degtukų skundai: „Neturi tėvynės“.
„Tikėki Dievą, pasibaigs vargai.“

Baisu ir juoda, ir jokios vilties,
peties ar balso, artimo paguodos, –
lietus ir langas... Bet už lango – sodas.
Lašai stuksena... Ir ūmai – išties,
lyg iš dangaus kas drąsintų balsu –
girdžiu: „Lietus plonom stiklinėm kojom
po visą sodą bėginėja*...“ Loja
nakty šunelis. Ir nebebaisu.

Tarytum brėkšta... Baigiasi naktis.
Aprimsta mintys ir lietaus ošimas.
Mirtis yra kvailiausias išrišimas, –
už uždangos nelaukia paslaptis.
Naktis ši buvo spąstai. Štai lietus
taip pat pasibaigė. Tad nieko naujo.
Lietus ir balsas – tiek gyvybės kraujo
gyvenus trisdešimt trejus metus.

1993 06 08

* *Iš H. Radausko eilėraščio.*

Šnekančios prekės

Pulkelis inteligentiškų vištų. Vasaros vakaras.
Pora šnekančių prekių praeina. Jos dar moka šnekėtis!
Bet kas yra prekė? Ir kas mus išmokė derėtis?
Kas yra pokalbis? Ir ką pasakytų Daktaras?

Žydų dievas baisus, – tokiais žodžiais budau šitą rytą,
juodos pagirios kando, ir aš pagalvojau: nelengvas.
Kaip kalbėjos lengvieji dievai? Ar yra koksai dieviškas slengas?
Kaip šnekėti lietuviui, seniai nuo dievų pavarytam?

Šalia ubago – Mozė, rūstus ir į knygą įrėmęs, –
regis, atlikta viskas. Tuščia, senas faune, knygutė?
Dekalogo nebėr. Čepsi angelas Babelės krūtį.
Avinėli, miegok. Tavo laikas seniai išsisėmęs.

Man baisi ši dykra, ši diena, šis sunkus nubudimas, –
užputojus gyvybei, net vakaras paželia šviesą.
Net ir šnekančios prekės – daugiau už prakalbintą mėsą.
Ką bylojau dabar? Visa tai iš negyvėlio imas.

1993 06 12

Rugpjūčio gėlės

Gyvenimą atsiima žolė.
Raganėmis apsivynioja vartai,
delčia rugpjūty, adatos strėlė, –
aguonos sapnas atstumtųjų kartai.
Jie daug žinos. Daugiau kelis kartus
nei mylintys, kurie neiškeliavo.
„Stovėdavom prieš atvertus vartus, –
užžėlė žolės, liūtys užliūliavo,

užpustė sniegas. Šalta ir arti.“
„Mirtis, ir tiek.“ „Netikėtumas lauktas.“
„Tėvams, mamoms – nekenčiama marti.“
„Tik laiškas iš liepsnos nebeištrauktas.“
Ruduo jau čia, o vasaros nėra, –
išdegina akis rugpjūčio gėlės.
Beveik era užsitęsia para,
bet vis greitesnės metų karuselės.

Žiemom lėčiau. Bet net ir tuo metu
ištirpdo duotą laiką alkoholis.
Baisi jėga. Ir lėkdamas ratu
kasmet lėčiau alsuoja kūno molis.
„Ievos nėra, bet šonkauliai sveiki.“
„Pirmoji meilė buvo paskutinė.“
„Ruduo jau čia.“ „O tu ką čia veiki?“
Užpiltas laikas. Atminties trauktinė.

Greit vėl rugsėjis vėliavas išskleis.
Ir praturtėjęs visagalis spalis
prieš lapkritį suklups ir nusileis,
ir vėlei bus platus vėlių suolelis.
Krauju jau išmaitinta utėlė
ir gruodyje kukuosianti gegutė.
Ir pažinimo medis – dilgėlė –
brandina vaisių. Švęskite rugpjūtį!

1993 08 09

Rugpjūčio žvaigždės

Šią naktį pažiūrėjau į žvaigždynus,
ir manimi turbūt pasibodėjo
dievai, įkalinę danguj Orfėją
ir su Orfėju visą jo žvėryną.

Šuva, lokys ir gulbė susitiko.
Įstrigo mėnuo į rugpjūčio rūką.
Akimirksnis ilgiau nei metai truko.
Neliko vietos. Ir dievų neliko.

Nakties dangus – vieta pirmam poetui:
aukšti žvaigždynai, žodžiai pakylėti.
O kur poetą paskutinį dėti?

„Ilgai žiūrėk. Gal tau parodys vietą
žvaigždžių lietus ir mėnesienos vėjas.“
Buvau tik nusišlapinti išėjęs.

1993 08 13

Didžiosios tarnystės ilgesys

Eilėraštį reiktų rašyti ilgiau nei metus.
Retus nušvitimų akimirksnius švęst ir tausoti.
Lyg rinktumei somą dievams į gyvybės ąsotį.
Lyg teptum aliejais šventųjų vežėčių ratus.

1993 08 19

Metai be žiogo

Šalta naktis. Bet dieną dar atšyla.
Greta mirtis, todėl gyvybė kaupias
prieš pirmą šalną. Vasara jau traukias, –
greit amžiną mirties-gyvybės bylą
išspręs ruduo. Laiškai neparašyti
sudegs. Taip parkuos deginami lapai.
Vienutėn iš vienutės – šie etapai.
Be žiogo – metai. Bandymai išgyti.

„Iš nervų visos. Tik viena – iš meilės."
„Kas nemylėjo – tas ir negyveno."
„Tremčių ir kryžių! Tautai reikia meno
suprantamo." „Ką reiškia šitos eilės?"
Žiogeli, griežk. Nesigailėk kojelių!
Aš negirdžiu, bet gal išgirs koks glušas?
Rudens liūtis – blaivyklos šaltas dušas, –
išleis, ir eik neklausinėjęs kelio.

Nubusk ir melskis: „Tėve nebe mūsų,
neduok daugiau jiems duonos kasdieninės, –
pyrago duok". Kasdien mažiau tėvynės.
Teliko himnas, o giesmė užduso.
Juokinga skųstis. Giedrą keičia lietūs,
tad saulės blyksniai skaudūs kaip patyčios.
Joks šventraštis neišaugins garstyčios, –
todėl esu. Ir tik todėl – poetas.

Todėl kiekvienas laiškas – paskutinis.
Išspaustas vynas neraškytų vaisių.
Todėl esu. Ir tik todėl išeisiu
užrašęs turtą – rudenį auksinį.
Rugsėjo auksas – visos brangenybės.
Diena trumpyn, bet ir naktis trumpėja.
„Gimimo dienai dovanok man vėją.
Gimimo nakčiai – dar šiek tiek gyvybės.“

1993 08 17–1993 09 05

Rudens daina Panevėžyje, 1990

Tiesiog toks metas – lyja, ir lietus
nuplauna greitai krisiančius lapus,
pageltusius nei kūnai po mirties,
kuriuos taip pat prieš laidojant –
nuplauna.
Prieš ilgą tylą kraupiai krūpsi parkas.
Tokiu metu iš nuobodulio parkos
nusprendžia pasikeist darbais, o kas
iš to išeina – puikiai žinom.
Kad nors praskrostų abejingą erdvę
žaibų šaka iš lekiančio vežimo,
kuris viršūnėm dunda debesų, –
kadais aš tuo ir pažodžiui tikėjau,
ir verkdavau, nes buvo man baisu,
ir pas senelę nerdavau į lovą,
kaip koks pūgžlys kad neria po ledu,
į eketę grąžintas linksmo žvejo...
Dangus apniukęs, vėjas vėją veja,
nors laikas vos srovena – ir vardu
manęs čia nieks pašaukti neįstengia.
Panevėžys. Pasaulio kloaka.
Akis toliau nei nosis žvelgti vengia
ir grimzta išsigandusi savęsp –
užgęsta šitaip trumparegis žvilgsnis,
užkliuvęs ties nugeltusia šaka.
Vėžys rūdija parko vidury,
statytas gerbiamo mieste piliečio,
kuris Italiją sapnuoja naktimis
ir pasakoja įspūdžius mergaitėms.

Tokia jau tavo, Viešpatie, tvarka, –
provincija puikuojas anekdotais,
ir aš tikriausiai vienas iš tokių,
kuriuos prie damų garsiai rėžti vengia...
Keli medeliai maudos nusirengę
nei moteriškės drobėje Sezano –
barzdoto senio, pikto kaip ugnis.
O tuo metu gamykloje „Ekrano“
kas nors tikriausiai vagia detales,
per tvorą tempia mėsą iš skerdyklos
ir spiritą iš spirito varyklos, –
bet kas man darbo, Dieve mano...
Stiprėja vėjas, regis, kiaurai smelkia.
Ar uošvienė jau pardavė gėles?
Turbūt, matydama, kaip žūva turtas, verkia, –
taip scenoj verkia choras tremtinių.
Kadai kareiviai metė burtą,
kad nepražūtų rūbai, nuvilkti
nuo Dievo kūno, kaip monofizitai teigia, –
yra tokia istorija karti,
keliuos šaltiniuos andai aprašyta,
kuriais tikriausiai reikia patikėti, –
ir aš šita istorija tikiu.
Tikriausiai brangs šiais metais chrizantemos, –
infliacija, nors trūksta pinigų,
kurių per daug prisikaupė pas žmones,
įvedama kortelių sistema,
kuri nurungs sovietinę sistemą, – ir taip toliau.
Bet man visai nerūpi

Q

S
S

šita tema
ir jai panašios temos,
ir nežinau, ar dar rūpės. Vargu.
Taigi – provincija... Girdėjau, Anduos
kažkas sumanė siųsti signalus
į begalybę gaudžiančios visatos, –
berods Grybauskas rašė kažkada,
ir man tas jo eilėraštis patiko.
Nevertas nė sudilusio skatiko
buvimas mano, ankštas kaip liga...
Tad apie ką čia aš? –
tikriausiai nieko naujo.
Einu namo, turbūt manęs jau laukia
lentynoj nerimaujanti knyga,
kuri man versis puslapiais iš lėto,
puodelis viską jaučiančios arbatos,
pikta žmona ir verkiantis sūnus, –
greičiau, greičiau, jau metas į namus,
jei gali būt namais šita tremtis...
Tiesiog toks metas – vakaras, liūtis,
žvaigždynais žemėn leidžiasi naktis,
kažkur šeima prie bendro stalo sėdas,
rugsėjis baigias, greitai bus Kalėdos.
Kertėj putoja žiniomis TV
ir virduly
jau užvirė vanduo...
Tiesiog – ruduo.

1990 09 28

Pasaulio pabaiga 1981 metais

Na, štai ir viskas... Baigta pagaliau.
Šį vakarą delčia.
Ir įtampa praeina.
Trys psichopatai traukia linksmą dainą,
ir šypso paranojikas žvaliau.
Rytoj antradienis, – Balzakui teks budėt,
antradienis, – duos pusryčiams kefyro,
keli kvailiai šachmatų rengs turnyrą,
o aš ir vėl galėsiu pasėdėt
ant savo suolo po senu klevu,
kurs prieš savaitę visiškai nupliko,
bet ar svarbu, jei atminty paliko
tas vėjo gūsis, atneštas dievų:
auksinis klevas saulės spinduliuos,
toksai ryškus tarytum axis mundi, –
tas medis, kurs kadaise šitaip gundė...
Bet ką norėjau pasakyt – nesieiliuos.
Tai va – tikriausiai reikia keisti temą, –
kalbinės to pareikalaus struktūros,
trys psichopatai, reiškiantys San Remą,
ir tos iš rūko plaukiančios figūros
baltais chalatais, skubančios per kiemą.
Tad – apie tvarką...
Bet galvoj antai
liepsnoja klevas. Taip turbūt ir Romą
lengva ranka supleškino Neronas,
krikščionis kad išpjautų, – nekaltai
apkaltinęs padegus miestą šventą...

Dainų daina! (Cituoti Rilkę verta!)
Tad – po klevu sėdėjau ir mąsčiau
tuos dalykus, kuriuos išspręsti lemta:
„Esu jau vedęs. Tad nereikia vesti.
Nereikia skirtis, nes labai trumpai
dar su žmona tebuvo pagyventa.
O kai išleis, gyvensim dar gražiau,
nes aš mačiau, kaip klevo lapas krenta,
ką gal tik vienąsyk ir pamatai,
palikęs nesvetingą kontinentą“.
Tad – apie tvarką... Čia griežta tvarka:
nėr rankenų, tačiau pavalgyt duoda,
o kam blogai – suteikia tam paguodą
medicina. O man gelsva šaka
pamoja klevas: „Atsisėsk, drauguži.
Pasaulis baigias. Ir todėl gražus
bet koks buvimas. Reik ravėt daržus,
mylėti moterį – žmona ji ar meilužė,
ant drobių tepti neklusnius dažus,
uždengti stogą protėvių bakūžės, –
žodžiu, tvarkyti savo miražus.
Sukeisti reikia dieną su naktim
ir su mintim, kad rytą neprabusi,
budėt pernakt, vaduojantis mirtim...
Mirties mirtim – nesistebėk, brangusis“.
O pilnatis taip antrino tada,
dar nesutemus kylanti virš klevo:
„Žiūrėk – šis medis vakar dar žaliavo,

eschatologija tebuvo jam mada!“
Aš supratau, kad kraustausi iš proto, –
turbūt pradėjo veikt šėtono vaistai,
aš skubinaus greičiau sugrįžt už grotų,
bet bėgau kol – išvyst dar buvo leista,
kaip vėjo gūsis, mėnesį pakėlęs,
jį dangumi nei ratą nuridena
ir vėjy klevas ima keisti formą, –
kur buvo lapai – čirškia kanarėlės...
Sugrįžęs skyriun, paprašiau į veną
suleisti man kubus tris rodedormo.
Na, štai ir viskas... Baigta pagaliau.
Balzakas šypso daug žvaliau,
nes vėl
pasaulis baigės
ir todėl
į žemę tyliai leidžias snaigės.

1990 10 12

Išėjimas

Vynas virto actu.
Kraujas tapo tulžim.
Visko buvo apstu.
Tai ir reikia grąžint.

Reik grąžinti skolas
negyventų dienų,
į vienatvės salas
nubudau. Išeinu.

Bus kelionė ilga.
Nebegrįšiu daugiau.
Tau atrodys – liga.
Tebūnie. Aš baigiau.

1990 10 27

Rytas prie marių

Viešpatie, jau rytas.
Skrieja baltas paukštis
Amžiams išvarytas
nežinau, ko šauktis.

Nerandu aš kelio
šitoje kelionėj.
Šaukčiausi, bet gelia
šaltis, abejonė.

Ir nereikia šauktis
vėjuose. Kaip tyliai
skrieja baltas paukštis.
Nuo Tavęs. Per mylią.

1990 10 29

AIDAS
ČĖNAS

Metų pabaiga

Poeto metai baigiasi smurtu.
Dievai išmiršta, Mūzos išsiskraido.
Ir po žodžiu tuščiu, nes nekaltu,
užkimsta Balsas. Ir telieka Aidas.
Rašyt ranka ir vingiais smegenų –
kokia prasmė? Mokintis raštvedybos...
Kiek daug dienų; ir taip mažai dienų.
Ir, regis, jau nebegresia vedybos.

Už kokį šaltį atsiduos naktis?
Kiek kartų reikia mirt, kad atsibustum?
Ką reiškia įkvėpimo paslaptis,
supras tik tas, kuris pradėjo dusti
pasaulyje, pradvisusiam siera.
O neseniai ar angelas, ar genas
kažkur link vedė. Na, o kas gera
poezija – to mokė. Ir ne vienas.

„Kol jaunas – sėk“ ar „Kalk, kol dar karšta“,
„Dainuok ir šok“, „Ieškoki ir atraski“...
Įkvėpt, iškvėpt – ir džiaugtis ta našta.
Gal tai prasmė? Bet, angele, don't ask me.
Nėra prasmės. Ir dar mažiau naudos.
Jokių iliuzijų, jokių naujų idėjų.
Kokia kalba kompiuteris giedos
giesmes mėnulių, ežerų ir vėjų?

Neliūdna man. Ir netgi nebaugu.
Aš suprantu, kad laikas šis praėjęs.
Ir nesikausiu – gaila net ragų.
O kaip ant daug ko jau esu padėjęs!
Tad nebesiųsk man meilės. Pinigų
pasiųsk. Bet gal dar vieną sykį
suteik giliam alsavimui jėgų.
Ir išklausyk. Ir jau visai išnyki.

1993 12 03

Viduržiemis

A.

Jau viskas baigta. Ir nėra prasmės
net prisimint. Įkaltos visos vinys.
Bet, jei susimąstytum, iš esmės –
dar lieka telefonas tarpmiestinis.

Ir prie ausies priglunda membrana.
Bet ką ji man galėtų pasakyti?
Ak, tolimoji, vakaras... Gana, –
tik laužas švyti.

Tik šlapdriba. Po priemiesčio gatves
kaip nuo savęs beviltiškai slapstausi!
Vaikai sudegina Kalėdų eglutes,
ir baigias sausis.

Ir tvinsta upeliūkštis iš versmės, –
kur žemupys – težino tik Charonas.
Bet, jei susimąstytum, iš esmės –
dar lieka tarpmiestinis telefonas.

1994 01 15

Iš vargšo Joriko

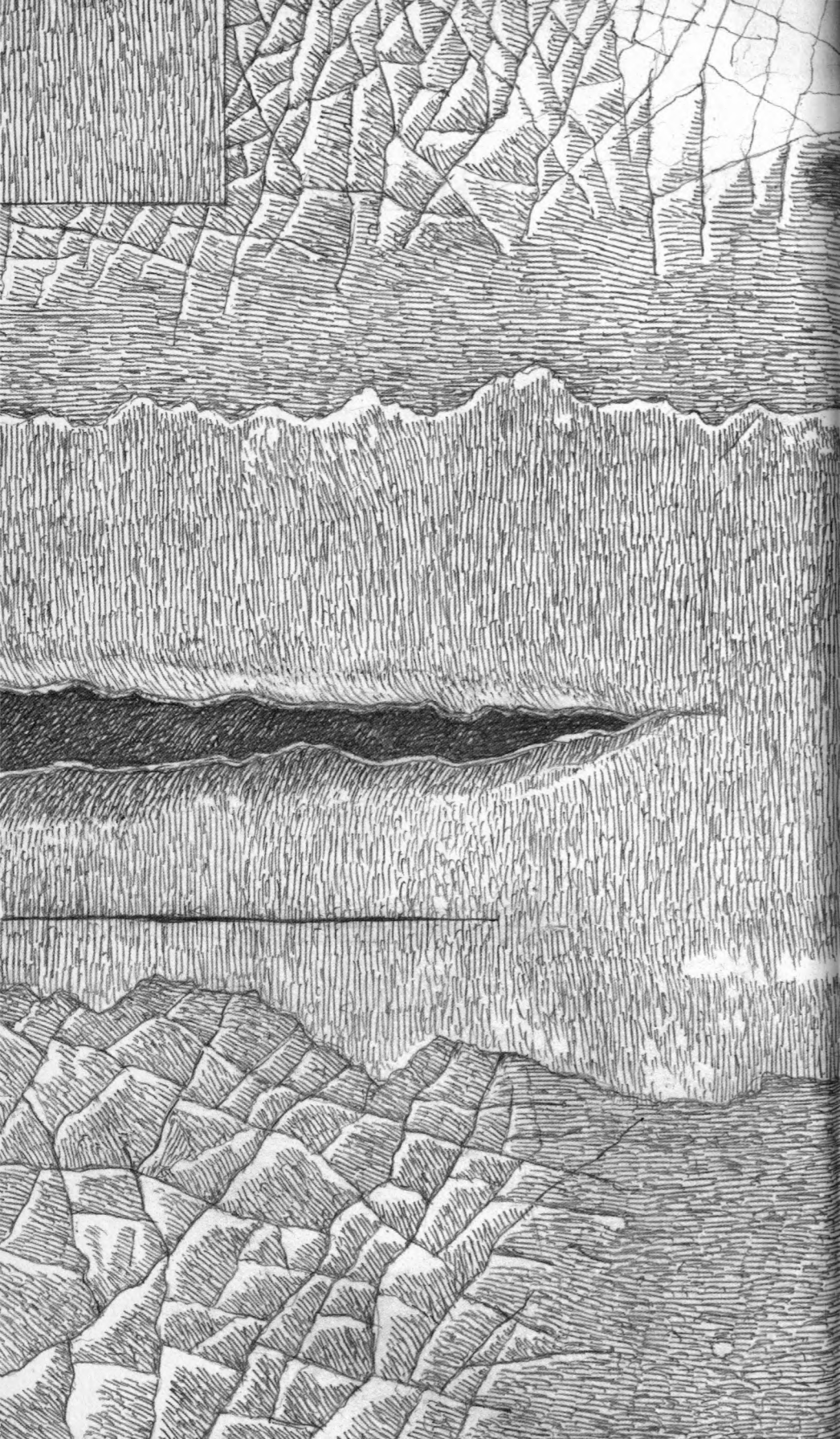

Diktantas

rašyt diktantą ne tašyti kuolą
kassyk sunkiau girdėt švarius balsius
kaip priešamžiais į šviesą kerta uolą
kaip rojuj raško uždraustus vaisius

bet rašo rašo rašo rašo uolūs
nemokantys taisyklių mokiniai
praamžėj atsiranda naujos uolos
ir raškant vaisių byra sakiniai

apie vienovę angelo ir žalčio
ar tapatumą pragaro ir stalčiaus
kur žodis naujas kaip kasmet rugys

kur tas kuris diktuoja šį diktantą
tėra vien tik maža bangelė kvantų
morfeno brolis – rožė ir drugys

1991–1998

Radausko nužudymas

V. Kavoliui

viešnia blondinė įžengė į salę
sesuo šaltoji laimėj ir varge
parklupus prieš šmaikštaujantį karalių
jam sukuždėjo bėkime drauge

iš šito baliaus lėkšto ir neverto
tų pastangų mes būsime kartu
akacijos putos skambės išgertos
sidabro taurės siunčiamos ratu

ten arfom gros šviesusis Apolonas
Neronas Romą tau padegs gražiai
ir aukštins žvakę žydinčio kaštono
su angelais giedodami gaidžiai

karalius baigė grakštų anekdotą
ir jam paplojo draugiška svita
ir kaliniai kvatojosi už grotų
ir verkė duona tinginiui skirta

pro vyno taurę aušo rojaus dugnas
fontaną smaugė vandenų jėga
o jis šypsojos pergalingai liūdnas
aukštam krėsle tapytame Degas

Tuščia erdvė

tyliai tyliai girgždėdamos durys atsiveria: metas
baltas sningantis mirgantis laiškas senamiestį kloja
priešaušris nerealus ir praeivis toks retas
tyli kaimynų šuva kurs kas rytą aploja

traukiniai tolimoj stotyje ir dispečerė trankos
medžiuos varnoms miegot dar minučių penkiolika leista
žadintuvo ugny dar kažkas kažką laiko už rankos
neskubėdamas busti į savo buvimą apleistą

Arkikatedrą tartum iš sniego pernakt nulipdytą
troleibusą apytuštį tuščią apyaušrio aikštę
tegul temstančios akys ilgai dar regės šitą rytą
kai tik sniegas tvarus o įstatymas nieko nereiškia

skurdui bundant aplink tuščios sielos ir tuščios vitrinos
tuščias skrandis tuščiai snaigės krisdamos sukas ir sukas
tuščias pieno dėžes krauna drūtas ir tuščias vaikinas
tuščioje erdvėje kur paklystų ir Piteris Brukas

tuščia jo! viršum Užupio tvenkias neaušlantis rytas
gal tik tiek kad pabrango degtinė degtukai ir duona
gal tik tiek kad esu į pasaulį giliau išvarytas
nei galvojau anksčiau... tuščias sapne – usnie ir aguona

1991

Siaurukas čia suka į saulę

Siaurukas čia suka į saulę,
į rūką panyra. Ir kas
pasaulis yra? Tik apgaulė
pro grimztančių medžių šakas.
Kada iš nakties kyla vėjas,
toks lengvas ir amžinas, – gal
sustoki staiga suvirpėjęs
ir greitai pasuki atgal,
ir eiki lėtai, tartum nieko
nebuvo, ir lyg nežinai,
ką mes lig mirties pasiliekam,
užmirštame ką amžinai.
Ir Dievui dėkok, kad ištrūkom
iš ten. Kurgi buvome mes?
Kur suka siaurukas pro rūką
į tekančios saulės gelmes.

Žiedlapis kris į tenai

žydi užupy obelys baltos
nupenėti šeši katinai
mano angele negi aš kaltas
kad kadaise tenai gyvenai

tarp senų teologijos knygų
dievo dulkių vėsioj apsupty
nuaustoj iš saulėlydžio stygų
kamaraitėj brūkšnys atminty

du brūkšniai vėl kažkas man išklero
trys brūkšnys keturi viso gero
ledo žiedlapis kris į tenai

sugrįžtu aš vis angele mano
kur gyvenimo prasmę išmano
nupenėti šeši katinai

Skurdo angelas alpstant gegužiui

skurdo angelas alpstant gegužiui
tyliai atskrenda rytmečio pilnas
ir su saule pažadinti paukščiai
siuva rūbą jam aukso balsais

skurdo angelas krinta į slėnį
ir liepsnojantis jo kalavijas
narsiai atkerta vaiskų peizažą
pro pražydusių ievų šakas

apdainuotą kvailių ir poetų
apskaičiuotą namų šeimininkių
jį vidudienio šunys aploja
ir klaidina languos atspindžiai

kolektyvinio sodo namely
skurdo angelą regi mergaitė
kai bežaisdamas saulės zuikučiais
po pietų jis užminga su ja

skurdo angelas nieko neprašo
skurdo angelas nieko nesiūlo
nemaldautas nelauktas nebūtas
jis ateina ir stovi kertėj

vakarop grįžta vyras per pievą
ir sustoja staiga palytėtas
skurdo angelo – saulėto vėjo
pro pražydusių ievų šakas

Tylus pasišnekėjimas sode

man zvimbia ausyse
paimk mano arbatos
puodelį sako tėvas
motina sako tu baik
vieną kartą juokauti
ir paima tėvo arbatos
puodelį tai bitė pra
skrido sakau aš ką
sakai klausia motina

1985

Iš toli

Brėkštant
vilkų ir vilkolakių valandai
tau pravėrus duris
kambarys prisipildė
mirusios meilės.

Tik ką nubudę daiktai
žvilgčiojo į mane.
Abejingi, nežinantys.
Sotesni.

Virtuvė

1

Gėle mėlyna
žydi degančios dujos –
viryklėj, – tokia
yra tavo sielos liepsna,
lyrike, – jai užgesus –
tai, kas yra tavo siela – palieka
nuodai ir mirtis –

2

demonai –
panašūs į tarakonus, –
išlindę iš tamsiųjų kerčių – jie minta
mūsų jausmų likučiais, –
dauginasi
šiltose ir nešvariose vietose. Todėl –
begalinės Visatos šaltyje
neturėki jausmų, – būk švarus
prieš save ir prieš amžinybę, – kas
yra neįmanoma, – tąkart
sudegink
išgyventų jausmų likučius, –
apvalyki virtuvę nuo demonų –

praeitį degink
ugnyje liepsnojančios sielos,
žiede axis mundi –
medžio,
kuris nebeveda
vaisių.

M. tragedija – Puškinui leidus:

– ei – komandoro paminkle –
dūžiais ataidintis – jau
imk mano ranką – įminki
minklę greičiau – nebijau

tavo alsavimo – šaltos
mylimos žvilgsniais kačių –
kaltos – baisiau dar – nukaltos
iš mano kalčių

Iš Biliūno

ar bepameni buvo katytė
klasikinis ir liūdnas kliudžiau
o dabar taip toli nematyti
pasislink truputuką arčiau

apsakysiu vien tau kas nutiko
kol į žiburį laimės žvelgiau
nieko tokio tik kas mums beliko
brisiaus galas ir nieko daugiau

A. V.: pilkoji

poezija – sukandus dantis
verba magistri –
dega dežurkos naktis –
taip nusiristi

vigilijon – dieve iš čia –
pro griuvėsius dantų –
srūvanti – sielos delčia –
kraujo ritmu

AIDAS
ČĖNAS

Paskyrimas Medardui Šimeliui 1987-ųjų vasarą

maurą pagirios kankina
apsikrikštijusiam bloga
gorkio gatvėj gediminą
atkasa archeologai

viršum Vilniaus vėjas vytį
veja vėtroj švyti kardas
vyrai geria degtinytę
audžia vėliavą medardas

Iš delno

skolų knygas kas prieš akis man varto
dalykiškai tarytum tėvas bartų
lyg motina užtartų tai tik vėjas
užginto medžio žiedlapi įdėjęs

į mano delną šitaip nekaltai
kas man užrašo savo palikimą
tą šaltą šviesą tą pasislinkimą
nuo sveiko proto ačiū ir už tai

AIDAS
ČĖNAS

Sietuva

kaip greitai rože mūsų laikas senka
o vienas štai akimirksnis ramus
pripildo vėl ir pripažinti tenka
kad gal kas nors ir reiškiasi per mus

kai liūdnos mintys sklaidosi lyg dūmas
kai žiedo vartai veriasi lėtai
ir ryto saulės pilnas dūzgia krūmas
ir aš staiga matau kaip tu matai

Spalio sodai

čia nieko nėr – ir paslaptingi sodai
tarytum rūkas kyla iš nakties
ir nejučia drėgmėj pašiurpus odai
paliudiji alsavimą mirties

ir įeini ir leista pasilikti
kur vėjuos vysta sodai kur meni
kad gyveni kur net gali sutikti
su mintimi kad veik negyveni

Aštuoneilis bundant

nirau į dienos pilką griūtį bet vėjas
vėl breigelio žiemą su varnom atpustė
jau temo buvau ten kanalais atėjęs
ir net nebandžiau prisiverst ir nubusti

į varganą laiką kur kūnas ir gal tik
vaizduotė pateisina kūno buvimą
bet vaizdas pradingo o vėjau neartink
numirusio Dievo baisaus palikimo

Į akis

menas meluoti ir melas
sakyti tiesą kurios nėra yra

poezijos menas
žiūrėti ilgai

į akis ligi svetimo skausmo

Vilniaus turgus

J. V.

Per vartus įdardėjus – palikt savo akmenį, – grįsti
šito miesto gatves. Visa kita – tik smėlis ir molis.
Įkvėpimo nedaug. Ir geriausius papjaus alkoholis.
Bet juk reikia įžengt. Vieną sykį juk reikia išdrįsti.

Čia susikerta laikas. Išsitrina logikos dėsniai.
Ir erotikos žaismas tereiškia tik pradžią košmaro.
Susapnuotam mieste. Kur ataidinčią Vytauto dvaro
fleitų muziką gožia kioskelių piosenkos ir pesnios.

Ne derėtis aš čia. Tik spoksoti, išplėtus veizolą, –
nebyliųjų tarme, – taip griuvėsiuos saulėgrąža žydi.
Aš tą gėlę mačiau. Aš jaučiau Vilniaus angelo skrydį.
Ir skolas grąžinau. Bet yra negrąžinamos skolos.

Aust iš miesto gėlių, kokią gotikos dulkę įpinti, –
čia bažnyčių šviesa prasmingesnė už šviesą Bažnyčios.
Antra vertus – šiam turguj prasmingos tiktai magaryčios, –
kuriam davė – pridės. Ir pridėjęs skubės atsiimti.

Bendrinis

Numarinki vaikus. Sunaikink
visą turtą, užtverki į getą, –
Jobas melsis. Bet tu išmėgink
neturtingą lietuvių poetą.

Dieve mano, kaip paprasta čia.
Kad netektum – tereikia turėti.
Ir poezijos meno delčia
neišmokys matyt ir girdėti.

Tai tiktai banalus pavyzdys,
atspindys – kas ne mano čia buvo.
Loja šuo ir pragysta gaidys,
ir į vakarą slysta lėktuvo

gaudesys. O kažkas lėktuve
šitą slėnį užmigdamas mato.
Kol paliks ir mane, ir tave –
dar lėktuvas apsuks vieną ratą.

Taip į atspindį veido ir vėl
valanda įrašys naują rievę, –
mano Dieve – bendrinis, todėl
niekur nesantis, amžinas dieve.

Nustebęs veidas

Ką man reiškia naktis, kai nubunda griaustinis, o vėjas –
lyg Čiurlionio „Žinia“? Kai suvirpa nutirpusios kinkos?
Visą žiemą sirgau, o dabar jau kalbėk nekalbėjęs, –
ką tylėjau – pranyks, ir teliks ekonomika rinkos.

Kas – eilėraščio kūnas? Ir koks šito kūno likimas,
kada baigias žiema, ir griaustinis gyvybę vėl žada,
kai iš visko, ką gyniau – telieka tik ritmas ir rimas, –
nedora prabanga prieš visuotinį skurdą ir badą?

Sveikas gyvas, pavasari! Tyliai į miestą nubudęs,
kur lietuvišką sviestą pakeis vakarų margarinas,
o eilėraštį mano – skyrybos ženklai, susigrūdę
lyg ledai Neryje. Ir mane – šis senyvas vaikinas.

Vidurnaktis

Vidurnaktis. Kaip niekada jaučiu
senatvės lengvą vėją. Ir tik juokas,
kad nebelaukiu jau seniai svečių,
o juk buvau nepralenktas pijokas.

Ilga naktis. Ir aš, manau, teisus,
kad net kozloviškas anų laikų saugumas
mums buvo kiek baisus. Bet nebaisus
ir nejuokingas žodis dvasingumas.

Per daug gal ir nebuvom artimi,
ir laikas mūsų infantiliškos jaunystės
beveik nerealus. Bet netgi gerdami
ieškodavome Dievo karalystės.

Naktis vėsi, kaip tirščiai išgertos
kavos puodelyje. Ir sutvarkytas butas.
Ir reikš tyneidžeriams ateinančios kartos
tiktai degtinę žodis Absoliutas.

Naktys atmerkia akis

Naktys atmerkia akis, taip gražiai atsibunda,
dienos trupa ir byra pro virpančius mano pirštus.
Ką tu žinai apie gundymus, mano pagunda,
ką tu žinai apie užmirštus mūsų sapnus?

Miega aguonose opijus, Traklis užmigo
jauną degančią galvą padėjęs ant tavo peties.
Ką tu žinai apie mūsų negęstančią ligą,
ką tu žinai apie gundymus, sese nakties?

Vėją pakylantį nuo pakraščių okeano,
seną prūsišką vėją išburs iš žvaigždžių Tysliava*.
Ką tu žinai apie mus, pasileidėle mano?
Ką tu žinai – težinojo Adomo Ieva.

Naktys atmerkia akis. Pasigertum jų vaisiais
ir užmirštumei viską, ką Rojaus sode pažinai.
Ką tu žinai, mano Anima? Paslaptį baisią
kas išnokino sapnuos? Bet ir tu nežinai.

** Poetas, regis, pageidavo, kad būtų kirčiuojamas pirmasis pavardės skiemuo. Bet jo poezijos likimas susiklostė kitaip, todėl toks pavardės kirčiavimas šiame tekste lyg ir pateisinamas. (Aut. past.)*

Viešpatie, grybą radau

Dievo ir aš nemačiau, bet užtat užėjau
baravyką miškelyje. Didelis buvo, gražus,
archetipinis visas. Kodėl taip išeiti bijau,
jeigu viskas, prie ko prisirišęs esu, greit pražus?

Jau tada aš žinojau, kai lapą lazdyno liečiau –
taip gal pinigus liečia savęs išsigandęs vagis.
Kosmonaute vaikystės, į ten mes nukaksim greičiau,
nei tą spiečių išvys teleskopo apstulbus akis.

Labas, skraidančios lėkštės! Į kur nuskraidinsit mane
subtiliaisiais pasauliais? Ar šitas jums rodos grubus?
Aš juk viską žinau, senas grybas man sakė sapne –
begalinis esu. Ir todėl, kaip ir jūs, – nesvarbus.

Atsirišti valtelę ir irtis, kol baigsis era,
kol ištirps atmintis ir aplinkui teliks tik vanduo.
Laikas pasirenka mus ir todėl jo nėra.
Kopiant į Kakaro kalną praeina ruduo.

AIDAS
ČĖNAS

Nuotaika

+4, bet vis dėlto žiema
ir tarsi būčiau šaltakraujis gyvis –
varlėkas baloje – neaukštas lygis,
nedidelė gyvenimo drama –

bet vis dėlto... +4, o kas
temperatūrą sieloj išmatuotų?
kas varlę pabučiuotų? išvaduotų
nesveiką galvą remiančias rankas?

Ilgos žiemos pabaiga

O už stiklo, lyg vynas palietas,
dar viena tyliai gęsta diena.
Ir tirštėja dangaus violetas.
Ir peizažas, kaip „Doors'ų" daina,
kaip „The end" – nusižudymas lėtas.

Autobusas į dangų vaitoja,
susitaiko su siela dvasia.
O rytoj bus jau kovo pirmoji.
Būk pagarbinta, autobuse
moteriške, gyvybės pilnoji,

iš tylaus ir prasmingo minoro
pasitikusi blykste vėsia mano
tiriantį žvilgsnį nedorą.
Nes eilėraštis – net mintyse –
tik alsavimas, virpantis oras.

Koks tai liūdnas, koks dykas dalykas –
žino Vytauto Bložės Sapfo,
Amadėjaus Alvydas Šlepikas...
Pradžioje visada tik skiemuo,
nevalingas valiūkiškas tikas.

Apolono ir Pano koridos.
Bet gal tūkstantį kartų verčiau,
negu auksas išpuikėlio Mido,
tas virpėjimas oro. Tačiau
oras sklidinas švino oksido.

Juo alsavęs, nebūsi jau tėvas.
Neužpyki, skaisčioji. Turbūt
sniegas saugo pavasario pievas.
Esam visa, kas juda, sesut.
Visa kita – mus mylintis dievas.

Griežiantys kaulai

į rytą vėl pripustė angelų
venecijų daug privertė ir giotto
išaušo vos ir tapo taip tylu
girgždėjo vien tik protas idioto:

dabar fiksuok – sulaukei pagaliau
per ilgą žiemą pasaloj tūnojęs!
pripustė tai pripustė – kas toliau?
pavasaris – lyg būčiau nežinojęs

kaip kala uoksą smilkinio genys
nualpsta šlaitas geliančiom žibutėm
nurauda metai tvinksinčiom gegutėm
ir atmuša alyvom tvenkinys

o kas toliau – toliau toliau – o kas?
ir mano kaulus žemėje užkas

Trumpėjantis

Labas rytas, trumpėjantis prote, mentalinis tu
lygmeny mano sielos, kurios jau joks velnias neraus.
Aš akacijoj kybau ir giedančią šaką kertu,
ir su tuo, kuris sėdi po ja – į pasaulį dairaus.

Labas rytas viskam, ką matau, kada aušta diena
sudainuotų dainų, išsipildžiusių žodžių, sapnų.
Ak, jaunyste, sudie, – labas rytas, senatve jauna.
Aš nemyliu tavęs, bet vis tiek su tavim gyvenu.

Labas rytas, – sudie. Sutrumpėjus naktie, nekalta
jaūnatie tu senaties, – akyje atspindėta vandens,
vis talpiau mane pildanti, serginti paslaptį Tą –
taip St. Jonas sakytų, pritrūkęs eilutei skiemens.

Labas rytas ir jums, jaunos mamos, – pavasaris jau,
jau sijonai trumpyn – bet aš jūsų daugiau nebijau.

Turto deklaravimas

Reikia šitaip nedaug – karavano pro adatos ausį.
Ko dar gali geidauti namų išsiilgęs keleivis, –
deklaruojantis turto likutį – netirpstantį sausį,
kur išlikusios pėdos sniege – nesibaigiančios kreivės.

Visgi reikia daugiau. Kokio paprasto, mažo daiktelio,
gal skrynelės, gražiai išpaišytos, kokios pandorėlės,
mantijos vakaro vėjui – klevais siuvinėto takelio,
varnoms sukant lizdus – kada išlenda pirmosios gėlės.

Tai ir viskas, ką verta turėt smegeninės dėžutėj –
šiltą varį klevų vis tirštėjančiam vakaro mėly.
Kaip vaikystėje – smulkius grąžint. Užkukavus gegutei
jais galėsit pažvangint. Palaiminti juk mažutėliai.

AIDAS
ČĖNAS

Lengva ranka

rašyti sunkiai taip lengvai lengvai
tarytum ne tarytum jau buvai

rašyti taip tarytum jau esi
tarytum ne rašyti kaip visi

tarytum tavo balsas tau svarbus
koks skirtumas kad greitai jo nebus

koks skirtumas rašyti taip kad net
išsprogtų medžiai rašant kitąmet

lengvai lengvai ir dar gražiai gražiai
taip paprastai kaip mylisi ežiai

Kaip parašyti eilėraštį

Suprantama, kad svarbiausia – išdrįsti.
Pavyzdžiui, imt ir ištarti – pradžioje buvo žodis...
Arba – seniai seniai vienoje karalystėje...
Arba – Marčėnas keliaus prie lentos ir šią teoremą įrodys.

Kad nesapnuočiau mokyklos, – nebuvo tokios savaitės.
O dažniausiai sapnuojas kažkodėl matematikos pamokos.
Visada devintoj klasėj. Ir, suprantama, rūpi mergaitės.
Py Pitagoro. Ir kitos intymios sąvokos.

Kad ir – pradžioje buvo skaičius. Ir – ką pasakyti privalom –
klausimas apie kiaušinį ir vištą buvo anksčiau nei višta ir
kiaušinis.
Arba feministiniai judesiai, tarkim, – janį užgožiantis inis.
OM omeny... Medituok pradžiapačio skiemens begalinį
ovalą.

Arba singuliarinį tašką. Nes jame, kaip žinia, uždaryta
visa tai kas yra. Vadinas, – ir mūsų kvailumas.
Netvari vienišųjų rimtis, – beveik onanistinis malonumas.
Mazochisto džiaugsmai, kad pavyksta nubusti iš ryto.

Aš laimingas esu, – pasakiau neseniai žurnalistei.
Pagalvojau, dar karo metu taip Mačernis Šarnelėje sakė.
Tai savaime tiesa. Nes suklysti poetui negalima netgi
jaunystėj.
Nusidėti vis gundančią ranką nukirsk ir išlupk nusidėti
vis gundančią akį.

Ontologinis skausmas. Beprotnamy vaikiščias vienas
žodį šiai žiemai gal patį svarbiausią surado.
Skaistramiglės draikas. Daktare, negi
tai šizofreniškas mąstymas? Baigės sausis,
ir laikinos dienos
nesulaikomai tvinsta platyn. Ir palaimintas tas,
kuris regi.

Ir palaimintas tas, kuris girdi. Net tas, kuris klausos
negirdėdamas nieko. Ir sapnuojantis vasarų gausą,
ir tas, kuris alpdamas budi.
Kuris meldžias vasario šventovėj uoliau negu keikėsi
sausio aludėj.
Nes malda ir keiksmai kalboje susilieja į vientisą
gausmą.

Kaip parašyti eilėraštį? Suprantama, reikia girdėti.
Reikia mokėti matyti. Skaityti daug įdomių dalykų.
Pavyzdžiui, ką varna užrašo sniege apie laiktarpį nykų.
Pabaigą dvidešimtojo amžiaus. Nuo kažko juk
reikia pradėti.

Taip, kaip yra

veža žąselę – ne eglę
veža ne eglę – avytę –
linksminas girioj gegelė
grįžta žalčiai atgalios

žilvino jeigu nebūtų
negi gegelė kukuotų
jeigu nebūtų ir eglės
negi kukuotų sakai

nieko juk jai čia nereikia
nieko jinai nesibijo
laksto linksma ir kukuoja
nieko neprašo už tai

žilvino jeigu nebūtų
vis tiek juk gegelė kukuotų
jeigu nebūtų ir eglės
gegelė kukuotų tiesiog

toks jau paukštytės balselis
toks jau jos būdas po saule
ką mums kukuoja gegelė
pats gi tikriausiai žinai

kalbėk kaip gegelė kukuoja
„Eglėj – žalčių karalienėj“ –
nieko jinai neišduoda
kukuoja laisva sau ir tik

Vėlinių žvakelė Antanui R.

supa valtį bangos – tyloje –
kas tylesnio tavo saloje

tyliai tyliai – plazmoje – giliai
Žemaitijoj krebžda aviliai

kryžius – jėzus kristus – be galvos
žiūri – į tave – iš lietuvos

vėjas užpučia žvakelę – jau
nebuvau – beveik – neatėjau

1994

Plikledis Katedros aikštėje

pasiklyst neįmanoma, – lauksi nelauksi – ateis
ateistų kalėdos su kopiančios saulės grąža –
užmokėta jausmingais, tuščiais sakinių statiniais,
paauglystės svajonėmis, temstančio proto varža

čiuožkim, čiuožkim, – užšalus tėvynė, giliau – sekluma
vos alsuojančiai sielai, – kažkas ten, po gruodžio ledu,
amžinoj tėkmėje suvirpėjo, paskui – tik suma
praeitųjų gyvenimų, – kur link, adomai, vedu

kur link raudu – išverkčiau iš lenkų kalbos, kaip antai:
už sveikatą brangesnė, – beveik kaip baltakė pigi,
tartum spiritus – siela, – ką jos akimis pamatai
lietuvon atsimerkdamas – viešpatie, kaip tu sergi

nuo liežuvio nuslydęs krenti su mamom ir velniais,
ir, nešventą mergelę palietęs, verti ją tyra,
slidinėji po aikštę, lyg eitum vandens telkiniais,
bet nėra čia stebuklo – negali jo būti – yra

Kaip atrasti prarastą laiką

Tereikia ištarti – yra. Niekada nesakyti – buvo.
Meilė, jei ji pirmoji, – kažkoks nepaaiškinamas virpėjimas.
Perteklius brandaus socializmo švelnumo.
Beveik apopleksija. Būklė kosminio nesvarumo.
„Sojuz-Apolon“. Ir tik sapnuose – suartėjimas.

Jokia moteriškė ir joks alkoholis negydo.
Kad staiga surimtėtum – tereikia išklysti iš kelio.
Kad mėgintum sugrįžti – tereikia patyrusio gido, –
Vergilijaus kokio. Lazdos, pensijos invalido,
minimalaus pragyvenimo lygio krepšelio.

Aišku – esi poetas. To, ką mėgini pasakyti –
manai idiotiškai – negirdėjo lig šiol net menais apsėstieji.
Amžiams pasirinktas laikas – sekundė prieš pradedant lyti.
Kinijoj uodegą savo drakonui mėginant praryti –
tūkstantis devyni šimtai septyniasdešimt šeštieji.

Vis dažniau tuo metu... O beveik jau prieš dvidešimt metų.
Dylanas Tomas „Vaivoj“, bet išvyksta Venclova Tomas.
Gorkynas ir vynas lieka. Gaonas neranda geto.
Spalis. Ir, aišku, sunkėja atomas.
Senamiesčio brutto. Ir tavo gyvenimo netto.

Atominio karo grėsmė. Už atominį karą baisesnė
diena, kai „Statyba“ pralaimi kokiam „Uralmašui“.
Milicijos poskyry baimė už lietuvybę didesnė.
Žinoma, veikia energijos išsilaikymo dėsnis –
ypač kai tėvas diržu vietoje tam tikroje pasirašo.

Aišku tik viena – yra. Ląstelę užpildo kiekvienas
kvėpsnis praėjusio laiko. Pojūtis – šitaip jau buvo.
Ir jau tavo vaikams informaciją perduoda genas.
Amžiui naujam. Ir jaunystei praėjus kaip dienai –
patartina nesidrovėt, jeigu truputį akys pasruvo.

Patartina, kada sninga. O geriausiai turbūt kada pusto.
Žinoma, kada temsta. Ir beveik įpusėja vasaris.
Suprantama, – galima klausti. Pavyzdžiui –
kuo gi čia dėtas Proustas?
Mūsų prarastas laikas? Rusai sako – nie gusto.
Kai atrasto ženklas – varis.

Sūnaus sugrįžimas

Net laiptais užlipt nedrįstu, Sigmundai Freudai.
O turiu bent sapne, bent sapne
vienąkart, kaip Jokūbas, įveikti save,
nieko čia nebereiškiantį – laiką, išdrįsti.
Tyliai atsirakinti batų raišteliu
prie diržo kilpos paištais raktais.
Aptikti tėvus besimylinčius?
Besipykstančius dėl pinigų, kurių niekada
neturėjo?

Ar yra kas namuos? Tėvas, jei bus, –
vargu ar mane pastebės. Spręs savo lygtis,
dėstys kortomis pasiansą. Motina,
pakėlusi rankas nuo pianino, paklaus:
„kur buvai, mano berniuk,
šitiek metų paklydęs?“ Arba –
„kaip, mažuti, miegojai, ką sapnavai?“ –
ir vėl nuvilnys niekada nesibaigiančiom gamom.

Ir tik vilkas, pravėrus sieninės spintos duris,
tik vilkas iš mano lipduko
šoks ir perplėš man gerklę,
lyg verksmas.

Kiemas Antakalnyje

Čia įžengti – tas pats,
kaip panerti į sapną,
arba atsibusti. Daiktai

išsprūdę iš formų, išblukę
balkonai, durys, žolė
dar nespėjus išlįsti. Viskas

labai susitraukę, ir tuo pat metu –
išsiplėtę. Šiaip ar taip, –
vietos man čia nebėra. Ratas

jau pasisuko: šaka,
kurios, vėluodamas į mokyklą,
įsikibdavau šokti per tvorą –

penkių metrų aukštyje, medis,
į kurį įsilipę lošdavom kortomis –
dabar žydi Rojuj. Jame,

amžiams pasislėpę nuo Dievo,
pliekia čekišką durnių
nusižudę mano draugai,

kurių veidus jau dėvi
vaikai, vis dar žaidžiantys karą.

Ligoninės parkas

galvojau – numirsiu anksčiam ar išeisiu
iš proto po trylikos metų galvoju per daug
mylėjau save, per daug laiko turėjau
žiūrėti į tekantį vandenį, suprasti
neturėjau, rašiau
eilėraščius, rašinėjau,
suprastas būti norėjau per daug
sekėsi man,
ką bemeluočiau

paška buvo gerklingas milicininkas, per daug
negalvojo, su kristum kalbėjos
dzeržinskio turgavietėj, temstant, turėjo
problemų tarnyboj, turėjo
įrodyt majorui – nedurnas, trūks plyš
pažymą gauti beprotnamy
metodiškai skalbė ir skalbė kojines,
gerklę
atsiriekė duonriekiu, tyliai

eiti iš proto – basam,
į Jeruzalę – – – – – – – – –

1995

Pradžios pabaiga

Naktis už kalvelės už molio kalnelio
Užverskime dieną kaip šventraščio knygą
Sunkiu sparneliu vienadienio drugelio
Įkimba dvasia į saulėlydžio stygą

Šviesos vis mažiau vis šešėlių gausėja
Ir šonkaulis minga šalia atsigulęs
Kaip šonkaulis pateka jaunas mėnulis
Ir paukštį išgąsdina karminis vėjas

Ir krykteli paukštis ir siela pagyja
Diena su naktim susitaiko lapijoj
Ir vakaras temsta ir vasara baigias

Tankmėn kur pradėjo šaltinis dainuoti
Iš sapno į sapną keliaujančios sraigės
Nusineša skilusį kūno ąsotį

Klasikinis sonetas šiandien

tuščias narvas lakštingalai, kraičio skrynia,
kur stalo sidabras ir auksas piratų,
elektros šviesa – šešios dešimtys vatų,
nuvytusi rožė ir drumzlės vyne

dainuojantis vėjas Viduržemio jūrų,
Petrarkos šešėlis ant kapo akmens
dvi svetimos datos, tik durys už durų
iš pasakos lašas gyvybės vandens

tiesiog tokia forma – sutramdanti pyktį,
toks menas gyventi, toks būdas išlikti,
kaip sėkloje lieka praamžės miškai

toks meilės likutis, toks ilgesio tūris,
kur dega vagių nudėvėtos kepurės,
spaliukų žvaigždutės ir tavo laiškai

Tūkstantmečio pabaiga

padėjus Ledai mitinį kiaušinį
auksinis jautis griebėsi Europos,
į delną pasibaigusios epochos
Golgotoje mes įkalėme vinį

vartus atkėlėm barbarams – jų erą,
nakties ledinį Nordą įsileidom,
jei kas ir keitės, tai tik formos veido,
o šiaip – tas pats, – anemiška, negera

tą pat sapnuojam, panašiai puotaujam
ir, jei įvyksta, tai dažniau į saują,
tad nieko naujo, gal detalės, kinas

dievai jau tik tarpusavy bendrauja,
poezija nebežydruoja, Konstantinai, –
taurėja iki mėlynos – iš kraujo

AIDAS
ČĖMAS

Kaip parašyti sonetą

vynu pripildyt formas, saulės vėją,
sugauti į giliausią medžio lapą,
prikalti Kristų, ręsti kenotafą
iš Aido nebegrįšiančiam Orfėjui

šulnius išvaikščiot, pragarus išgerti,
nutverti angelą ir jau nebepaleisti,
atleisti, grumtis, dulkėm atsiskleisti,
neteisti, atsibusti ir ištverti

į formas liejant gyvą kraujo vyną,
beprotnamy šio kūno – vienuolyną
atrestauruoti, tylą kamaldulio

priversti gausti, duobę išsikasti,
skolas grąžinti, dviratį išrasti, –
ir visa tai padauginti iš nulio

Kregždžių seilės

atkandus protėviams užginto vaisiaus,
išgrūdo juos iš sodo komendantas –
o ką žinau? kad visos tiesos baisios,
ir dar šį tą – sakykim tai, kad kvantas

yra šviesa, bet ko negali protas –
galės vaizduotė, atmintis ir vėjas, –
tad trigubas – sistemoj Ptolemėjaus
ir aš buvau Aukščiausio pagalvotas

pasižiūrėti, kaip kregždutės siuva
dangaus skliautus, kurie beveik įgriuvo,
kai į pasaulį bandė aušti rytas

ir tik todėl po freskom debesų
sudužęs Dievo atvaizdas esu –
gražus kaip lizdas, seilėm sulipdytas

AIDAS
ČĖNAS

Sielos ornamentika

kristalų Kristau, – šalčio ornamentai –
augmenija per naktį išauginta –
Alyvų sodas, – nešlama, nekinta,
bet jeigu būta žodžio – bus ir mentai

kalvelė, golgotėlė, pakilimas,
gyvenimas kryptingas, bet nemielas, –
mažutė lenkė dulkina kilimą,
o kas išbarškins formas mano sielos

kokioj duobėj – Advento ar Bažnyčios
ledus sukežins Šventraščio garstyčios –
beprasmiam veiksmui nepristigę ūgio

ir kokio sodo suvešėję gėlės
iš dulkių versis saulės spindulėliuos –
iš dangiškos erotikos, iš smūgių

Tariamas pasikeitimas

o kaip ramu, kaip vieniša patamsy,
tik iš tylos – lyg miręs čia stovėčiau –
staccato štai – girdžiu – šuniukas amsi,
kaip iš po žemių, – jeigu patikėčiau

jausmais ir pojūčiais, kurie užplūsta,
tikrai patirčiau, kad ne mano siela
į kūną grįžta – muzika, – o pusto
namo namo – patamsy nebemiela

o kur namai, kurioj pasaulio pusėj,
kur aš buvau, kur niekad nebebūsiu,
ar kur supūsiu, kirmėlytės greitos

bet man gražiausi tie – iš melodramos:
kadai mylėjo piemenaitę chamas –
sudie sudie, – ir čia įstoja fleitos

Vasario šaltis

o ten jau nieks lietuviškai nemoka, –
nyki mintis, bet, regisi, teisinga...
nusigalvota, migti metas, sninga...
tai kur dabar sužvarbusi, naivoka

tu nuo savęs pabėgsi pasislėpsi,
lengva gyvybe, šitaip išsigandus?
nuneš nuneš tave, dantim sukandus
gražuolė lapė, dvelkianti trūnėsiais

čia nieko nesupratusi, pastėrus
gyvybe mano, skaudžiai įsitvėrus
nagais į kalbą – taip ir iškeliausi

melsvais takais, sniegynais, knygų dulkėm...
nuneš, nuneš, nusigalvota, gulkim –
juk mirs visi! bet aš vis tiek labiausiai

Pavasario svarstyklės

svarstyk nesvarstęs, skilk pusiau – tačiau
„gražu–bjauru“ – kaip šiltnamio efektas...
o pernai, regis, daug stipriau jaučiau...
o šiemet, regis, laimi intelektas

o pernai kaip žiūrėta? pro šakas...
o šiemet kaip? daugiau į kadrą vėjo,
daugiau šviesos... aš nekantrus? o kas
vasaryje pavasarį pradėjo

šviesos per daug! ir man šiek tiek baisu,
kad taip labai, lyg scenoje, esu –
atėjęs čia ne nusilenkt o griūti

ir nuaidėti aidinčiais aidais,
kol kvėša princas Danijoj kadais
per amžius svarsto būti ar nebūti

AIDAS
ČĖNAS

Nebylioji nostalgija

– vaikystėje į pasaulį dažnai žiūrėdavau
pro degtukų dėžutę –

kasnakt sunkiau užmigti į palėpę,
alėją tylią, šaltą kranto juostą,
kur atsispindi kirai – išsiviepę
kiauri ekranai dar labiau pajuosta

Tarkovskiui mirus – ar dar kas išliko
iš filmo to, dėžutę nuo degtukų
prispaudus prie akies – nedaug dalykų,
beveik beprasmių – regis neišbluko

bet lyg prieš saulę būtų nufilmuota,
prasta kokybė Mnemozinės kino,
ir juosta trūkinėja, kas sapnuota

tiek metų nežiūrėjus pro dėžutę –
žiūrėk žiūrėk – matai mane, vaikuti?
tamsu, tylu – ir nieks neatrakina

Dramos būrelis

– „Biliūno“, „Jungų ir piratų“,
„Mergaitės ir pavasario“
vaidintojams –

Mergaitė ir pavasaris, Biliūnas,
kultūros rūmai – meilės šventykla,
į apačią vilioja miesto liūnas
ir, ten įkliuvus, baigias mokykla

kaip salos ten atrandamos kavinės,
suaugusių pasaulis – nesaugus,
virš Bernardinų žvaigždės vakarinės –
taip pirmą kartą regimas dangus

aš nežinau, kiek ligi kranto mylių,
nepamenu, kas junga, kas piratas,
ką paauglys tepatiki naktims

bet genčiai tai, kurią aš žiauriai myliu,
Taurakalnis svarbus kaip Araratas
kitoms Europoje gentims

O kas yra eilėraščio pradžia?

– Tūrui, šuniui – iš mano vaikystės –

o kas yra eilėraščio pradžia,
diena apniukus, piktžolės, o akys
į vidų žvelgt ir, veidui likus čia,
vokus atplėšt pakrantėje Itakės

laimingas šuo pažins tave, rankas
jis aplaižys, o sūrios bangos kojas
nuplaus baltai ateinančiam, – o kas
yra pradžia eilėraščio – sulojęs

nusenęs šuo, kaip tyliai, kaip giliai
diena apniukus, piktžolės, keliai
sugrįžt namo, į pabaigą, už durų

stovėti tol, kol niekas neateis
ir vyriai sugirgždės, o kai įleis –
vardu pašaukti aklą šunį: Tūrai

Nubudimas šviesoj

drugelis lengvas, brėžiantis stiklu
į kitą krantą, sąmonė jau stverias
už garso šio, už vasaros, tikslu,
vaisku ir žalia, akys sunkiai verias

į aukštą liepą, pilną spindulių,
šešėlių šokio, lango uždaryto
drugelis stiklą plaka sparneliu,
visai kaip siela, bundanti į rytą

drugelis – tu: akimirksnį esi
poezija, prasminga ir šviesi,
kur, tapus žodžiais, nieko neįrodo

o štai sapnai – jie sako kiek daugiau:
šią naktį, Dieve, obuolius vogiau
Antakalnyje, iš mokyklos sodo

Poeto sodas

– Kaip atradai mano sodą?
– Ieškojau, kur daugiau piktžolių.

trumpa poeto vasara, į rytą
per daug privirsta gotikinių mūrų,
per daug natūros, budinčios prie durų,
pabelsk pabelsk – ir bus atidaryta

pabelsk pabelsk, kokia tiesa supurto,
kokia šviesa neduoda jam ramybės –
per daug mirties, per daug kraupios gyvybės,
per daug ligos, žinojimo ir smurto

per daug sveikatos, nežinios ir vėjo,
nusenęs sodas piktžolėm apėjo
ir vynuogė į obelį įbrido

per daug gyvybė dalgio pasigedo,
per daug šviesos, per daug mirties ir ledo,
bergždžios kūrybos, kūno ir libido

Vakaras

ir aš įeisiu, tarkim, pro duris,
bus ką tik pasibaigę liepos lietūs,
ir vazoje ramunę vos palietus
ant stalo vienas žiedlapis nukris

ji pagalvos – pradėjo vysti
dar tiktai vakar skintos gėlės,
bus vakaras, ir paukščių trelės
kokias girdėjo tik vaikystėj

staiga nutils ir, tarkim, strazdas
įskris į kambarį, kur plazda
portjerom vakaras, atverta

daugiau nei leista, mano vėjau,
dar pagalvos – kadai mylėjau,
bet prisiminti nebeverta

AIDAS
ČĖNAS

Užkaltos durys

ne kryžių kala, užkala duris
kaimynas, išvažiuojantis prie jūros,
liūtis, rugpjūtis, vasara subjurus,
ir tik žiema čia tvarką padarys

manęs per daug, o kranto – per mažai,
nebetelpu į knygą, ją užvertęs
lyg Nojaus arką, pilnos visos kertės
buvimo mano, kerta įstrižai

liūtis į sodą, ošianti diena
garsyn garsyn, dar vasara viena
įveikia sustabdyto laiko kliūtį

daiktai, nušvietę Rilkę, užmerkti,
jie savyje, bet taip neužbaigti,
kad negaliu numirti šį rugpjūtį

Šuo, kurį pavadinau Sonetu

nukaršęs juodas šuo, vardu Sonetas,
kas dieną trečią valandą atlinksi
tiesiogine prasme į šitą vietą,
tiesiog ruduo, o žengus vieną žingsnį

– dar neskubėk, pabūk – kas dieną trečią
ateina šuo ir atskrenda trys kėkštai,
ir saulės spindulys, gražus kaip svečias
iš kito sodo, pro peizažą lėkštą

nušvitus siela klaupiasi prie sosto
ir, glostant seną šunį, ją apuosto
visus vienodai mylintis Anubis

ir štai tada skaidriau nei baigias spalis
karalius šypsos savyje įšalęs,
ir spinduliu nutolsta šuo apšlubęs

AIDAS
ČĖNAS

Atspindžiai

rytojuje jis viskas, šiandien – kas?
tik nuojauta, tik pėdsakas, o vakar
atspindžiuose sau šypsosi, šakas
lėtai praskleidęs pamatyčiau taką

tarp vėjyje linguojančių žolių,
bites išgirsčiau dūzgiančias ir dusliai
upelį almantį ties tilteliu,
ir jei srovėn pažvelgčiau – atsibusčiau

nustebusiom akim, kad jau esu
virš trisdešimties metų, – iš tiesų
tik brendantis į vandenį berniukas

kur prie upelio žaidžia atspindžiai –
čia aš esu, čia nėr manęs, – gražiai
išeit išmoksiu, grįšiu patyliukais

Atsibudęs iš ryto į rudenį skaidrų – esu

atsibudęs iš ryto į rudenį skaidrų – esu
tavo pamestas raktas, visi kambariai atrakinti,
košia saulėtas vėjas, užaštrina geliančią mintį:
rudenėja ir tiek, o pradėjus galvot iš tiesų

nieko kerinčiai naujo, kaip užpernai, pernai, tačiau
rudenėja gražiai ir voratinkliai saulėje draikos,
laikas šerti dramblius, ant kurių šis pasaulis dar laikos,
laikas akmenis rinkti ir sėstis prie darbo greičiau

o tuomsyk atsibudęs alsavimo, vėjo klausaus –
rudenėja ir tiek, rudenėja, ir nieko baisaus,
kiek šiltesnis vidus, kiek menkiau beįšyla paviršius

kiek žiauresnis rugsėjis, šalnom pasipuošęs, už tai
vis skaidriau ir skaidriau, net atrodo – visai paprastai
sugebėčiau išeiti, save pasiimti užmiršęs

Vargšas Jorikas

nebeišmokęs jambo ir chorėjo
aš skiemenis suskaičiavau ant pirštų,
ką parašiau – tik dvelksmas lengvo vėjo,
Šekspyras taip tikriausiai nusišnirpštų –

audra pakiltų! kuo gi jis čia dėtas –
dulkėt seniai padėtas į lentyną?
ant stalo scenos – kas dabar poetas?
nuodų į ausį, dukart tiek – į vyną

ir aktoriai, nunuodiję viens kitą,
žemai jums lenkias, bet tiktai iš ryto
nutyla fleitos, išsisklaido gaidos

ir princas meta knygą – ten tik žodžiai,
ir ima galvą – tuščią ir nuobodžią,
ir tyliai sako: vargšas, vargšas Aidas

Iš dėvėtų

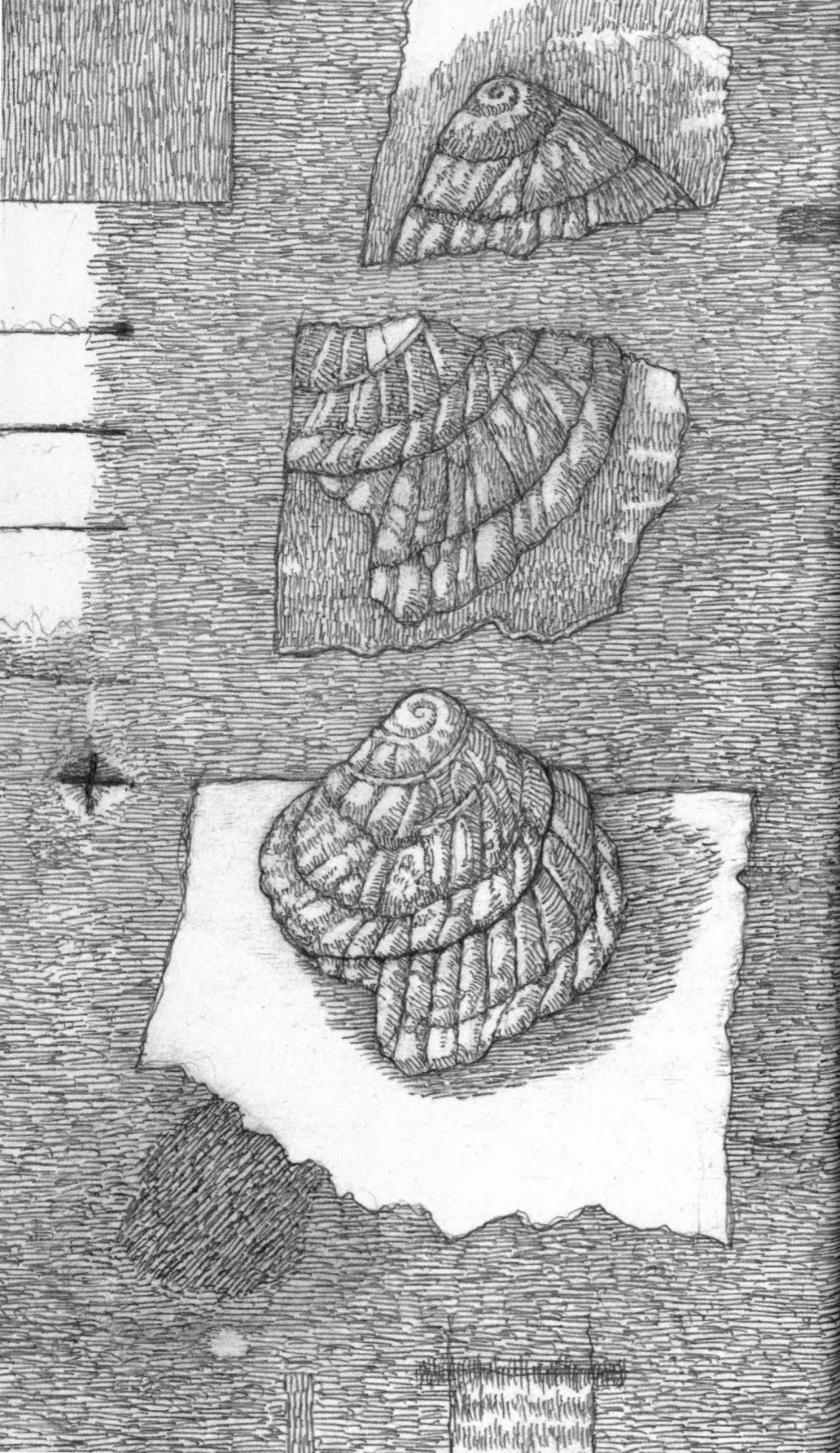

Iš pakraščių į centrą

suiręs Dante, dantenos kraujuotos,
senukas ten, kur vakar būta berno,
peizažas iš fragmentų suklijuotas –
dangus ir žemė, moteris ir luotas,
šviesa – lyg čia prasideda inferno

seklus vanduo, gružliai ir kitos žuvys
tai šen, tai ten šmėžuoja palei kojas
į vandenį įbridusiam – pražuvęs
pasaulis šis, vien dantenos, liežuvis,
kuris, atrodo, vis dažniau kartojas

žiogai ir paukščiai, vaikiščiai ant kranto,
balsai, šnabždėjimai – iš amžinybės?
intensyvus bangavimas – iš kvantų,
kažkas kažko nevirškina, bet kramto,
toliau – kažkokios paupio dievybės

takelis, žolės, šiukšlės palei upę –
ryklė išdžiūvus ryti nebeleidžia,
akmuo lyg glanda upėje nutūpęs –
išpjaus, išspjaus – ir neskaudės, kam rūpi –
kažkas kažko nevirškina, bet geidžia

ir nebeaišku kas kame atspindi
tarp sąmonės ir sapno ribą birią –
laukymėje, kuri apėjo blindėm
Neries krante, kurį kadaise mindėm,
kol pasiklydom ošiančioje girioj

o kas įkąs? kieno burna pradvisus
iškoš žodžius, kad laikas sutvinksėtų –
sutrūkinėjęs, laikinas, ne visas?
Čiurlionis, miegantis po kiparisais,
vėjelis devilmint – pragaromėtų

dvelkimas lyg iš rojaus, iš anapus,
kur akys regi kitą vaizdo pusę –
kiek daug šviesos virpėjimo po lapais
vaikystėje – čia pat – kregždutės kapas
atmintyje, tarp laumžirgių ir musių

kanalizaciją išduoda kirai,
Žirmūnų tiltas, du krantus sukandęs,
giliau – stemplė; už posūkio išnyra
keli žvejai, įaugantys į žvyrą,
tada pradžia – skylėtas Dievo skrandis

2000 04 28

Second Hand

negi dabar čia pradėsiu nuo sėjamo lino
negi tuoj imsiu ir vaižganto kančią išbūsiu
negi auginsiu avis karšiu vilną ar medvilnę rinksiu
kas pasakykite megzti ar austi dar moka

net jei ir audinį kokį nenaują turėčiau
rietimą angliškos vilnos prieš karą senelio taupytą
net jei ir kinišką šilką kuris ir už liepsną lengvesnis
net jei ir ką čia kalbu iš liepsnos vien tik smalkės

ką gi jokių juk nėra galimybių pačiam pasisiūti
talentų tai jau tikrai neturiu už naujus sumokėti
tais kuriuos pirkotės brangiai ar gavot už nieką
jūsų dėvėtais drabužiais dangstau savo sielą

savo virpančią sielą tiesiog man jos būna taip gaila
dangstau ją o ji drabužėlių nešiotų nenori
nenori ir baigta verkšlendama spardos ir daužos
drabužiai ant popieriaus gulas o ji toliau virpa

1999 04 22

Nakties karuselės

karlai gustavai jeigu turėčiau čia
vieną vienatinę animą
kiek jų per naktį susirenka
pačiais prašmatniausiais pavidalais

sukas nakties karuselėmis
supasi sapno sūpuoklėmis
sveriasi sielos svarstyklėmis
karstosi čakrom dainuodamos

guodžias kažko reikalaudamos
meilę prisipažindamos
vos tik į kokią kertelę sau
varganą ego atboginu

tuoj atsiranda gal keturios
lenda bučiuotis ir urgzdamos
iššergia kojas atkišdamos
savo kalbos padargus ar

jeigu važiuoju kur traukiniu
pilnas vagonas jų prilipa
virpu lyg pamestas rankraštis
imkit mane ir skaitykite

ima mane ir draskydamos
kiša į gelmę į tuštumas
štai ir atsakymas kritikui
kam rašinėju poeziją

1996

Rugpjūtis

laidotuvėms išsirėdė
išsikvėpusios tavo gėlės,
Viešpatie! kaip įsiėdė
belzebubinių musių čelės,
o ir tų mažesniųjų altai
į didelį siutą varo –
nervai tikriausiai, dvaro
įpročiai, seno palto
pasiilgimas – usniai
noris atgal įgelti,
kristi į sniego pusnį
kryžium – ir prisikelti

2000 08 29

Pasibelsiu į naktį

pasibelsiu į naktį,
į rudenio lietų – tebus,
teatvers, bet už tai,
kad išmokau taip tyliai pabelsti
dar reikės čia pabūt,
kokį šimtmetį kitą uždelsti,
et, paikokai šiepiuos –
bent rytoj atsibust, – ar matai

kaip artėja žiema,
bet ne tai juk svarbiausia – svarbiau,
kad neturim daiktų,
kurie tilptų į mūsų valtelę,
kad paimti teišgalim
šluotą, katytę ir pelę,
meile mano, svarbiausia –
nemokam irkluoti kartu

1997 10 16

✳ ✳ ✳

labas rytas poezija tau atsakyti nemoku
todring šoku iš guolio idalgas taip puola malūną
ką ten šoku iš guolio iš proto dainuoju ir šoku
jauno dervišo šokį bet šitaip seniai jau nebūna

ką gi būna kitaip labas vakaras elgetų mūza
ką ten mūza muziejų ir mirusios muzikos vėjas
ir mergelių darželiai gražiai apsėti kukurūzais
ir klepsidrų vanduo pro bernelių pirštus išvarvėjęs

labas rytas ir vakaras ką čia daugiau užkariausi
kur pažvelgsi visur prismaigstyti gražuolių kaliausių
buvę mūšių laukai o bažnyčios jokios vien tik uolos

ir dama su širdim nesutampa o kiaulės su pupom
ir ironija nebeišgelbsti maldaujančių lūpų
senas riteris klūpo – nė vienas malūnas nepuola

1996–1999

Dalyvavimai

aš melavau, aš nieko nemokėjau –
grąžindavo man grąžą aitvarai,
rašyti mokė kišeniniai vėjai,
dardėjo dar darai daryk dorai

ir nors žinau, – vedžiojo mano ranką,
nors nežinau, bet retsykiais jaučiau,
kaip siela susikaupusi atanka,
pačiu paviršium virpteli, tačiau

mylėjau kaip rašiau, rašiau kaip nemylėjau,
bet joks jaustukas, žodžių sutvėrėjau,
jiems nepaliudys, kad dalyvavai

o maja, maja... kad esi ten buvęs,
teprisimins tik priešaušrio virtuvės
ir šaldytuvų urzgiantys pilvai

1996–2000

Įtakos

man darė įtaką lietus
ir jaunas buninas, ir vėjas,
ir šventas jonas – du kartus,
ir tris kartus – šviesos kūrėjas

ir keturis kartus kadai,
o ne, penkis – tarkovskio kinas,
ir kokį trisdešimt – baltai
kasmet pražystantis jazminas

kelis kartus, sakykim, mūzos,
bet daug dažniau – mėlynė, guzas
ir daugel panašių dalykų

iliuzijos, pegasų karčiai,
ir vieną sykį – šitas karčiai
saldus gyvenimas už dyką

1999 06 25

AIDAS
ČĖNAS

Iš nieko

mylėjau save, vogiau
kišenių ir burių vėją,
kūno kas dieną daugiau,
jūros kas naktį mažėja

štily įklimpę laivai,
įgulos kelia maištą,
akys iš ryto kvailai
žiūri pro kiaurą maišą

girgždantys metai – ratu,
vaikas atbėga krantu –
klausia kažko ir klausia

šitiek man duota, vartau
dieną ir naktį, matau –
nieko daugiau negausiu

1997 07 10

Anąryt atsibudęs
kelias sekundes buvau vaikas

kiek nežinios supančioja jausmus
berniukui, atsibudusiam į kūną
nustėrusio trisdešimtmečio, būna –
banga artėja, tvenkiasi į mus

išsprūdus iš pavidalų, visais
daiktais ūmai prasiveria ir matos
skurdi esmė, kur juokiasi thanatos
ir liejasi netvardomais garsais

kalba į formas, muzika šviesi –
legato – ir tada esi
akimirksnį supratęs prasmę žodžių

„ragaukite, ir būsit kaip dievai,
ir akys atsivers“ – bet taip kreivai,
kad neatskirsit angelo nuo ožio

1997 08 27

Dejá vù

muzika tik muzika man rūpi –
dejá vù – gal niūniavau ne kartą,
lytį įsikandus nešas upė,
spindi, raibuliuoja, švyti, tartum

belstumeis tyla į kitą tylą
tartum vyktų įleidimo aktas,
gal iš miego šventas Petras kyla –
skimbteli visatoj smuiko raktais

gal ir ne, gal tik šunelis amsi,
tartum ką pranešt mėgintų, tarsi
taip jau buvo, gal prieš šimtą metų

gal ir ne, tokie dalykai, tamsta
mokytoja, Adventas, tad reta
čia šviesos – tiek muzikos, jau temsta

1997 12 12

Edmondui – per sapną – durys už durų –

metas mesti, išeiti – gatvė
sminga į gatvę, kinta,
sninga, švinta į naktį
šviesom negyvų žibintų

kad sninga sakiau jau, be vėjo
mirga vos girtos mūzos,
kas ten – žiūrėk – atėjo
pasišviesdamas kortų tūzais

kas ten? tik durys lieka,
o už durų – tikriausiai nieko,
tik dažniausiai už durų dūros

bet jei turi šiokių tokių galių,
tai tada – en den dū paparmale, –
ir – Vilnius yra prie jūros

1997 12 14

Paryčiais

paryčiais kažin kur nuklydusį
pats save atrandu be raktų,
be mandato, vien klišės lydosi
ir jėga brutali į kaktą

beldžia taktą vos gyvo bliuzo,
lyg pirštu kas stuksentų – kvailas
tai jau kvailas – jokių iliuzijų,
ir todėl iš anapus e-mailas

pranešimas, kvietimas, vėjas
vis žvarbyn, vis toliau išėjęs,
vis baisiau, vis skaudžiau išardo

ateisto nebrėkštančios mintys,
kad dabar jau galiu mokintis
abėcėlės kaip tavo vardo

1998 02 11

Išsivadavimai

skurdi pakaušio lyguma
ir buvusių dantų emalė
aš jus mylėjau, šokių salė,
tąsi poezijos guma

mansarda, françois villon'as,
fernando, federico, li
po, achmatovos sijonas
ir visa tai, ką pats kali

kas nesvaru, tas ir nusruvo,
o jei kas nors svaresnio buvo –
sugraužė sąžinė, rėmuo

o visa kita – žaismas putų,
išpagiriota, išsibūta,
dūšele, eikime namo

1999 04 22

Atsisveikinimo

pakyla uždanga, mus skiria
keli dešimtmečiai, o tai,
kad esame beveik išmirę,
beveik reliktiniai – tvirtai

sunku abiems prisipažinti –
aš už frazeologizmus,
tu akcentuoji švarią mintį,
ir tai galbūt kiek riša mus

kaip siūlus kilimėlio kojom –
na štai, abu nusikvatojom,
na štai ir atlikta, eime

su laikrodžiais, kurie jau tiksi,
kad mes daugiau nesusitiksim
nei šitame, nei kitame

2000 01 10

Rim B

vanduo ir saulė greitai ardo,
greičiau nei daugelis dalykų,
dar liko gabalėlis vardo,
o pavardės beveik neliko,
bet liko samanos ir smėlis,
iš ryto rūkas, vakare
nutįstantis pušies šešėlis –
kaip saulės laikrodis, aure
auksinis haidnas – klevo lapas
iššluoja atminties mansardą,–
ir lieka – kas? poeto kapas –
be pavardės, beveik be vardo

1999 04 29

* * *

jau greit žiema, numirsiu dar negreitai,
esu lėtokas, bus žiema greičiau,
todėl, kaip sako anglai, see you later –
aš nieko neprisimenu, mačiau
ar nemačiau, kas žino, Dieve mano,
koks aukštas sniegas pro rudens medžius!

ir eit toliau, nei eita Magellano,
ir brist giliau, nei randame žodžius

1999 09 17

Stairway to Heaven

Gorkio gatvėj ruduo.
Iš Antakalnio lapais ateita
paklausyti, kaip groja
keli užsiciklinę hipiai
„Cepelinų“ baladę
gitarom, aguonom ir fleitom,
kyla laiptais į dangų
nuo pavergto proto nulipę.

Gero vėjo, sudie!
Man labiau prie širdies tas italas.
Pusę kelio nuėjęs
pasiklysiu gatvelėse geto.
Įsižiebia šviesa.
Vakarėja, skaidrėja ir šąla.
Myliu Vilnių, nes jis
išskaptuoja iš stuobrio poetą.

Laiko upė talpi.
Šiandien gal ir talpesnę sukurčiau
banalybę, kokios
joks estetas balsu neištartų:
vis daugiau praeities
Kastanedai arba Krišnamurčiui –
švento Jono ūksmėj.
Tarp Aušros ir Saulėlydžio vartų

suliepsnoti ir mirti.
Nužengt iš „Ledainės“ į „Vaivą“ –
dešimt žingsnių. Pareiti,
sugrįžti, kad juos nugalėtum.
Gal tik valtim Charono
Rimbaud nusigėrusį laivą
vieną naktį, labai
panorėjęs, pavyti galėtum.

Neįmanoma čia.
Ten įmanoma viskas – ar verta?
Štai skyrybų byla –
kelios knygos, odoj įrašytos.
Neužmiršiu tavęs.
Valties irklas per valandas kerta.
Raibuliuoja bangelėmis
auštantis ryto granitas.

Gorkio gatvėj ruduo,
nusidėjusi mano jaunyste,
gražią galvą iškėlus
aukštai viršum mūšio nugroto.
Tau – baltieji arkliai,
man – dalis prarastos karalystės.
Išsiskyrėm, ir tiek.
Lik sveika, išsikraustyk iš proto.

1996 07 07

Du bandymai

1

Ištarsi – spalis. Ir staiga
prieš pat akis pageltęs lapas.
Ištarsi – šiaurė. Ir – taiga,
kirtavietė, senelio kapas,
kažkokios valtys – kaip, kodėl?
šviesa, šešėliai, lapės akys.
Ištarsi – vakaras. Ir vėl
po sodą sklandančios plaštakės.

2

Ištarsi – vakaras: žiema,
vos temstant – sniego violetas.
Ir kur regėta ši schema?
ir kur matytos šitos vietos?
tas kreivas vaikas? patirtis
spengios tylos – nelyg po tvano?
ištarsi – labas. Ir mirtis,
ir vėl mirtis. Ir vėl ne mano.

1999 07 28

AIDAS
ČĖNAS

Dar nešvinta

dar nešvinta, skrodžia sniegą
kiemsargis, gilyn, į nervą –
vilko valanda, kai miega
miestą sergstinti Minerva

vis dar sninga, netgi gruodžio
nesulaukęs amžius baigias –
snaigės sukas ir nuobodžiai
kiek paguodžia, ką gi, snaigės –
lyg prie tūkstantmečio kapo
žodžiai pasakyti tyliai:
sniegas – tau, mums – kenotafai –
apsnigti automobiliai

1999 11 18

Vasaris

gūdžioj tyloj, kur baigiasi žiema
(kurioj, dingojos, susilauksiu galo,
kada ledus ir tamsą nešdama
net laiko upė mirtinai užšalo),
aš pasiilgau varnalėšų, dilgėlių,
sutemusio raganių violeto
ir spindulio, dulkėtu keleliu
keliaujančio į vakarą, iš lėto
pavirstančio liepsnojančiu medžiu,
visų talpaus pasaulio karsto pusių
gražiausios muzikos zirzenimu, žodžiu
aš, regis, pasiilgau netgi musių

2000 02 15

Skubantys laikrodžiai

V.

Labas rytas, išaušo. Visų
mano laikrodžių ilgos rodyklės
penkiom minutėm toliau negu aš. Skuba,
kaip tu ir mokei. Mano laikrodžiai tyliai
tiksi tavo laiku. Žaidimų nebėr – vien taisyklės,
nebėr „negyventi“ ir daug labiau baigias naktis: ten esu
galvodamas apie tave, išsinėręs iš rūbo
beviltiško žodžio „myliu“,

sakyčiau – kūno, iškritęs, tiksliau, išsitrynęs
iš apniukusio ryto konteksto.
Per naktį avis suskaičiavęs – avim
pasiklydusia – iš namų! kurie priprasti nespėjo
prie tavo alsavimo, balso ir gesto,
kaip, tarkime, krantas Smiltynės
prie šypsančio ruonio snukučio. Ar vėjo,
tą žiemą sutapusio su tavim.

Dar galėčiau sakyt – tavo žvilgsnį
nusinešė ruonis į jūros gelmes,
tavo eiseną vėjas išpustė.
Galėčiau sakyti – kojos ir rankos nutirpo, ir sniegas,
ir ledas ežeruose, ir mes
sugebėjome žengt po pažliugusį žingsnį
į skirtingas puses. Tik nubusti
vis dėlto nepavyko. Bet negi sakysi – miegam,

negi sakysi – laikas
sustojo skubančiuos laikrodžiuos. Kovas
praėjo, balandis, jau galas gegužiui.
Ir šokantys saulės zuikučiai
pro jauną lapiją į kovą
sutelkę pulkus akyse narsiai kerta ir vaipos:
„meluoti yra negražu“ – čia
pakeičia tiksėjimą dūžiai.

Laikrodžiai skuba. Bet, regisi, skuba taikiau,
negu galima buvo tikėtis
gaidžiams trečią kartą pragydus.
Ir bergždžios pavasario dienos
ištirpsta, ir pilnas svajonių rėtis.
Ir tavo tylus „verkiau“.
Ir mano – „sveika pasiklydus“.
Ir tavo – „kodėl tu vienas“.

Sapnuose taip kalbėta. Klausta, neatsakyta.
Ką gi, juk turime teisę
vienas kito nors ten nesuprasti – prie vartų
gal prasmingesnio buvimo. Vaizdinys ir valia,
dar vieni susapnuoti metai. Ir jei įsileisi
vėl išaušusį vasaros rytą –
labas, mano mieloji. Gale:
kad teisingai numirtum – juk reikėjo šiek tiek pagyventi.
Bent kartą.

1997 05 30

Metas pradėti melstis

negi šitaip blogai, kaip verkiau,
kaip pratrūko sapne – ašaros, verksmas,
gumulas gerklėje
sprogo, sakiau – negaliu,
negaliu jau daugiau
nei gyventi, nei mirti
jėgų neturiu, kojos įklimpo, purve
batus palikau mindžikuodamas, švarką
ir kelnes, marškinius, sielą
kažkur užstačiau, atsidūriau

šviesioj patalpoj, daug ramesnis,
nelyg dirbtuvėlėj – staliaus? dailidės?
varstotas, pjuvenos ant grindų, drožlės,
rankoje oblių laikau,
kvapas medienos

senoviniuos ką tik sumeistrautuose rėmuose
sieninis veidrodis, kuriame
nebėra mano atvaizdo,
džiaugsmas

nubudus iš siaubo

1996 02 03

Ir kai nubundi

ir kai nubundi
kai vis dėlto nubundi
susuptas į nakties vėliavą

nakties vėliavą
išsiuvinėtą raudona pilnatim
viršum Vilniaus

kai nubundi
sklidinas švelnių šnabždesių
ir pavasario vėjo

ir kai vis dėlto vienas balsas
pasiteirauja kuo tu vardu

kai vienas galingas balsas pasiteirauja
netikėtai pats sau
atsakai

legionas

1996 04 13

Mano tolimi giminaičiai

mano tolimi giminaičiai,
nelabai gražių bruožų
(vis dar gali atpažinti
iš nosies niūraus reljefo),
besiplečianti giminė, išskydus,
prasigyvenus

vis toliau už malūno

vis toliau ir toliau
sapnuojamo mano gyvenimo,
vakaro vėjui plaikstant
užuolaidą praviro lango

į sodą, kur vaikšto šešėliai
tarp dilgėlių ir serbentų

tarp kūno ir nebūties
mano tolimi giminaičiai,
giminaičiai tarp nieko ir nieko
giminaičiai per amžius
neamžinuosius

kiekvienas su savo laiku,
susikaupę, be laiko pavargę, daugiau
ir daugiau nepažįstamų
laidojant tuos, kuriuos
pažinojau

1999 12 20

Iš brakonierių gyvenimo

baisu artimųjų mirties ir tik sapnuose
viskas paprasta, aišku, taip,
kaip turėtų būti ir net, sakyčiau, taip,
kaip yra – tėvas

su dėde Algiu, apsivilkę
baltais operiniais kostiumais, išdidžiai
idiotiški, spindintys, spindulingi – tikri
serialo herojai

lipa į valtį, į „Baltąją gulbę“
ir irias
į ežero rūką
žvejoti

patikrinti šniūrų

2000 07 03

Paskutinis eilėraštis 1999-aisiais

kraupių pasitaikė grimasų

bet summa summarum
metai buvo geri,
įvyko tai, kas įvykti turėjo
visatoj

mirė žmogus,
tiesiog numirė mano artimas,
mano genties, mano kraujo

mano gedinčio kraujo
žmogus, kurį, regis, mylėjau

šiaip ar taip, praturtėjau
dar viena neišvengiama
netektim, šiokiu tokiu džiaugsmu

baigiantis metams
užrašant
nei šiokį nei tokį eilėraštį

iš meilės ir iš mirties dar kartą
baigiantis metams

nepaskutiniams

1999 12 31

Visa tai reikia išskalyt

visa tai reikia išskalyt kaip šuniui,
septynerių metų kalei,
sulaukusiai dutūkstantųjų

išsigandusiai fejerverkų,
kvapo savo senatvės, mirties
tamsiam kambary
susigūžusiai,
paliktai švenčiančių šeimininkų

koketuojančių kažkur su pasauliu,
šnekančių šampanines bendrystes,
linkinčių vienas kitam meilės, sveikatos
ir ilgo gyvenimo

verbalizuoto,
žodžių burbulais besidangstančio – išskalyt,
iškaukti kraupių fejerverkų šviesoj
kaukių fasadą nulupus

visais savo kvapais
sugrįžus pas šunį,
du tūkstančius metų laukusią kalę

pasveikti gyvenimui
neilgam

2000 02 14

Camping

ryžausi

pagalvojau – visai netoli, nuo centro
kokie trys kilometrai, iš bėdos keturi,
ir tik trisdešimt metų

trisdešimt sumautų metų lig vaiko,
akiniuoto berniuko –
„Don Kichotas“ jam ant galvos
išmatuoti pastačius prie staktos

lipa su Armstrongu į mėnulį, stiepiasi
centimetras po centimetro
artyn

keli šimtai metrų, gal kilometras,
keliolika metų – ir visai priartėsiu
prie niekados

nesibaigsiančios vasaros, tikrovės,
tikro savęs – žioploko
berniuko, lipančio į mėnulį forever,
strawberry fields

forewer jau būčiau neradęs,
dairiaus – nepažįstamos vietos, ne ten
nuklejojau, ne
taip, dar ligi ano pušynėlio ir suksiu
atgal
gluodenas atšliaužė iš tos pusės

gluodenas, iš vaikystės
nelikę nė pamatų, gal tik pušys –
kur buvę, regėjau
medinį namelį, terasą

džiūstančias mūsų glaudes,
rankšluosčius frotinius
blunkančius atminties saulėje,
jaunus

motiną, tėvą, kaip visada
dėl niekniekių ginčijos, barėsi,
barinėjosi, juokas, italai
pro ašaras

nurijau brendžio šlakelį,
tarp kelių žydinčių žemuogėlių
į samanas atsisėdęs, klube iš anapus
prieš trisdešimt metų, verkiau
pasislėpęs, susitraukęs į tašką

singuliarinį tašką visatos, kur Marius
visus aplošdavo kortomis, o šachmatais
visus, išskyrus mane –
nežaidžiau, nemokėjau,
išmokau

tik vieną ėjimą – žirgo,
pasibaidžiusio žirgo, ir niekad
nežinojau, kaip eiti
pėstininkui, virtusiam karaliene,
grįžtant

vis dėlto pasiklydau

2000 06 30

Skydai

skydai – dažniau iš faneros
lakštų, tačiau pasitaiko
ir iš kelių lentgaliukų

susitraukusių protėvių sielų
mediniai kardai, kalavijai,
svarios lazdynų ietys, lankai

taip pat iš lazdyno, arba
dviejų vyriškos giminės kadagių,
kaip tėvelis išmokė, šalmas

šalmas iš storo kartono,
pro išpjautus akių kryželius –
pieva ligoninės teritorijoj

už tvoros, už mokyklos kiemo,
žydinčio obelų sodo,
už suvokimo ribų

taktikos bei strategijos,
karo meno,
prunkščiančio menamo žirgo

– iššudyk savo mylimus priešus,
nužudyk, kad rytoj prisikeltų
Kurukšetroj, ligoninės parke

kur mėtos faneros lakštai,
kur trūnija talentų lentos –
skydai nuo suskydimo

2000 02 24

Paros

ilgos,
ilgiausios metuose paros
ilgiausio metuose mėnesio

ilgiausio
mano gyvenime
keliamųjų metų vasario

tik iš pirmo žvilgsnio vienodos
sėlina viena po kitos
monotoniškai
diktuodamos savo eilėraščius, šnara

lapais skaitomos knygos, antai dar viena,
dvidešimt devintoji ir paskutinė,
lėta tartum didelė sraigė

kiša ragus iš kiauto,
iš sutraiškyto kiauto
šliaužia

vis dar šliaužia
šalta kaip gyvenimas

kaip mano ilgas gyvenimas,
kaip mano ilgiausias gyvenimas

graužia save,
šviesėja

tamsiąja puse maitinas

2000 02 29

Senis

miego bažnyčios šventoriuje,
švarių patalų himalajuose, temstant
sąmoningumui

akimirką prieš užmingant, arba
brėkštant ką tik nubudus – iš kvapo,
iš pojūčių seniai užmirštų štai berniukas

spjaudantis nuo balkono, štai kiek vyrėlesnis –
tas pats? – besileidžiantis nuo kalvelės rogutėm,
jaunuolis

tuščioje vidurnakčio scenoj
desperatiškai besimokantis
aktoriaus meistriškumo, štai aš

beveik atsibudęs, dar nežinantis kur esu,
netgi nelabai susivokęs kas aš, kada ir kodėl
tasai nebrandus pusamžis vyras iš pojūčių

visos virtinės senių, kelių tūkstančių galimybių
susenti vienaip ar kitaip, bet tik vienas,
štai vienas

senis panašus į mane, panašiausias,
aikštingas, irzlus, visą laiką
kažkuo nepatenkintas, apsitriedęs, našta

artimiesiems ir sau, bet, rupūže,
koks talentingas! – galvoja

2000 02 25

Brandos geometrija

o rytais jis gurkšnoja kavą
kartais vyną žiemos vakarais
jo magma nepavirsta į lavą
jo taika nepražysta karais

jo snapelis neturi kepurės
jo laivelis neskrodžia bangų
jis tave, mano meile, užbūręs
iš pačių paskutinių jėgų

įsitikinęs jis kad laikas
jo gyvybę sukandęs laikos
šitaip suka ir suka ratus

kol rytais jis gurkšnoja kavą
ir tiesiog surimuoja savo
įsitikinimų kvadratus

1999 06 10

Tylos s.

toks priešaušris, tokia tyla, tarytum...
tyla ir tiek – lyg balsas kam rūpėtų,
lyg daug anksčiau, nei trenktųsi į rytą,
nuvargus siela skradžiai nubyrėtų

ne ten, ne taip, nei balso, anei aido,
net joks šunytis tyliai nesuamsi,
o kur eini, o kaip tave išleido
į šitą neįmanomą patamsį

o kur eini, o kur ėjai, kur eisi,
kur įkliuvai, kur amžiams nusileisi,
zylute, sučirenus iš anapus

kur lengvas rytas verčiasi ir spindi,
kur taip tylu, kad girdis, kaip per sprindį
suzmenga žemėn pakaruoklio kapas

1996 04 10

Subjektyvi vyšnaitė

ir jis pamatė šlaitą, o atšlaitėj
į abejingą jauną rytą
kaltai pražydusią vyšnaitę
pamatė taip, kad nusirito

į brėkšmą žiedlapis, vos sukos
ir sukdamasis mainėsi, šviesa
taip pat vos kito, skydo rūkas
riboj, kur tuokės melas ir tiesa

o koks subjektyvumas epizodo!
jei jis matytų taip, kaip tu matai,
o tu regėtum taip, kaip man atrodo –

sugriūtų netvarieji pamatai,
trenktiems iš Sodo nekaltai
pati esmė objektyvaus egzodo

1999 06 26

Kas ją žino

S. P.

jokios prasmės gyvenimas neturi,
o jei ir turi – kas ją žino, kas?
pro butelį iš rankų į rankas
žemai virš marių plaukia saulės burė

du susitrejinę poetos, rytas,
įšildęs lapkritį vos stingstančia lava
dar tik įskilusių širdžių, ir ritas
karaliaus saulės nukirsta galva

į atmintį, į užmaršį, į nieką,
nors tiek gudrauta, šviesta – tepalieka
tų pokalbių beveik nei bū nei mė

tik buteliu ropoja riebios musės,
bylodamos – čia esam, čia nebūsim,
ir taip ramu, ir tai galbūt prasmė

1997 07 27

Mein Kampf

hare Krišna, lietus kaip lietus –
smelkia dantenas, vėliavas, kaulus,
mano Atmaną, galvą, batus –
smegenų nusitrynusį aulą

žygiavau, žygiavau – kur, į ką?
dar penkiolika žingsnių – ir rytas!
hare Rama, taika kaip taika –
aš turbūt ne iš jos padarytas

aš tikrai ne iš jos, aš tikrai
neišjosiu, bet mirsiu gerai –
senas jotvingis, virtęs iš balno

mus visus kada nors pakavos –
tiek kovos; vis mažiau Lietuvos
nuo suzmegusio Kšatrijos kalno

2000 06 03

The Birds

kur nors keliauti ar rašyt eiles –
vienas kitam nekliudo, mielas Kerry,
dažniau paukštukai čiulba ten, kur peri –
ir aš turėjau moteris kelias

gulėdamas Sarmatijoje, kur
stoka šviesos, o kariesas laimi
prieš caritą, stipresnė gal tik baimė –
paims netaisyklingai kaip c-dur

o kur padės, o kur tada padės?
aš pasigesiu šios naujos kėdės,
aš pasigesiu šito seno stalo

kur nors keliauti ar rašyt eiles –
koks skirtumas; akiduobes išles
ir vėl nulėks tupėti ant ovalo

2000 10 16

Beveik ligi Šventosios

jėgom siaubingom – žeminkimės! jūra –
vidaus vanduo ir išorės vanduo
sueina čia – ir kertasi; sugūra,
prakiūra lyti, griuvenos, ruduo

bangų mūšos neatitinka žingsnis,
dvejoja vienis ir išsprūdęs „gal“ –
kažko pradžia, tačiau kartu ir tvinksnis
sekundei stabtelėt ir suktelėt atgal

nes ko dar eit kai toks lietus ir vėjas,
nes gal iš viso nebuvau išėjęs,
netemsta gal ir gal toli naktis

– gal dar esu – kaltai galva galvoja,
– esi, esi – kartoja kojai koja,
– šypsaisi dar – sumerdėja dantis

2000 10 17

Like a Rolling Stone

kad ir Bekešo kalnas; senatvėj ne viskas prapuolė,
net, teisybės vardan, kas prapuolė – nebuvo svarbu,
tiesiog kartais karaliai išsižada sosto dėl guolio,
tiesiog kartais dėl sosto teisuoliai pažeidžia tabu

metas akmenis rinkti ir mūryti naują valstybę,
nors, prasmingai cituotas (lyg mestas į miestą akmuo),
net ir Ekleziastas tėra tik tuštybių tuštybė –
šitai puikiai žinojo svaidyklę įsukęs piemuo

nieko kerinčiai naujo – girnapusės mals kaip ir malę,
kad karaliai numiršta, tačiau tegyvuoja karaliai –
aš tikriausiai ne taip ir tikrai ne dėl to gyvenu

nesuprasdamas nieko – tiesiog kaip riedėjau, taip riedu
lyg nuo Bekešo kalno – tarp žemo mėnulio ir žiedo
besileidžiančios saulės – čia pat – už Pirėnų kalnų

2000 07 17

XL

keturiasdešimt, ką gi, daug – mažai
gerų poetų žaidė tokį skaičių,
geri dažniau jau būna už giraičių,
o man dar ten, kur priemiesčio daržai

kopūstų galvos, išvietė, duobė,
kreiva tvora ir kreivas laiko dovis
akimirką, kol aš – šerdis vienovės
vietovės a ir panoramos b

dėkoju tau už vieną ir už dviese,
už šią rugsėjo dieną, ribą, tiesę
vaizdų bylos, kad auštant įšalai

visai greta, kur dar žiogelis ciksi
ir aš esu labiau negu išliksiu –
o tai geriau, nei būtų atbulai

2000 09 24

Dėvėti

iš lopinėlių, iš skiaučių, iš senų karalysčių – dėvėčiau
juos ir dievėčiau – į dao tuštybę įmynęs
vėjo vėtytas niekas, jeigu iš ten žiūrėčiau –
nemo vulgaris, raiška, tartum kiáurymė rėčio,
bet jei pažiūrėtum iš čia – tuščio skrandžio kiaurỹmė

tą išreiškia dviprasmiškas kirtis, įkirstas kur neįpratę
žodyje pamatyti – kirvis per kaklą karaliui,
nukirsdintas žodžio karalius karia poetą – katę
neprijaukinamą, vieną; prie pavadžio rišti suskatęs,
pririštas ir nelaimingas – pasivaikščioti išveda kalę

apeina mažąją mandalą – aplinkui vaikų darželį,
didžiąją kartais – tolimiausiam taške ties Saturnu
žino kur ta kakos, pasirenkant kitą kelią,
kaip geriausią blogybę – mane, vaizdinį per nevalią,
reflektuojantį mano protą, vapančią mano burną

aš! pasišiaušęs pasaulis iš įkvėpimo ir molio –
pro baltą erškėtrožės žiedą, pro ružavą, pro raudoną,
penktą valandą ryto, įpusėjus birželiui, iš guolio
išverstas kūnas, savaitę atjungtas nuo alkoholio,
trečią parą – nuo moters, gerą mėnesį – nuo telefono

beveik atsibudęs; du trečdaliai sapno ir vienas
trečdalis idioto – vėloka, tačiau kita vertus pats metas
susikurti vėl jauną save, pavasario vėją, purienas,
mirtį dvidešimt septynerių – kolei pienas
nenudžiūvo nuo tekstų, kuriems konstatuotinas diabetas

štai, atrodo, ir viskas, parėjom, o tai, kuo išliksim –
vien tik loginis kirtis, kažkur ties Saturnu padėtas
ligi vakaro, kai, vėl apsukę ratelį, užmigsim
ne Europos laiku, ir ne Azijos – taip ir tiksim
pasaulėliais menkais, Dieve mano, kokiais sudėvėtais

2000 06 18

AIDAS ČĖNAS

Byrantys dantys

laikas atėjo sugroti
paskutine, pigiausia styga

ploniausia styga, jei turėčiau
fortepijono baltus dantis

baltus dantis
pasauliui atvertais nervais

išprotėjusius protinius

pelytės dantis iš vaikystės,
dantis, kad mąstyčiau
nesusimąstęs, tarytum vaikas

tarytum besišypsantis vaikas
ploniausia

ploneliausia styga
bedante

1999 12 21

Kaulinis švilpukas

lakštingalos liežuvėlis,
tuščiaviduriai strazdo
kauleliai

lengvi sparnikauliai
madingos bekaulės poezijos
apie kaulus

poeto,
tikro poeto

poeto iki kaulų
be smegenų

2000 02 25

Studija D. K.:
Garliavos atspindėliai

man gražu kas ir tau gražu tau
gražu kas ir man gražu man
patinka ką tu kalbi tau
patinka ką aš kalbu kam

dar patinka?

2000 12 01

Grynojo proto kritika

protas, vienatinis toks,
nepakartojamas,
nepataisomai šypsantis protas

protingiausias dažniau vakarais
mano grynas mažutis protelis,
jei taip pagalvotum –
turiu ten kažką

protą, vėjo malūną,
protą malantį vėją,
kai išeinu

išeinu pasivaikščiot su šuneliu,
su šikančiu šuneliu
neprotingas,
susimąstęs po žvaigždėmis

2000 02 09

✳ ✳ ✳

sprogus vaivorykštės padanga, išsitėškus
ant Vilniaus šviesa, pragiedrulių
stipinai, finišas
kosminių daugiadienių, viskas
rankoj teisėjo

neveikiantis chronometras

2000 07 02

Nuo koralų

kaip yra, taip ir bus – iš aukštybių
nužiūrėdamas paliktą miestą,
amžiams pralaištą Vilnių

vis dar matysiu
tris saulėje spindinčius kryžius,
šventų Jonų bokštą ir bokštą
pilies – kaip vaikystėj

sumažintus ligi atvirutės
su tekstu kitoj pusėj – pakeverzotais
sveikinimais iš kitapus

vis rečiau ir rečiau
nusileisiu

į miestą,
paliktą su angelais

2000 06 02

AIDAS
ČĖNAS

Pragaro stalčius

stalčiaus pragaras, kuriame
kenčia seni užrašai, nesudeginti
tekstai, rankraščiai, kurie,
kaip žinia, nedega, meilės laiškai

didelės meilės, arba „būtų labai malonu,
kad pasiieškotum prieglobsčio
ir, susirinkęs daiktus, išsikraustytum“, kenčia

už visas tavo nuodėmes, šūdžiau

2000 06 03

Naujas Niekas

viešpats; kreivais laipteliais
juk buvau čia kadai, kai ieškojau
visur savęs, niekur

surast negalėjau, nebuvo
niekur manęs, o dar vakar

vakar dar buvo – sakydavo man,
gal rytoj – man sakydavo, kas?
kas sakydavo man? niekas

man nesakydavo nieko, nebuvo
po saule tavęs, bylojančio

Nieko Naujo

2000 12 22

Valiau jo batus

visą gyvenimą valiau jo batus,
šveičiau ir šveičiau, blizginau
potyrių skudurėliais, vaškavau,
kad kuo ryškiau atspindėtų
skurdžią gyvenimo įvairovę,
tariamai realius pokyčius,
fiziką ir metafiziką, basumą
šen bei ten vaikštinėjančio

sako, išties vaikščiojo basas,
išėjo, palikęs batus neavėtus,
blizgintus tūkstančius metų
batus, nusvidintus ligi skylių

2000 03 01

Tamson

debesys, su kuriais kalbėdavaus vasarą –
kur jie dabar? ežeruose, kurie bando užšalt
po žemu dangumi

mingančiuos ežeruos

šaltomis, abejingomis žuvų akimis
žvelgiančio Dievo – visai prieš Kalėdas –
tamson

2000 12 21

Kalno pamokslas

žuvis ištraukta iš po ledo
žiopčioja tarp mūsiškių

kas turi ausis, tesiklauso

tesižino, kas žino,
tegalvoja, kas galvą turi,
kas turi,
kas? kas turi liežuvį, teklausia,
ką čia veikia žuvis, gyvybė
žuvies ką čia veikia,
ką ji čia veikia
paviršiuj,
užšalusio ežero dykumoj,
išlupta iš gelmių – šiurpių,
nepažįstamų

nejaukių,
tartum Kalno pamokslas

2000 03 02

Durys meilei išeiti

durys meilei išeiti, mylėti
yra tokios mažos durelės

į sodą apleistą

vartai,
prašymais nurašinėti, varteliai

į dangų bilsnoti
melžiamai mirties baimei

nustebusiomis, visada jaunomis akimis
toks plyšiukas

langas mano senatvei
stebėtis viskuo, kas dar juda

langas su pelargonija

2000 09 20

Tvenkinio ratas

Geriausiomis akimirkomis aš atrodau sau tarsi jų suma –
tačiau visada mažesnė negu kiekvienas jų skyrium.

J. BRODSKIJ

1

lelijom dangstos tvenkinio tamsa,
atspindinti tave – beveik Narcizą,
kai dar mielesnė atspindžio tąsa –
elektros stulpas, juodalksnyno frizas,
vienturtė eglė, nendrė, ajerai,
totorių orda, barstanti jų sėklas,
o dar giliau – kažin kokios kerėplos
nustėręs žvilgsnis, ratilas, garai
rugpjūčio debesyno – parafrazė
vėlyvojo baroko, – šiais laikais
Echonės kerštas – lauktas, kaip ekstazė,
kaip įkvėpimas, kur lig šiol vaikais

2

kad šiuo metu Echonę susitiksi
dažniau prie vandenų, kurie vos juda,
išduos vidinis laikrodis – jis tiksi
kasdien greičiau, – pirmos šalnos preliudą
čirenant žiogui, regis, vos gyvi
tie vandenys, bet reikia pasakyti –
pilni dangaus, vis dar alsuoja, švyti
pasaulio atspindžiais – primityvi
ši muzika, bet koks darnus staccato
garsų takelio – vaizdui ekrane
vandens paviršiaus tvenkinio visatoj,
kur daug kas jungias, ypač – „taip“ ir „ne“

tasai kur laukei – neatsispindės, –
galva nupliko, dantys išbyrėjo,
pajuodo dugnas ir jokios žvaigždės
jokia gelmė neatmuša, ir vėjo
jokia laja negaudo, joks skiemuo
nebeataidi iš kurčios visatos,
iš tvenkinio, kur užsidaro ratas,
kur visumą paliudija dėmuo –
sukriošęs kūnas (vystanti gėlė), –
kerštaujant nimfai – nugaros pagaugai,
karoso blyksnis, laumžirgis, dėlė
ir nuojauta, kad su šaknim įaugai

4

stipri, kaip saulės smūgis, visuma –
visiems žiogams transliuojant vieną mintį –
esi dėmuo ir dėmenų suma,
kurią sveikai nelengva padalinti –
savin nugrimzdęs senas tvenkinys,
kurs neskiria objekto ir subjekto –
su laumžirgiu, nutūpusiu ant liepto, –
narcizas, aidas, hadas – tvarinys,
iš nimfos kerštо visas padarytas,
nežinantis pradžios nei pabaigos,
visai beprasmiškas – gražus, kaip šitas rytas,
visai čia pat – per žingsnį nuo ligos

elektros stulpas, eglė, nendrė, tu –
glėby Echonės skęstantis berniukas,
gyvenimas apsisuka ratu
ir į vaikystę atsidaro liukas –
kanalizacija, ataidinti rimus,
ritmingai alma, kad esi dar gyvas
fekalijom, mirtim, prezervatyvais
ir nuojauta – pasaulis įdomus
net skęstančiam, ir netgi tuo metu,
kai atspindžiuos daiktai atranda vietą –
vienturtė eglė, nendrė, stulpas, tu –
ir taip ryšku, lyg žvelgtumei į Letą

6

kol tvenkinio paviršiumi akmuo
straksėdamas pavaišins nimfą blynais –
esi suma, mažesnė nei dėmuo,
viena puse – žmogus, kita – meldynas, –
jei laumžirgio pažvelgtum akimis;
o jei pažvelgsime akim Apvaizdos?
– kur atspindys, ten daug tikresnis vaizdas,
tai kas, kad iškreiptas akmenimis,
tai kas, kad nusisekęs iš Echonės
laimingo keršto, kai savim visa
nugąsdinta, pašiurpusi, pašones
lelijom dangstos tvenkinio tamsa

1999 liepa

✳ ✳ ✳

ką čia dabar veikiu?
spjaudau ir gaudau, kaip atsakytų tetukė;
ko žiūrai kap in kiaušus lėlys – pasakytų, ištartų

dar ką nors su kiaušiniais, išmėžtų, nė žodžio
daugiau negaliu prisiminti –
numirė, užsimiršo, tiesiog
neturiu

nieko savo,
viską išdalinau,
lyg turėjau

stovėti ant tilto per Kirsną,
spjaudyti

gaudyti apačioje

2000 11 11

Iš pasaulių

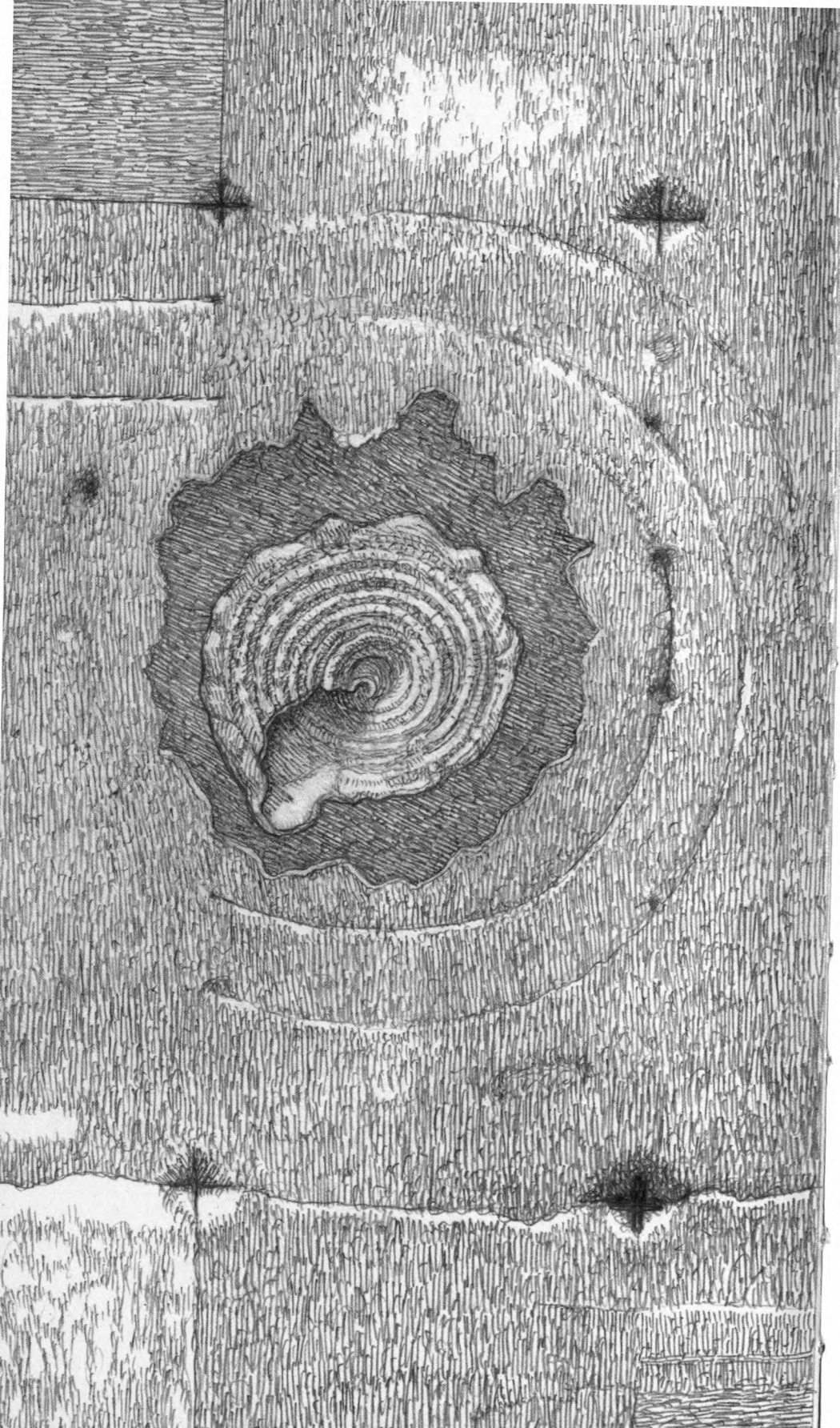

Laumžirgis

atsiminsi: ilgas
vakaras, nuo upės
vėsuma, nutūpęs
laumžirgis ant smilgos

supasi – sistemos
centras, įcentruota
visata – kiek duota,
tiek ir rasi, temos

kas sekundę kinta
stabiliai, kamputy,
kur turėtum būti –
trėkšta ir nutrinta

2004 08 08

Kartais abejoju autoryste

Ir Dievas sutvėrė žmogų pagal savo paveikslą;
(PR 1, 27)

dvi paros įtampos,
nemiga, badavimas,
besaikis
rūkymas „iš tų nervų“

antrą naktį staiga
vienas po kito
ateina šeši invalidai
eilėraščiai, tereikia
teisingiau užrašyt

remontuojant
šeštą ties nosies
pertvara kažkas
lyg nutrūksta ir niekaip
negaliu nei nuryt,
nei išspjaut, galvoju

pasižiūrėsiu, yra gal
kokių nors išorinių
pokyčių, veidrody
išsprogusiomis akimis
spigina į mane
klaiki pasišiaušusi
ilganosė – štai šitas

šitas tai jau tikrai
mano sukurtas, šitas

aidas, šitas marčėnas

2003 06 19

AIDAS
ČĖNAS

Gulbės

du gilūs įspaudai, du atspindžiai
ankstų vėlyvo pavasario rytą

švytinčių gulbių pora –
karalienė, karalius! ežeras
ūmai susitraukia, gūžiasi
nuo didingo jų dalyvavimo

vandens paviršius ima virpėti
ir iškreipia tobulą vaizdą

nusipenėjusių gulbių,
šleivomis kreivomis kojukėmis
įsibėgėjančių idant
atsiplėštų nuo atspindžių

įklimpusių eilėraščio įlankos
banalybių poetikoj, kyla

su ežeru šiaip ne taip

2001 05 21

* * *

V derevne bog živiot ne po uglam,
kak dumajut nasmešniki, a vsiudu.
JOSIF BRODSKIJ

kampe, kur, paneigdamas klasiką, dievas gyventi galėtų
mūsų mažutėj troboj susisuko kompiuteris gūžtą –
detalė, bet dievas, girdėjau, detalėse šypsos, per lietų

šią naktį akacijos šitiek pritvinko vandens ir geltonio,
kad lūžta
atspindžiais kibiruos ribuliuojantis rytas – per pusę
sapnų šiąnakt būta keistų, ant arklių jota paukščių,
plėšrūnų

akacijoj dūzgia kamanė, kompiuteris antrina, trinas
kojukėmis musė
ant eilių ekrane atsitūpus, laiminga, ant gendančio kūno
erškėtis pražydo, troboj šimtametėje kirvarpa uoliai
darbuojas

sąžinė graužia ir graužia – apleisdamas kampą galėjo
pasiimti, ranka plauna ranką, musele, nuplaukime kojas
tavo mano gyvybei lig mirusios pusės – balėjoj

ar ne balėjoj? tiesiog nežinau, kaip teisingai sakyti,
bet kaime
sakydavo lipt į balėjką sau kojų ir rankų mazgotis,
tėvas niršo: buvai obuolių? bet suaugusių baimė

bezduose neberasdavo vaiko, adomai, kavotis,
prisipažinkim, smagu – negirdėt paskutinių skambučių,
tyliai švilpteli vėjas tuščiam butely iš smetonos

prieštvaninių laikų, štai ir mano vaikystė, lyg būčiau
padarytas iš meilės, vienatvės, šviesos ir gegučių
ilgo ilgo kukavimo dievo siųstais obertonais

2001 05 22

Tiltelis

krūmai, brūzgynai, kur lapę mačiau
ankstų pavasarį, tąkart
šiek tiek nusigandęs galvojau –
pasiutusi gal, jei šitaip arti prisileidžia,
o subtili siela! linkusi savižudybėn

jei kartą pradėjai, anksčiau ar vėliau
padarysi, pavyks – pažinojau
tokią neramią, suicidinę, nepatenkintą
savimi, einančią negrabiai per gyvenimus,
vitališką ir talentingą, nebrandžią

tūkstančius metų, nepatogiai
įsitaisiusią liguistai save mylinčiam
gležno jaunuolio kūne – netikęs
ir šitas nusileidimas, grubus, nepadėjo
durnynas, psichoanalizė, lapė

pažliugusiam kovo sniege
pėdsakus andai palikus – sudie, tau sudie ligi kito
krūmokšnio, kur vaizdžiai
į brėkštantį rytą iš samanų prasišviečia
pirmų voveruškų tiltelis

2001 07 20

Dar jums pasivaidensiu

V. P. B.

begrybaudamas niekaip negaliu pasiekt PDR,
kažkokia mistika metai po metų, prisiminus
seną gerą Kornelijaus atradimą – užburta kelionė
poetų prisirijusiu autobusu, nutrūkstanti nuolatos
ties Perlojos respublika – jau suviršinkintas ir tikriausiai
pašalintas tik numanau kuo tada būnu – sakė
matydavo mane ties Ratnyčia bekeverzojantį
verlibru skaičiau vienos apytikslės poetės eilėrašty
nepiktai: miegojo smarkiai puolusiu angelu
ant Širdelės laiptelių į rojų, pasakojo –
mano garbės vardo kino teatre nuaidėjau
replikuodamas pranešėjų rimtiems pasisakymams
vaidenausi, buvau išprašytas, kartą laimėjau
anoniminiam konkurse antrą ar trečią vietą, gavau
premiją už blaivystę, pats esu matęs save
netgi per televizorių, turiu kažkur nusikišęs
kelias fotografijas – klevo lapuose prie bažnyčios
tartum aš, tartum mėšlo krūvelė, tačiau iš tikro žinau –
nebuvo manęs tenai niekada, nebuvo
ir būt negalėjo – laiko duobė, žemuogėlės, grybukai
menkas, bet vis dėlto šioks ne toks
pasiguodimas, galvojant apie anapusybę: vaiduokliai,
kuriuos kartais regim dirbdami kūrybinį darbą, nesuvokia,
jog jie vaiduokliai – jų paprasčiausiai nėra

2001 07 13

Regnum MMIII

kamanė dūzgia piliarožėn,
bet pastangom mano valios
į eilėraščio pradžią
visais virpesiais įsirašo,
lyg premjeras istorijon –
plyta filosofo – už našų
kūrybinį darbą, valdovų
rūmus atstatant – karaliams
grįžtant namo po sėkmingų
medžioklių iš iškirsto miško –
per kvailių renesansą,
per Vilniaus barokinį dangų

angelų giesmėmis pakeltiems –
nuo pastolių ir viškų
lemon joy ir *merlyn,*
ir *biplan,* ir *bavarai,* ir *mango,*
bet, sakyčiau, dažniau
ruki v verch arba *lesopovalas*
ir Apvaizdos tinklainėje
netaisyklingas ovalas
karšto oro baliono,
kasmet panašesnio į angą,
pro kurią į simbolinį miestą
poetas simboliškai krinta

ir kol krisdamas tikslina
savo vertimą iš švento
Pranciškaus kalbėjimų saulei –
prašvinta, sutemsta, prašvinta
mitologinės tiesos –
Ikaro ir inteligento
panašumų ir skirtumų
fugos vargonams ir smuikui,
ir nors stengtas gražiai
nugyventi prasmingą ir puikų
gyvenimą, viltas vis viena
labiau nei gyventa

kai nebedera Bachas
ir kaulų vargonai suskyla –
išguldytais gandrais
įsirėmina užbaigtas vaizdas,
kur vis krinta poetas,
o oro balionas vis kyla
ir drakono kvapu
pučia degančią smarvę į žaizdrą,
kuriame bus nukaltos
tvarkos ir teisybės grandinės –
iš tuščių pažadų,
iš gudrių pranašysčių gruzinės

lengvo oro balionuos,
reklaminės Viešpaties žaizdos –
išversti viduriai –
palei Katedrą – švintančių mūrų,
išaustų erdvėje,
tartum Fata Morganos miražas
iš retorikos ir pilotažo
aukštųjų figūrų
apsvaigintos galvos,
kai vaikystėj rūkiau prie garažų,
kada perkrovas didino Vilnius
jo link palei upę

mušant kosminį būgną
pasaulį įkūrusioj grupėj,
parazito gyvenimą gavus
kaip smulkmenų grąžą –
išsitrauksiu save
iš prišlapintų miesto griuvėsių
estetikos, kur net šios eilės
daugiau nei jas kalęs,
o pamynusi tvarką
iš oro dinamikos dėsnių
kamanė dūzgia piliarožėn,
bet pastangom *mano* valios

2003 08 08

Štai ir vasara baigės

poetas sakė – lyg nebūta;
ir, regisi, teisingai sakė,
bet kaip gražiai buvau apakęs
ir kiek tikėjausi iš putų
jaunų gegučių, kur už dyką
turtus dalindamos užkimo –
o, buhalterija! pavyko
ir vėl – iš aklo palikimo

nauja rievė į seną dainą
rugpjūčiui pasibaigus, tartum
keturiasdešimt n-tą kartą
aš nežinočiau, kaip išeina,
kad stebuklingai pasilieka
rasos lašelyje sutviskus
praėjus vasara – ir nieko,
praėjus vasara – ir viskas

2003 09 01

Vakarinė malda

priešinas nakčiai daiktai, dar išsaugoję šviesą blausiai
krūmai išsikėtoję, įgavę pamėkliškų bruožų
vos praėjusio šimtmečio, užgula įlankos ausį
žemas ir kresnas dangus, ligi pat horizonto ruožo –
vakaras; Dieve – čia aš, nebūdingas negyvai gamtai,
alsuoju iš meilės tau, neapykantos tamsai gličiai,
nebūdingos šaltiems akmenims, pamestiems ant šio kranto
kaip, beje, nebūdingos ir mano išpuikusiai lyčiai

apskritai – nebūdingos; nes vos tiktai nakčiai užėjus
dar pavasarį, pamenu, šitoks siaubingas kurkimas
pakylėdavo taip, kaip išėjęs iš proto į vėjus
nepašlovintų joks dulkinų pakelių piligrimas,
neišreikštų stipriau – per laikus ir erdves šitas gūsis –
kaip į slyvų lapus, į gegužį, ne viskas dar baigta,
nors naktis vis artyn, o tamsa lig Kalėdų dar pūsis,
pasiėmus netobulą žmogų ir tobulą daiktą

kuo toliau nuo mirties, tuo arčiau, prie pavasario burtų
tegul slenkas širdis, tegul daužos į šonkaulių grotas
šis peizažas iš temstančios meilės, iš auštančio smurto
teateina žiema, tegul viską užpusto – nė motais
nevaisinga diena, neteisingas gyvenimas, skyla
antkapinis dangus, nei daugiau, nei mažiau – nieko naujo:
šąla, žvaigždės pro properšą, šunes sukežina tylą
ir prasimuša pilnas mėnulis – iš kūno ir kraujo

koks dar norėčiau pabūti? orus, prakilnus, ir mielas
žmonai, pakęsti vaikus ir šunį, nusenusią mamą
karšinti, rūpintis laikinu kūnu, amžiną sielą
kreipt nuskaidrėjimo link ir, prieš grožį praradus amą,
rimti taurei artėjant, ir šitaip kas metai po rievę
užsiaugint prasmės suvokimą, šviesyn – kol neliktų
šito buko manęs, kuris vapa – išgraužk, mano Dieve,
suformuok mano įvaizdį taip, kad iš ryto pasnigtų

2001 11 23

Kūrybos

ana žvaigždė – ugnelė cizos,
o tas išplaukęs veidas – kas?
galėtume sakyt – Narcizas,
bet nesakykime, kol kas
sakykime – naktis, vos sninga,
sakykim, pusę keturių
save stebėt gana juokinga –
poetas štai, dabar kuriu

juokinga – pasakiau ir šventa,
ir švinta, reiškias, iš tiesų
svari trejybė argumentų
buvau, nebūsiu ir *esu* –
ir užribis, įveikęs ribą,
suformuluoja, ką jaučiu –
grybiena man svarbiau už grybą
su mano galva ant pečių

iš paauglystės, kuri mėtos
pirmojoj knygoje, apgaus
dėvėtas veidas, suraukšlėtas
pigaus gyvenimo, brangaus
nenoro sužinot, kaip imas
per įkvėpimą pavogtos
gyvybės ritmais sutvėrimas
su Kaino ženklu ant kaktos

kažkaip neryškiai suformuotas,
kraupus, nes žinantis daugiau,
nei žino neprotingas protas –
žudžiau, prievartavau, vogiau
visom kalbom, kuriom man rėkia
v mojich objatjach, in my arms
abu pasauliai, susisiekę
per sielos vidurį, veiksmams

atoveiksmis lygus ir kandžios
užuominos, o konkrečiau –
sidabro tiek, kiek prisigramdžiau
nuo veidrodžio, kol pamačiau
pro skylę, kaip į akį pučia
nusmigęs angelas, bet ryt
poryt vėl iš kažko, kas tu čia,
ką nors mėgins susilipdyt

2005 01 13

Kokioje šviesoje pažiūrėsi

nustebusi, sutrikusi, išsigandusi, veik su ašaromis akyse:
– šitiek apie juos rašėte, o dabar juokaujate, kad angelų nėra...
kaip šitaip? –

nors tėvų namuose, bet tremty...
atsipeikėjęs kambaryje, kur prieš keletą metų
merdėjo mano močiutė, kliedėjo – džiausto
ir džiausto skalbinius
į niekada ir į niekur

iš niekur ir niekada
skalbinių angelas – tamsoje palei spintą, kertėj
pusantro metro nuo žemės, dešimties metų vaiko
pižamos didumo

sparnais išskėstais mirguliuoja, virpa
mano galvą pakreipęs į dešinę, paklodėse įsisupęs
su didžiausia liutnia primityviai
išdrožtas – kai užsimerkiu, kreivas kažkoks, pagiringas
žegnojuos per prakaitą šaltą

po šitiek pradingusių metų vardan
mano tėvo, mano sūnaus, mano motinos, dukterų
ir ne mano šventosios dvasios baltoji

dabar tai tikrai jau baltoji, amen
šviesą uždegsiu ir – kas? kas
uždegė šviesą? kas ten buvo
švendrėse ant šaldytuvo? nėra
– – – – – nėra angelų; ir yra –
šitaip yra, kad nudvėsi

2001 12 13

AIDAS ČĖNAS

Aukojimas

tylią naktį tėvų karalystėj
pakirdus iš miego

rūkyti virtuvės šventykloj
artėjant Kalėdoms

pūsti aukojamus dūmus
į mėlyną priešaušrio liepsną

į praeitį ryjantį mėlį iš dujų
senos paauglystės

sudeginti dūmus, kad kvapas
tėvų neprikeltų

kad ginkdie nesuvoktų tėvai –
būta čia ir rūkyta

po šitiekos metų
gyvenimo, dūmais paleisto

2001 12 13

Pagirių misterija

mirguliuojant prisikėlusiems lapams
Kristaus veidą matau obely

– labai panašus į Birulį –
šviesos padarytoją iš geltonojo
inkilolagaminėlio

– o gal tai tikrai Birulis?
– gal? galvą pakreipiu – ir subyra

galvą atgal – jau ir ten nebėra
kristaus birulio

vėjas? vėjas – yra

yra pasirengus žydėti
kreiva obelis – su varnėnu

ir mano žvilgsniu!
– tavo žvilgsniu?
– tavo?
– kas čia paklausė?
– kas?
– KOKIA ČIA APSKRITAI MIRGULIACIJA?

2003 05 18

A S
A S

Saugau akis

nieko nematau! nieko nematau!
G. GRAJAUSKAS

gendantis mano gyvenimas,
tai ir aš ne geresnis

kaip tąsyk,
išspirtas iš baro

šiaip jau esu paprastesnis,
netgi, sakyčiau, agnostikas

tačiau tąsyk
einu apsimyžęs

ir pamušta akimi
matau ir tėvą, ir sūnų

ir tokią visai mažuliukę
vos dvėsuojančią šventąją dvasią

nieko sau pabaiga – galvoju,
galvoju – nieko sau ir pradžia

nieko sau – sako tėvas,
nieko sau – pritaria jam ir sūnus

ir šventoji dvasia
suspurdėjo

imk – sako tėvas,
imk – pritaria jam ir sūnus

imk ją
ir saugok, kaip savo akį

2003 05 19

IDAS
ĖNAS

Perspektyvos

sakytum – ne iš tikrųjų, lyg būčiau
nusižiūrėjęs japonų graviūroj

nemokšiškai, be išmanymo
didžiųjų taisyklių

bet su kokia mužikiška intuicija
šitą vidurdienį

mažuliukai – arkliukas, žmogus
tolimajam šlaite su kreiva pušimi

po išblyškusiu pilnu mėnuliu,
po tokiu dideliu mėnuliu, kad net aš

nė vienam atsakymui
klausimo nebežinau

2002 07 26

Darželis

tarp ešolcijos ir petunijos
medituojant Viliūtės daržely
nutūpė peteliškė ant plikės – –

kaip man dabar tylėti?

– negi šiek tiek priartėta –
mokytojo pasiteiraučiau

neprotinga galva – kaip kopūstas –
pasijuokčiau pas žmones, o šičia

– tai, ko pasakyti nemoku,
seniai jau kitų pasakyta

2002 10 05

Tikras eilėraštis

pritrėškiau uodą, prisipampusį
mano kraujo – ištryško gyvybė,
kad netgi pagailo šiek tiek, nes
jau niekad, Ardžūna, juk niekad

niekaip nesukurčiau nieko
tikresnio net ir už šitą
kruviną dėmę, šitą
eilėraštį, šitą
siurbusį kraują
lavoną

2003 08 20

Dėdė

filosofuodamas apie gyvenimą
rašo visokius niekus,
viską nori paaiškinti – kad jau
ligi galo, jei pradeda, tai *ab ovo,*
spyglį mėgindamas apibūdinti
papasakos apie florą
paleozojuje, šiurpindamas
garbius kolegas moralistus
literatūrinio sekso nuotykiais

o po karo užsidirbdavo
dainuodamas vaistinėj, susitaupęs
pats nusipirko vištą, turėjo

kas dieną be žodžių turėjo
personalinį savo kiaušinį

2003 08 06

Apskaita

dirbdamas operhauze prie algos prisidurdavau tai,
ką būčiau mokėjęs už bilietus
į spektaklius – gerą mėnesį
mintyse išeidavo daugiau nei keturi šimtai rublių,
ambicingam jaunuoliui ne kažin kas – ir dėl to

naktimis rašinėjau eilėraščius, kurių, maniau, niekas
niekad nespausdins, negalvodavau
apie pinigus, tiesą sakant, negalvodavau apie nieką
ir nieko

rytais suskaičiuodavau eilutes, aukščiausiuoju tarifu
trys rubliai penkiasdešimt kapeikų
už vieną – turint
omeny publikacijas periodikoje bei knygas
kas mėnesį legaliai

galvoje užsikaldavau šešetą septynetą tūkstančių
rublių aštuoniasdešimt trečiaisiais
neįmanomi pinigai, buvau ir esu
turtingiausias žmogus Lietuvoj,
dvasiškai

2002 10 05

Opijus

sodrios, mieguistos galvos
opijinių aguonų – tokias
sapnuodavau laužomas
tą tolimą žiemą, jau beveik
narkomanas

išlipęs! bet ir po ketvirčio amžiaus –
kiek prašmatnaus jose grožio,
nuodingos didybės, saldžių pažadų
nebebūti

sapnuoja mane – sulaužytą, nusirašiusį,
tapusį chrestomatiniu poetu,
taigi – priklausomą, vis dar
priklausomą

2002 07 26

Nebūti

– iš durnyno –

viešpatie, kaip buvau! rankenos
dar neturėjau – anksti

kaip anksti anais metais
nuraudo klevai, kaip tyliai
dūmojantiems šikinyko šventovėj
viešai atsitūpęs
pro debesis vienas stenėjo
– net dievas,
įsikūnijęs manyje, neįrodo man,
kad esu – –

liaudies balsas: o šūdas? nutildavo,
tarytumei susigėsdavo, niekad
nenuleisdavo išmatų

Nesantysis

2002 10 04

Poiēsis

instinktas laimi: nori ar nenori –
vaizduotės triūsą vainikuoja šventė
natūraliai ryškėjančios struktūros,
kurią lipdai teisingai, tartum korį
gyvenimo komedijos – jei tu
bandai mąstyt, tragedijos gyventi –
jei jį jauti, kaip teigė Epikūras,
bet jei jauti mąstydamas kartu

vienu metu, kai horizonto rampa
rytuos nušvinta, kosminiu šalčiu
žiemos peizažo įspaudai skylėti
visais gyvybės nuošimčiais sutampa
su tuo, ką privalu ištarti – tuo pačiu –
ką būtų išmintinga nutylėti

2003 01 11

Keturiasdešimtasis pavasaris. Antikos pabaiga

I. Kovo idos

ir ši žiema nebus tau paskutinė,
nereiškia ryto durklas – pabaigtuvių,
ir Elenytė pasakos kiaušiny
turbūt labiau ne graikų, o lietuvių

labiau iš meilės nei iš dulkių žiupsnio,
labiau iš *siaubo būti,* nei *iš tolo,*
iš *čia-dabar,* iš nuomario, iš pliūpsnio,
ir vis dėlto – iš žiupsnio, iš obolo

iš to *mažai,* kas matosi pro langą,
iš to *per daug,* kas veržiasi pro angą,
ir jei tatai pradžia – tebus ji kovo

prasidėjimas, vėl ir vėl iš naujo
pradžių pradžia, kai trūksta gyvo kraujo,
iš Trojos karo – rymiškai – *ab ovo*

Eilėraščio sąranga gan paini. Sonetas parašytas visų pirma prisimenant prieš porą metų kovo penktąją mirusią mano senelę Eleną (jaunystėje labai gražią moterį), svarstant apie neišvengiamą mirties smurtą ir ne menkesnį buvimo čia ir dabar siaubą. Idos romėnams – mėnesio vidurio paminėjimas; kovo idos garsios tuo, jog jų metu, kovo penkioliktąją,

kada šis tekstas ir parašytas, senatoriai užbadė Gajų Julijų Cerazį. Obolas Graikijoj – svorio matas arba piniginis vienetas, reiškiantis žiupsnį, kuris čia siejamas su žiupsniu dulkių – mūsų gyvenimo verte. *Ab ovo,* nuo kiaušinio – šyptelėdavo romėnų poetai bei retorikai, jei kas, kalbėdamas apie įvykius čia ir dabar, pradėdavo dėstyti istoriją nuo pradžių pradžios. Turėdavo omeny gulbinu pasivertusio Dzeuso apvaisintos Ledos padėtą kiaušinį, iš kurio išsiperėjo gražuolė Helenė (Elena), Menelajaus žmona, pagrobta Pario ir šitaip sukėlusi Trojos karą. Sąlygiškai – mitologinį laiką pavertusi istoriniu. Kiaušinis minėtas ir turint omeny *ab ovo* lietuviškai besikartojančių pavasario mėnesių – paukščių vardus. Viltingas sonetas mėginančiam prasikalti pavasariui – iš mirties ir iš meilės.

paskutinysis sapno sakinys
iš pirmo žingsnio – nuo mamos pas tėtį:
dar nenubusk, gali dar suturėti –
taikiklyje suvirpa taikinys

ir štai – dabar! trumpom šviesom valia
iš atminties išplėšia vaizdo sieną,
po smūgio šernas – mitinė šerniena
ryškiausiam kūdikystės finale

negaila? gaila? *taip* ir *ne* ištirpsta,
meilužė deivė glaustosi ir sirpsta,
ir lūpom lūpas patepa medum

Adoni, kelkis! metas atsibusti!
kas nebegyva – žiedlapiai užpustė,
o tu esi – sumaitotu vidum

Eilėraštis sukurtas remiantis, pirma – Adonio mitu, antra – vienu ryškiausių vaikystės, veik kūdikystės, prisiminimų, kai tėvas naktį automobiliu laukų keliuku iš pradžių linksmai, o po to laukinio medžioklės įkarščio pagautas vijosi į šviesą įkliuvusį zuikelį, ir trečia – sapnu, sujungiančiu šiuos sandus. Sapnavau, jog mudu su tėvu automobiliu vejamės ir galų gale partrenkiam didžiulį šerną. Nubudęs prisiminiau, jog migdamas idiotiškai graužiausi, kontempliavau mirusią savo sielą, galvojau apie gamtos prisikėlimą pavasarį,

graikams reiškusį kasmet pasikartojantį Persefonės, o ypač Adonio pomirtinį sugrįžimą iš Hado (Aido) mirties karalystės – pusei metų gyventi. Vyliausi prisikelti – dar vienai vasarai. Kaip tas Adonis – vienas rimčiausių Afroditės mylimųjų, kurį kitas deivės mylimasis, Arėjas, pavydo priepuolio pagautas, sudraskė medžioklėje – pasivertęs šernu. Taip paprastai susidėliojo ir mitą apversdama, išverčianti sapno logika, ir šis sonetas.

Labai paprastas sonetas, siejantis prieš dvidešimt dvejus metus gegužę beveik įvykusią liūdną ir gražią jaunuolio meilės istoriją bei istoriją Odisėjo, kurį, kaip žinia, po klajonių sugrįžusį Itakėn atpažino tik jo nusenęs ištikimas šuo Argas.

raudonas vynas vakarui prie jūros,
tuščios erdvės daugiau nei pramanų,
o visa kita – išnašos, kupiūros
akylo cenzoriaus – pasiųsčiau dovanų

šią atvirutę, nes tvarkiausi stalčių
ir aptikau tarp visokiausio šlamšto
„tave aš myliu"... Viešpatie, kaip ankšta,
kaip plaka irklai grįžtančiųjų valčių

kaip baisiai viskas sutvarkyta, tiksliai
neatsakyta neužmintai mįslei,
kodėl tiktai dabar omens padargais*

tas senas vynas, dar senesnės akys
tos Penelopės – dar vienos Itakės
krantai, kur grįžus nepažino Argas

*Akcentologijos dėstytoja vis sakydavo: valdyk kalbos padargus – dantis, liežuvį, kt. ... Dantis už dantį, bet liežuvį suvaldydavau sunkiai. Dantų nebeturiu, o liežuvio kaip nevaldžiau, taip ir nevaldau. Kaip ir atminties.

2001 pavasaris

Lukštas

išauginti svogūną lengviau, nei iš lukšto – sonetą!
pavykęs – ir ašarą spaudžia, ir atima skaitančiam amą,
už kulno paėmęs pamurkdo – į Stiksą ar Letą?
ir gražiai suvaidina nevykusią autoriaus dramą

jei sudėtas gerai, tai lengvai ima naivią merginą,
nes išmokęs meluoti išmano įstatymo raidę,
o laikydamas kulną – ne Leton, į Stiksą nardina –
ir nėra užmaršties, ir iš požemių vandenys aidi

ir išdyla riba, ir vienoda ar valsas, ar trešas,
ir pagauna banga, ir pagavus į nebūtį nešas –
taip džiaugsmingai, lengvai – tartum Vytautui neštų karūną

tartum keistųsi viskas, bet liktų taip pat, kaip nenori,
kas svarbu? kad saldu, išauginus sonetą kaip korį,
bet svarbiausia – ne tai! pamėgink išauginti svogūną

2001 07 12

Perimetrija

gandras kantriai virš ežero suka ratus
taip, kad liepa beveik įpusėja,
Europa vakarėja, ryte į batus
pripustys pietrytėjančio vėjo

ir visuos kibiruos prisigrūs debesų,
ir iš tų debesų prisipūsiu
savo arkliuką Nebūsiu-buvau, o esu
iš dūzgimo kamaniškų musių

iš dangaus ežere, įsitvėręs tavęs,
mano kreivas buvimas augina rieves
į suspengsiančią tobulą natą

o kol kas vis giliau – jau beveik pas vartus
gandras grįžia, mažėja – jis suka ratus
pakraštėliais koncentrinių ratų

2001 07 11

Vietoje atgailos

o dažniausiai rašau kaip nenoriu;
nekaltai pasileidus, keista
jėga tempias prie savo altorių –
intelekto jėga suknista?

o norėčiau lengvai, kaip Serioža –
palcy v rot i vesiolyj svyst,
verksmingiau – kaip lietuvių berioza,
kreivas beržas Pauliukas Širvys

bet tikrai negalvok, jog dėl masių
taip dažnai ligi šiolei pilkąsias
sprogdinau smegenų ląsteles

iš giliau šis teroras diktuotas –
aš norėjau rašyt vien rimuotas
ir vien tau dedikuotas eiles

2001 08 06

Bičiulėnui užsieniečiui

for ever young – nereiškia suvaikėti,
bet mirt jaunam – kaip andai hipiai mokė,
aš ten kadais buvau pasigėlėti,
buvai ir tu, dabar abu senoki

dabar iš ten – tik sniego telegramos
balandžio kojom taikiai pripėduotos,
vaikėjame kasryt po lengvą gramą,
po sunkų gramą – vakarinės puotos

ir ne stočių peronuose nubundant
man kartais traukiniai į Rygą dunda
nuo mano gatvės ligi tavo ielos

o kartais mus kažkas atsirakina
ir vertina, nelyg Fellinio kiną:
– senukų suvaikėjimas gan mielas

2001 08 07

Nubudęs kėkštas

nubudęs kėkštas jaunoje lapijoj
saulėteky pagavo auksu šviesti –
gali paliesti, bet geriau neliesti –
tai kas, kad prisileidžia ir nebijo

gūdžioj puikybėj sodo susapnuoto,
kur atsitinka tai, kam atsitikti
nebederėtų, linksma susitikti –
į čia ir išsikraustykim iš proto

gražiai gyvenkim pasakai prašapus,
anapus prasilenkdami, o šiapus
ilgai turėkim vienas kitą, kol mus

išskirs netobula tikrovė, lėkštas
gyvenimas, sugirgždantis kaip kėkštas –
geri sapnai taip pat soneto formos

2002 01 15

AIDAS
ČĖNAS

Priemiesčio vėjas

per pusę perplėštas, skylėtas,
aptirpęs, apkraštuotas blindėm
sunkus peizažas, pakylėtas
akimirksniui, per vaiko sprindį

į celofaninį maišelį
aštrios šviesos pripūtęs vėjas
dievams į stratosferą kelia –
tai fonas veiksmui, priartėjęs

galėtumei stebėt, kaip sukas
srovės vaivorykštėj degtukas
ir svarsto būti ar nebūti

gležni kačiukai, sniegas kietas
ir vėl netobulai nulietas
autoportretas su zylutėm

2002 02 07

Aprūkęs veidrodis

aprūkęs veidrodis be veido,
be vyno dulkančios stiklinės,
čia telkiasi, čia išsisklaido
šešėliai, prietemoj kavinės

lyg aureolė, lyg beretė
ant stalo kampo, su šventaisiais
visi išėjo, susimetę
septyniasdešimt aštuntaisiais

sidabro... gyvsidabrio amžius –
pro amalgamą prasigramdžius,
matytumei nelyg iš kapo

kaip į šviesaus rytojaus rojų
gorkyno grindiniu kinkuoja
n. gumiliovas ant žirafo

2002 11 18

Balsu – į delčią

dvi promilės, dvi mylios, po dviejų
į gruodį – kūnas, į birželį – kvapas,
kaip angelas – iš dugno įviju
keliu saulužės, prošvaistėm, etapais

nemyliu myliu, kartais nekenčiu,
dažniau kenčiu, bet nerėkiu, o tyliai
keičiu netikusį gyvenimą, keičiu
litus į eurus, sąmonę – į skylę

balsadėžės – už tai, kad dar esu
prieš Kalėdas, kai šalta ir tamsu,
o visa kita – neteisybė, trąšos

seni sonetai – kas iš jų? nauji...
aš pats juos parašau? ne pats, tai ji –
delete! delete? delete... ir pasirašo

2002 12 22

Latvių, kita – sėlių stotelė

J. K.

esu už gryną spiritą ir gryną
mirties koralų grafiką ant lango,
kai Röntgeno troleibusu Žvėryną
kertu iš centro pragaro – į dangų

kreivu pirštu, kompiuterio klavišais
sudėtas kaip eilėraštis, vaikystės
duris užrėmęs ponaičiukas klišas
išlipt neleidžia
– leiskite išlįsti

išnešti sveiką puskailį ir laiką,
kur atmintis gyvenimą palaiko
stipriau, nei medicininė pagalba

o Vilniaus veidą dengia prastas lakas,
atmušdamas, kaip prievartauja *fuck*'as
seniausią indoeuropiečių kalbą

2003 01 10

Viduržiemis, 2003

nuo gripo pasiskiepyti gali,
išvengt slogos, vandenligės, anginos,
bet ne depresijos viduržiemyje – ji
pakeičia nulį plius į nulį minus

pribarsto druskos, pripučia miglos,
kiemuos prismaigsto merdinčių eglučių
ir provokuoja šunį, kuris los
tau įkandin į tamsą iš drebučių

žuvies likučių – nuo Kalėdų stalo
nešvinksta kaulai, smegenys apsąla,
susigalvoję prietarą, atseit

kada kerti važiuojamąją dalį –
sucypę stabdžiai viltija, kad gali
vietoj mirties pavasaris ateit

2003 01 15

Literatų gatvė

prieš lietuvių kalbos abitūros
egzaminą, menu, su klasiokais
literatų gatvėje dūros
prisirūkę ir po pedesioką

padarę iš baimės, kol mąstėm
temas, kurios gal ir gali
būti nuleistos – iškąskit,
laisvą renkuosi, pro šalį

štai jau trečią dešimtmetį teka
ir užtikrina tvirtą trajaką
talentas, kad ir ne ovič

bet mane mažutėlį įpieš gal
gatvėje literatų, *gdzie mieszkał*
Mickiewicz i Jakimowicz

2004 05 09

Viduržiemio filotopija

viduržiemio patamsiuose kaltu
prisipažink ir, sniegą pripėdavęs,
paženklink teritorijas, kur tu
žingsniukais išdidžiais atsimatavęs

vienoj statai, nugriauni kitose,
vienur esi, kitur labiau atrodai,
į rytvakarius šiaurės pietuose
švieson ištvinsta neiššalę sodai

kur Dievas kiek daugiau nei galimybė,
kai iš duobės, atmerkdamas gyvybę,
kasdien aukščiau į topus kopia diskas

su Donelaičio muzika, o tai,
kai pirmąsyk šiais metais pamatai –
esi blaivus, tau vienijasi viskas

2004 01 01

Paskutinis

ribotam protui – neribotos kliūtys,
bet temstant sąmonei – šviesėja, keista –
turėčiau neigt... ir neigsiu kaip pasiutęs,
o kai supyksiu – nebebus atleista

o gal ir bus, matysime – derėsiuos
gudriau nei žydas ar arabas deras –
palikite mane šituos griuvėsiuos,
o aš jau būsiu ir gražus, ir geras

arba nebūsiu – tenka susitaikyt,
būtybės skaidrios, jūs ne ten pataikėt,
aš dar esu – ant paskutinio plauko

gyvybei kabant susapnuosiu Vilnių,
įkvėpsiu dar – ir prisiskinsiu žirnių
vaikystės rojuj iš kolūkio lauko

2005 viduržiemis

Dead man walking

siela be kūno gąsdina, o ne
be sielos kūnas – tai iš Tomo Mano
pasvarstymų užburtame kalne,
entropija, sesuo linksmoji, *anno*

ne mano *domini,* nubogintas esu
į greito maisto, dar greitesnio laiko
estetiką – iš pojaunių mėsų,
kurios iš televizoriaus už taiką

visam pasauliui šypsosi tuščia
mirties dantinga šypsena, štai čia,
bedante mano burna, net ir tu jos

neužmaldysi, pavyzdžiui, dabar
net nežinau gerai – ar gyvas dar
kalbu, o gal tiesiog išeina dujos

2004 13 27

Maxima

metų pradžios išpardavimas, tarytum
lesalo vištoms pabėrus – pulkelis
raibų moterų prie vežimaičių

su nupigintais skudurėliais – valdyk,
sakau, valdyk savo žemuosius
instinktus – nejaugi norėtum

atrodyti apsirėdžiusi taip, kaip ir jos
arba jų giminaičiai – modifikuotu
goduliu akyse, papilkėjusia

veido oda, drapanomis – be dvasios
pamušalo, lengvai išverčiamomis
pažiūromis, euroeilėraščiais, vienodais

vokiškai ar lietuviškai, geriau,
sakau, *second hand*'as – tai tai,
ko jiems nebereikia – tasai

Gianfranco Cornelio švarkelis,
gulantis kaip tik tau, o ir man –
Celanas arba Rilke, Poundas

ir Eliotas, prašmatnus Hölderlino
kliedėjimas, giliau pasiknisus – tikiu,
atrastume ką nors iš Versace's

Giotto arba Botticellio,
atrastume Dante's pragaro priešangį
Anykščių šilelyje – Baranausko

2003 01 13

Tarptautinis forumas

iš pažiūros protingi, pagyvenę
žmonės, o ką
jie gyvenime veikia? rašo
eilėraščius

tiesiog – rašo eilėraščius

o jei ir veikia
naudingą ką nors,
tai vien tam, kad galėtų
rašyti eilėraščius

tiesiog – rašyti
eilėraščius, Viešpatie,
kaip gražu

aukštybėse tavo

idiotizmo

2004 06 01

Po žydinčiais jazminais

žydinčiais jazminais grožėtis – ar dera
vyrui? ničnieko nenutuokti
apie automobilius, nesižavėti

futbolu bei futbolininkais, menkai
išmanyti krepšinį? nesidomėti
šokėjomis be smegenų? nevertinti

smegenų be šokėjų? žvejoti
be fanatizmo, vengiant
superliatyvų, dargi

tinklų ir elektros? medžioklėse būti
pusėje medžiojamųjų? siekti
tapatybės per kalbą, kuri yra

Dievo labiau nei žmogaus –
ar vyrui derėtų? negerti!
devynis mėnesius

alkoholio nė lašo į burną,
idant išnešiotum
pilnavertį šitą eilėraštį

2004 06 02

Nuo pagrindinio denio

nepadoriai ilgai stebiu ją
žemutiniame denyje
šokančią su dukra

mergaite gal vienuolikos metų –
valsuojančiam durnių laive,
griežiant armonikai

ne kažin kas – padažyta
prūsiškų bruožų
kačerga

jei ne tas žvilgsnis
primerktomis akimis! pamato
mane, tartum Hermį

besižvalgantį iš aukštybių
aukų slaptiems pasimatymams
sapnuose su vėduoklėm

o, kaip metas į šoną! kaip,
mėgindama dukrą apsaugot,
palinksta – ir gal tik tada

tik tada liekame įrašyti
vienas kito sapnuos
ligi galo

2004 05 31

Nerasta

Dievo ieškoti? tas pats,
kaip ieškoti savo
širdies

desperatišku judesiu, staiga
pajutus ją esant
iš tikro

yra, nutąsyta
ojėzijose, kol esi, ir nieko
daugiau neatversi

nejausi, kol tau
viskas gerai, ačiū Dievui,
nepamatysi

nutirpus ranka štai
išduoda,
kad artėji prie Dievo

širdies
problematikos, staiga
parūpo ir viena, ir kita

proza ir Gogolio
nosies estetika – Dievo
ieškoti? sakyčiau

groteskiškas veiksmas

2004 06 05

AIDAS ČĖNAS

Dobilėlis

įkalėm tvirtai, Augustinai –
ir susitrejino

vienas yra trijuose
ir trys yra viename – kam
dar aiškint girtuokliui,
kam aušinti burną
bergždžiais išvedžiojimais

airiai

airiai ir airiai

suprato geriausiai –
dobilėlis trilapis

2004 06 02

Iš laisvo nertinio gyvybės

jei nebegeri, tarkim, metus –
griežtų formų ar verta
laikytis –

marmurinė prozodija,
smokingas ketureilis,
sonetų lakierkos –

tuoj atpažinsi
lavoną – iš judesio
stiliaus, iš smarvės

ir formų griežtų
aprengimo, iš nerasto
Dievo ir baimės

numirti – be meilės šiame
kontekste, be mamulės
nertinio

2004 06 08

Jei būtum dabar mirusiųjų

Yra vienas kitam ir pašnekovai, ir vertintojai,
ir publika, ir geras fonas – kultūros monada.
IŠ „ŠIUOLAIKINĖS LIETUVIŲ LITERATŪROS“

sulipdė mus kaip Siamo
dvynius, nepanašius
savo žemaisiais pasireiškimais,
skirtingus
aukštaisiais ketinimais

patys kalti, nederėjo
taip patikliai sukristi
į dvigulę žydrąją knygą
baltųjų lankų kombinacijoj

buvai pirmutinis, labiau
pirmapradis, sakytumei
ubagas prie bažnyčios
vartelių demonstruojantis
savo žaizdas, besikrapštantis,
kad neužgytų

totoriškai rusišku stiliumi
brėždavai tiesą motulę
panosėje Dievo, o kartais
išslysdavo bruožai –
turi pripažint – moralisto

ir visgi žinojai – *profanum*
nieko nevertas be *sacrum,*
o *sacrum* pigus be *profanum*

ieškodamas skaudančių vietų
atrasdavai
juoko kauliuką

būdamas žiauriai jautrus
būdavai jautriai žiaurus
ir, tiesą pasakius

pakankamai blogas poetas,
tad, ilgėdamasis tobulybės,
iš bjauryščių sukurt
sugebėjai kelis
ontologinio grožio
eilėraščius

ką bepridurti? mylėjau tave
stipriau nei neapkenčiau
ir didžiavausi tavim daug labiau,
nei tau pavydėjau

džiaugiausi tave ataidėdamas,
kalboje tiesinau
ką sulankstei, mylėjau
tave tartum brolį –
komplikuota brolžudžio meile

greitai man bus
penkiasdešimt ir tuščia

atėjus numirt į šią dykrą

2004 06 06

Pakalbėkime apie kerštą

jei jau toks idiotiškas
paprotys – numirti

mirsiu staiga – kad net
susivokti nespėtų, krutėsiu
krutėsiu ir tik – kaip tai,
dar vakar mačiau, pilnas
buvo sumanymų, kas
pagalvoti galėjo, arba –
nesąmonė, juk buvome
susitarę, taip taip

arba ne – mirsiu ilgai
ir skausmingai, kad matytų,
bjaurybės, kas laukia

2004 06 11

Pasirinkimai

celėje vienuolyno
prieš aušrą

narkozėje temstant
šviesai operacinės

griovy, apsidirbus,
prigėrus ar glostant

karčius kumelei
arklidėse nuosavose

tas pats unitazas

o dieviškas,
dieviškas užpakaliuk

2004 06 09

Kontaktai

tikiu, bet nėra, netikiu, bet yra –
apie ateivius
ką galiu pasakyti? jų

nenuspėjamą būdą, niekur buvimą
ir nebuvimą visur, nuolatinį
mūsų prasilenkimą

erdvėje ir laike – greitą maistą
transcendencijos išalkusioms
sieloms, sunkiai virškinamą

suvulgarintą kitapusybę,
nuleidžiamą sąmonės
unitazuose – po teisybei

mažai jie man rūpi, kas kita
ta simpatinga
keturiasdešimtmetė brunetė –

po tamsiais akiniais pasislėpę
penkta jau diena prasilenkdami
susitinkam pakrantėje, tarsi

nepastebėdami vienas kito
gyvenimų, tarsi nebėra mūsų,
tarsi nebuvo, tarsi nebus

2004 04 22

Metrikai

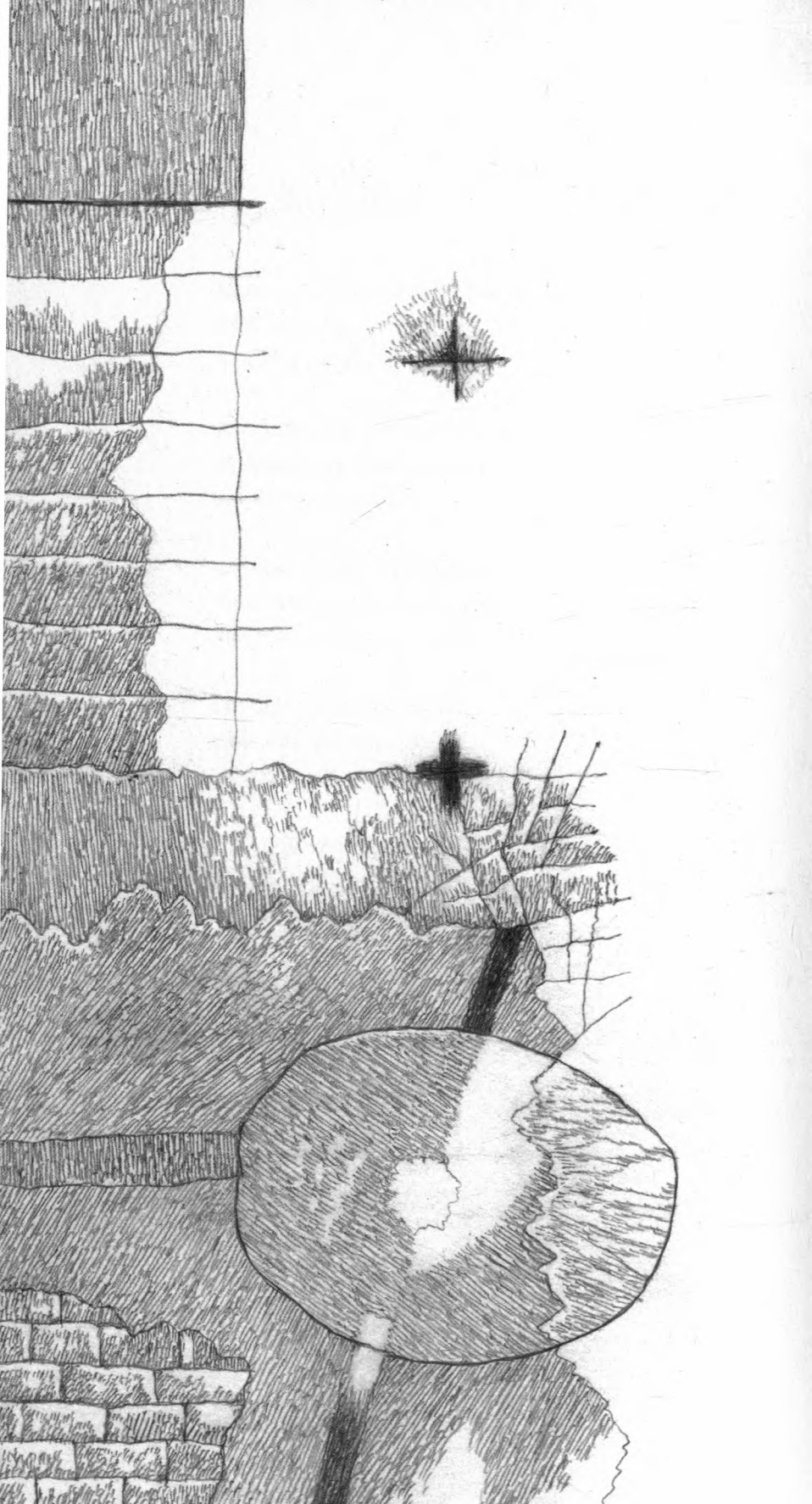

अव्यक्तादीनि भूतानि व्यक्तमध्यानि भारत।

अव्यक्तनिधनान्येव तत्र का परिदेवना॥ २८॥

श्रीमद् भगवद्गीता *

metrikai [lenk. *metryka* < lot. *matricula* – sąrašas], *psn.* gimimo, santuokos ar mirimo liudijimas.

TARPTAUTINIŲ ŽODŽIŲ ŽODYNAS

*Neapreikštos būtybių pradžios,
tik per vidurį formas įgauna,
paskui į Neapreikštąjį grįžta, –
ko liūdėti, sakyk, Bharata?

BHAGAVADGYTA
(A. BUKONTO VERTIMAS)

Armonikėlei

naktis ir gitara
ir lūpinė armonikėlė
ir paskutinis traukinys
ir niekada taip nemylėjau

mylėjau

*vėjas ir naktis**

užmigęs su dvyniais, vėžiais ir liūtais –
užmiršk kas buvo, nežinios tamsumais
kažkur pro šoną nuvilnija liūtys,
išnyksta skirtumai ir išryškėja sumos –
koks skirtumas, kiek dėmenų sudėta –
vienų per daug, kaip žmonės sako – davė
ir drėbtelėjo, kas dabar juos ravi
jėgų laukuos, astralų auros vietoj?
kitų mažai – galėtų būti lygiai,
be trupmenų, tačiau visatos vygėj
dvynius sudrėkę debesys prikėlė,
vėžiai vos krebžda, liūtai gailiai miauksi
prie tavo kojų, Viešpatie, galiausiai
nubusi su mergelės svarstyklėlėm

rugsėjo dvidešimt ketvirtąją – mamyte,
koks skausmas būti, nieko nematyti,
kokia šviesa žvairas akis išgėlė,
siaubingas darbas – pirmas įkvėpimas
užpildo spragą, šalnomis iškąstą,
įkvėpt, iškvėpt – tik taip gyvybė imas
tiesiog iš oro į krūtinės ląstą,
tiesiog iš to, kas gruodį arba sausį
sujungta buvo – niekas nepaklausė,
ar to norėjau – štai kodėl toks siutas,
rėkimas, klyksmas, – koks gražus berniukas,
beveik Chruščiovas! baikim patyliukais
didingais fejerverkais ir saliutais

kurantų dūžiais, kosmoso herojais,
atokvėpiu, pakeitimu valiutos,
nauja aušra iš komunizmo rojaus,
ir taip toliau – kad kur nenuropočiau,
teta pririšdavo prie stalo kojos,
o juk ištiesi – gal būčiau nuropojęs,
ko laukti iš vaikų arba bepročių –
be skrupulų, be prietarų, be batų
laisvų pasaulių nelaisvoj visatoj –
trenktų poetų, žemės klipatėlių,
kreivų sieliūkščių, kurias n-tą kartą
vienas išgynė klaidžioti už vartų
ir vėl velniop į veleną įvėlė

įspraudė skradžiai – geležinės klumpės,
tokias avėjo Eglė, kalvio dumplės
pumpuoja smarvę – melo vargonėlių
plieninė uždanga, toli už jos – barbudai
šerius pašiaušė – nebijau, bet bijo
mama ir tėtis, regis, šito brudo
jaunuolių galvos bus per daug piriiję,
o man pro langą vaizdas – pilkšvas mėlis,
toks bernas caksi – žiebia pasagėlės,
lemputėm kliošai žybsi *trali-vali,*
o kai gaisrinės nulekia mašinos –
žinau kelis kartus daugiau, nei žino
šamanai, prostitutės ir karaliai

žinoti – viena, tiksliai pasakyti
keturiasdešimt metų panevaliai
galuojuos mokaus taip, kad kartais švyti
visi diodai, batareikos visos,
bet daug dažniau – tamsa ir apakimas,
vagysčių skurdas, sandų suplakimas,
bet angelą mačiau – ties kiparisais
botanikos sode, prie Gorbačiovo,
spengioj žiemos nakties tamsoj – tarčiovam
budėt atėjus – mėlynai mirgėjo
blausia šviesa, kokia blaivykloj būna,
ar poprastėj poezijoj – iš kūno
išeik ir eik, laimingai, gero vėjo

Antakalnio blindynuose ant kranto
Neries kaip Letos, sukant „Herkų Mantą“,
turbūt kiek trenktas, palytėtas fėjų,
iš rūko šarvo raitelis išnyra
į kryžiaus žygį prieš tarybų valdžią:
minutė laisvės – arklio, vyčio, vyro –
kurią giliai į atmintį įšaldžiau
fone Žirmūnų švintančios tvirtovės,
pačioj riboj tarp sapno ir tikrovės
čia ir dabar, krašte hiperborėjų,
tada ir ten: vaikystėj su indėnais
jokiom kanojom ir jokiais kurėnais
neketinau keliaut, todėl praėjo

sausumoje gyvenimas sausokas,
nors karsčiausi kadai pastolių rėjom
į debesis šiaurietiško baroko
ir, užsilipęs ant šventos Kotrynos,
ligi aušros niūrioj aky Apvaizdos
buvau kaip krislas – kryžium: stigmos, žaizdos,
išpažintis virš miesto skruzdėlyno,
išgertas kraujas, kūnas sukramtytas,
sudie sudie, Dievuli, labas rytas
brandaus socializmo didžiai šaliai!
ak, sąstingis – kol leidies žemės linkui –
sustatulėji... žiū, jau ir praslinko
diena, savaitė, penkmetis pro šalį

pasigailėk! ironija kuprota
sukausto valią ir aptemdo protą –
nenori apačia, viršus negali
sugrįžti ties penktu aukštu į medį
ir temstančioj lapijoj pasislėpus
stebėti kantriai kaip taviškiai gedi
– žioplokas gan, kairė ausis atlėpus,
bet vardas – protas, pavardė – gražuolis...
prapuolė vaikas, paauglys, jaunuolis,
vešlia barzdos žole žandai užžėlė,
iškrito dantys ir nutuko kūnas,
esu laimingas koks esu, Ardžūna,
tad metas vykdyt dharmą, dirbti, vėlei

susapnavau, kad pajudu sunkokai,
aptirpę kojos geriasi į smėlį,
nelaiko apačia, viršus nemoka,
vos girdi ausys, akys sunkiai mato –
dumblėti tvenkiniai, gyva sušvinkus
ant kranto lydeka ir dreba kinkos
su girgždesiu vandens malūno rato –
tai mano sielos vaizdas, natiurmortas
kraupaus peizažo, meistriškas ofortas
varinės rojaus muzikos, šešėliai
vis juda, dirba, mainosi – iš komos
pažadintas visais širdies atomais
paklusiu dieviškai armonikėlei

kaip gyvuliniam vagone kadaise
palydint karves Azijon, kai baisiai
kamavo stepių musės, įsišėlę
per visą Rusiją ir Kazachstaną –
sapnuoju jas, ar joms patsai sapnuojuos,
kokie afganai karvutes pagano,
kokiam danguj, kokiuos teisiųjų rojuos
dundėjo traukinys – pašėręs karves,
pradvisęs mėšlu nejaučiau tos smarvės,
išmokau prisitaikyt, kad mokėčiau
ramiai sau pūst, žemai nukoręs kojas
į kruviną saulėlydį – kvatojas
bergždžia, vos gergždžia, spjaudosi, bet kviečia

gilyn į miestą, lėkštę atrakina:
jei einam gerti – talkina marsiečiai,
jei veneriečiai – einame merginų
per Gorkio gatvės apkasus, parvirtęs
ant šono surūdijęs vilkas staugia,
keli bičiuliai grindinin įaugę –
jų gyvastys didesnės negu mirtys
gorkyno mėsmalėj, gražiausios eilės
iš visko, kas nebūtina, kokteilis
šviesoj iš vandenilio ir iš helio –
visatos mastais baisiai mažas dydis,
bet kol mirtis negriebs ir nepagydys –
vėl maudžia dešimčiai kitai metelių

tas ilgesys! kokia netobulybė
ištarti daiktus, perrašyt gyvybę –
ką gali žodžiai? antrina ir velia
visas prasmes nustėrusiam žmogučiui,
kuris, įbridęs į šviesos ir dulkių
auksinį stulpą, šypsosi ir pučia
spalvotus burbulus iš muilo – sunkiai
bepamenu, ką pasistiepęs jaučia,
kokia jėga pakėlusi jį siaučia
sparnu į langą plakančio drugelio –
paplak paplak, ir bus atidaryta –
skrebent per ilgą naktį, o iš ryto
patetiškai suklupt ant kelių keliui

scena iš melodramos – jei jau pulti
kam nors ant kelių, tai gražiai patelei –
padėti galvą, mūšy kristi, gulti
į bendrą kapą, mirti už tėvynę
jos glėbyje, kariauti šimtą metų,
gimdyt vaikus, įsukt eilių verpetą –
į tokį š. gyvenimas įmynė,
tokia šviesa žvairas akis išgėlė
ir nors žadėta buvo pasakėlė,
nugyvenau tarytum pasakėčioj –
dar neprinokusios, lapute, uogos...
lyg Repšio freskoj – mitinis ir nuogas
klaupiuos, tad – labą vasarą, erškėčiai

tebus birželis, lai už lango lyja,
mamos vijoklis kambarį apvijo
blausios dienos šviesoj, kad patikėčiau –
poezija ir augalas iš vieno
energijos šaltinio pradžią ima,
ir aš esu iš to paties kamieno
idėjos – atvaizdas iš pasiutimo
sukurtas kurti, pririštas prie stalo –
už sienos tyliai siuvamoji kala,
dar vienas kitas dygsnis – ir pasiūtos
bus įkapės, garbė doram siuvėjui,
kad neskiria – kas grįžo, kas išėjo
užmigęs su dvyniais, vėžiais ir liūtais

nubusi su mergelės svarstyklėlėm –
didingais fejerverkais ir saliutais
ir vėl velniop į veleną įvėlė
šamanai, prostitutės ir karaliai:
– išeik ir eik, laimingai, gero vėjo...
neketinau keliaut, todėl praėjo
diena, savaitė, penkmetis pro šalį –
tad metas vykdyt dharmą, dirbti, vėlei
paklusiu dieviškai armonikėlei –
bergždžia, vos gergždžia, spjaudosi, bet kviečia,
vėl maudžia dešimčiai kitai metelių
patetiškai suklupt ant kelių keliui –
klaupiuos, tad – labą vasarą, erškėčiai

*Eilėraštis iš rinkinio „Šulinys“ – pirmosios autoriaus poezijos knygos.

1, 14. Strofoje, minint vasaros mėnesių Zodiako ženklus, ironizuojamos astrologinės „prognozės“.

2, 1. Autoriaus gimtadienis.

2, 12. Iš asmeninės mitologijos: kūdikystėj dėl šukuosenos ypatumų bei ūmaus būdo retsykiais būdavau pavadinamas Chruščiovu.

3, 2. 1960-aisiais, autoriaus gimimo metais, senieji rubliai buvo pakeisti „stipresniais“ naujaisiais, prasidėjo kosmoso „užkariavimas“ ir kitos socializmo „pergalės“.

4, 2. Mito herojė gretinama su autoriaus motina, vardu Eglė.

4, 4. Barbudai, barzdylos – Fidelio Castro revoliucionieriai Kuboje. Toliau kalbama apie 1962-ųjų metų Karibų krizę, kai vos nekilo pasaulinis atominis karas, kurio galimybę „balsų“ klausytojai šiaip ar taip jautė. Gal jaučiau ir aš – vis sapnuodavau degantį miestą.

4, 11. Pastarosiose keturiose eilutėse kalbama apie vieną pirmųjų kūdikystės įspūdžių: tai pirmasis vaizdas, kurį tiksliai prisimenu.

5, 2. „Panevaliai“, kaip bežiūrėtum – barbarizmas; bet „suvalgyk panevaliai“, kaip sakydavo tetukė, mane užauginusi senelės sesuo, ligi šiol skamba galvoje. „Batareika nebedirba“ – sakydavo jos brolis, dėdė Juozas, turėdamas omenyje žibintuvėlį. Jie nebuvo barbarai, labiau priminė romėnus.

5, 9. „Tarčiovas“ slenge – apsvaigęs nuo narkotikų. Jei ką domina (o juk domina) – buvau surijęs pakelį psichotropi-

nių vaistų, kurių pavadinimą etikos sumetimais nutylėsiu. Nuo jų „vaidentis“ netikėtai ima ir po kelių dienų, kai atrodo jau viskas praėjo – žmonės virsta medžiais, medžiai – žmonėmis, ir t. t. Šlykštu, tiesą sakant... Gal ir ligi šiol taip, tik dėmesio nebekreipiu, apsipratau...

6, 8. Apie septyniasdešimtuosius ties mūsų namais Antakalnyje buvo filmuojamas „Herkus Mantas“. Ankstyvame filmo variante pro rūką trumpam pasimato Žirmūnai. Tas kadras vėliau buvo iškirptas, o be reikalo – kartais klaida kūrinyje prasmingesnė už patį kūrinį; šiuo atveju: Manto sukilėliai Žirmūnų fone – akivaizdi politinė potekstė.

7, 11. Viena vertus, naktį praleidus ant pastolių – nuo žvarbos sustingęs kūnas; kita vertus – šitaip vadinama Brežnevo valdymo epocha, kurioje ir vyko šis epizodas. O gal kiek vėliau – prie Andropovo, Černenkos? Šiaip ar taip – nesustingusioje jaunystėje.

8, 8. Dar iš asmeninės mitologijos: senelė pirmą kartą paėmusi ant rankų klykiantį pabaisą, t. y. mane, ištarė – vardas protas, pavardė gražuolis. Šis prakeiksmas persekioja mane ligi šiol – ypač sapnuose.

8, 12. Ardžūna – indų šventosios knygos „Bhagavadgytos“ herojus, kuriam Krišna atveria esaties prasmes.

8, 13. Dharma – indų pasaulėžiūroje kosminės tvarkos, teisingo veiksmo dėsnis. Beje, atsisakymas veikti – irgi veiksmas.

9, 6. Lydeką čia galima suprasti ir kaip Kristaus simbolį.

10, 2. 1985-aisiais metais dirbau gyvulinio vagono palydovu, vežiau į Uzbekiją karves. Nukoręs kojas pro praviras

vagono duris, visai nemokėdamas groti, pūčiau lūpinę armonikėlę. Tai, regis, ir buvo laimė.

10, 5. Vienas esminių kinų filosofijos klausimų, suformuluotas So-šu – ar aš sapnuoju drugelį, ar drugelis mane?

11, 2. Iš jaunystės mitologijos: kai pagiriom neturėdavom pinigų, reikėdavo tyliai tyliai pašaukti „marsiečiai“, ir kažkaip atsirasdavo – ir pinigų, ir vyno... Panašiai kviečiami ir veneriečiai.

11, 4. Gal aštuoniasdešimt septintųjų vasarą buvo išrausta visa Pilies (tada Gorkio) gatvė – tiesė naujas komunikacijas, knaisiojosi archeologai, jaunesni „bohemininkai“ susigalvodavo smagių karinių žaidimų. O dailininkas Medardas Šimelis valandų valandas galėdavo stovėti vienoje vietoje, laukdamas, kol iškas geležinį vilką.

11, 10. Turimi galvoje Saulėje vykstantys cheminiai procesai.

12, 7. Dabar manau, jog tai ir buvo mano meninės kūrybos pradžia – muilo burbulai auksinėse dulkėse – besileidžiančios saulės šviesoj.

13, 11. Ezopo pasakėčios „Lapė ir vynuogės“ motyvais. Kai kuriose kultūrose lapė – mirties simbolis, vynuogės kai kuriose – gyvybės.

13, 12. Turima omeny P. Repšio freska lietuvių mitų motyvais Vilniaus universitete, kurioje antropomorfinės figūros pavaizduotos nuogos.

15, 13. Šitaip buvo spontaniškai pasisveikinta, einant į parduotuvę parklupus ir pamačius prieš akis erškėčių žiedus – pirmus tą vasarą. Iš pasisveikinimo ir šis eilėraštis.

2002 06 15

Priešaušrio algoritmai

Taip jau lemia žvaigždynai ar aukštesnė jėga, kad viename asmenyje negali tilpti ir puikus poetas, ir puikus žmogus, kuris nors vienas turi likti ne visai tobulas. Poetui gaila mūsų bergždžio buvimo šioje žemėje, „sukompromituotos egzistencijos" (J. Brodskio terminas), bet atsiriboti nuo jos taip pat nelengva, veik neįmanoma, dėl poetinės kalbos bejėgiškumo įveikti šį įkyrų absurdą.

S. PARULSKIS

Štai ir šūdvabalis pradėjo šūde dainuoti...

K. DONELAITIS

iš nervų – ligos; duota: netikėtas
gyvenimo scenarijui sinopsis,
kur akmenį ridendamas vaduosis
iš mėšlino žmogaus švarus poetas,
jis stums kaip skarabėjas savo turtą,
tiek išmatų vargu ar kas pakeltų –
be kokio nors absurdiško insulto – – –
– –
– – – – – be sąmonės žaibavimo, be tvano
tamsos iš *sacrum,* purvo iš *profanum,*
be baimės mirti, nuostabos kartotis,
kai visa tai, kas ištarta – vien trąšos
kasdien ilgėjančiam vasariui, laša –
atodrėkis, iš rūko ir vaizduotės

tuščioj kriauklėj, kur gausta miesto jūros,
formuojas ne moliuskas, o sparnuotis –
kalba ir ritmas, šilkas ir gipiūras,
algolas, brailis, morzė, pasakyta –
jūs būsit kaip dievai, o tai paglosto,
pribėgęs šuo dalykiškai apuosto –
paženklinta... ir nulapsi į rytą,
kur priemiesty pažadinamos varnos,
kai sparną pripažįsta kitas sparnas –
varguolio delnas randa kryptį? stotys –
ne šventraščio, o geležinių blusų,
tačiau tikėk – čia vaikščioja tarp mūsų
nežinomasis, bandantis maskuotis

tamsių koralų strofom, žodžių rifais
prozodijoje, dvokti archetipais –
teisingesniais, nei Jobo kūnui votys,
ištraukt šaknis, suformuluoti mintį,
eilėdaroj parodyt naują fintą,
kas buvo užrakinta – atrakinti
ir užrakint, kas buvo atrakinta
akimirksniui – zona iš paauglystės,
kaip stalkeriui – negalima suklysti,
jei mesi veržlę, Viešpatie, kiek mėtos
gerų daiktų retorinei figūrai,
įžemintai artimesniais natūrai
vaiduokliškais benamių siluetais

gyvybės smarve – „primos“ žiburėliais
paženklinta, kur leisgyviai, kur vėlės
iš paralelinių erdvių, skylėtuos
žiemos peizažuos – moterys ir ožkos,
tai šen, tai ten – mažų trobelių dūmai,
tema – Šagalo, potėpis – Kokoškos, –
dar pasvajok... – *prikurivaj, nie dumaj*...
išlindo iš po žemių, ar nukrito
nuo debesies – koks skirtumas šį rytą?
ar prisidegsi čia? ar ten išeisi?
iš *sacrum* – veidas, išraiška – iš porno...
non locus virum, sed vir locum ornat
ties atmatų konteineriais – jo teisė

rinkt prezidentą, butelius, metalą,
tikėt ar ne – juk, Viešpatie, nuleisi
gėrybių gausą nuo Kalėdų stalo
Velykų stalui – melskimės, kaltūnai,
kietam lakūnui, melo malūnėliui,
kurs buvo miręs, trečią dieną kėlė,
koks skirtumas – su kūnu ar be kūno
visom TV programom ištransliuotas –
atskrido, matėm, žydras vertaliotas –
baisus, galingas, manėm, serafimas –
nutrenks kaltus, suremontuos tėvynę,
ir nesvarbu – įmynei, neįmynei –
juk nežinai iš kokio šlamšto imas

ritmingos bangos, DNR spiralių
tvarkos po saule rimas ir irimas,
entropija čiurlioniškų karalių
simbolikos – ne tai, kas puošia lapą,
ne tai, kas angelo skystai pridėta,
ir net ne tai, kas buvo nutylėta,
o visa tai, kas imasi iš kvapo
organikos, kurioj esu laimingas
linksmai kas mirksnį mirdamas, mirtingas
visom prasmėm – galutinai, nebaisiai,
ir ne dėl to, kad branduolys suskyla,
a tak, kak mne bumagi nie chvatylo –
kaip guodėsi Achmatova kadaise

ant tavo juodraščio rašau – nuo proto
nušliuožus skradžiai, priemiesčio kuproto
kreivu šlaitu jei dar šiaip taip kapstaisi,
jei dar prašai ugnies, jei dūmo stinga
prieš šimtą ar po šimto metų, *ergo*
tu tarp gyvųjų, sunkiai, abejingai
nuo vieno vergo ligi kito vergo
kancaras cigaretę susiranda
iš prieblandos į prieblandą, į landą
kiton visaton – trumpas sujungimas
dviejų kultūrų, sąžinės ir skurdo
estetika, iš žiežirbų – absurdo
poezija, lyg prisipažinimas

ten pakylėto, čia į dugną trenkto –
netikus karma, žmogiškai – likimas,
save kaip titnagą tąsytis penktą
dešimtmetį – nei velnias, nei gegutė,
nei darbininkas, nei inteligentas,
nei danų princas – tiek tiesus, kiek lenktas,
nežinantis – jam būti ar nebūti...
„kas nesidžiaugtų? mirt – užmigt? užmigti?
gal net sapnus regėti?“... ar įtikti
patricijams, plebėjams – *not so dusty*
geram artistui, miręs – pats saugiausias
nešiotojas poezijos – ūmiausios
ligos iš meilės; ką reikėjo rasti

senatvė moko, sugeba jaunystė,
o visa kita – žodžiai, apgavystė,
„skolas grąžinti, dviratį išrasti“ –
ir taip toliau, nutolsta, priartėja
jaunuolio balsas – dusliai, lyg iš kapo:
„vynu pripildyt formas, saulės vėją
sugauti į giliausią medžio lapą“ –
užmiršus viską, prisiminus nieką,
išradus naują dviratį – belieka
išminti mintį, išmąstyti mastį,
suprasti – ką? nebent Bhagavadgytą...
o visa kita? ką gi – visa kita
šuva atlikęs tobulai užkapstė

užkniso angelai, sniegu užpustė
nuožmus vasaris – taikantis įkąsti
bulbašų liūtas, dusti ar nedusti? –
dvejojanti žiema, ligi Pirėnų
ištvinus šiaurė – akyje ledinėj
ką beįžvelgsi? tuščia – piniginėj,
galvoj ir sieloj, vienas kitas mėnuo –
akimirksnis senatvėj! – ir miegojęs
išsprogs gegužis, veršis, užputojęs
tokia jėga, kad žmogui ką įterpti
nebus jokios prasmės ir galimybės,
todėl dabar, nešiotojau gyvybės, –
namo namo, ir – kerėžiotis, kerpėt

prie darbo stalo, užkampy Europos
nepasislėpsi, užsivertęs tropais
neužsikalsi šiferiu ir čerpėm
neužsidengsi – perskaitys, išaiškins
kompiuteriais – bangom iš telebokšto
apšvitintas, išryškintas, apkvaitęs
nuo fobijų, nuvainikuotas pokštu,
tave išduos nerimtas tavo stilius,
mirties motoro provėžos negilios,
lėkštais juokais ornamentuotos raudos,
negeras kvapas, formuliarai, bylos
duobėto laiko, totaliai prapylus –
juokingos visos pergalės, apmaudūs

šaukimai aplankyti Teismo rūmus,
skirtus ne tiems, kur šaudos beigi gaudos,
o tam, kuris ilgai tupėjo krūmuos –
bus tau kaip Francui, bus tau kaip Sigitui –
„kertėj žėruoja nedegančios spintos,
už durų kiekvienų sustingęs Sfinksas“ –
labiau iš realybės, nei iš mito –
pasaulyje, kur apverstos vertybės,
esu tik pasas, „požymiai gyvybės
čia primena tik ribą“, šiandien – baudos,
rytoj – baisiau, rytoj – metamorfozės,
durnynai, alkoholinės psichozės –
dėsningi pralaimėjimai, išaudus

neaišku ką – gal kilimėlį kojom
nusivalyt, prieš įžengiant į rojų –
su gulbėm ir mergelėm, kurios maudos
ežeruose ir upėse – išraudus
visa gamta, žėruoja vilko akys,
o gal kitaip – numirusiam neskauda
ir krenta snaigių didelės plaštakės
į delno laivą, išmaldai sukaltą,
ne tik neskauda, netgi nebešalta,
keiksmažodžiai, jaustukais įsiterpę,
nutraukia pauzę, ryto violetas
išmėto po apylinkes skylėtas
šiukšlynų siūlus – tuos, kur moiros verpė

aš pasiimsiu su savim iš kūno
į kitą kūną, sąžiningai – terpė
užpildys kitą tuštumą, nebūna
tuščia vieta ilgam, ir mano vietą
kas nors užims – netobulai, per naują
gyvybės pliūpsnį į pasaulio saują,
kaip sakė Dievas – atlikta! įlieta:
iš šulnio – baimė, angelas – iš sodo,
iš dulkių – kūnas, žiogas – iš egzodo,
iš kapo – Jorikas, iš Joriko – dėvėtas
juokų kauliukas, poetizmai, monai,
iš moters – nervai, moteris – iš šono,
iš nervų – ligos; duota: netikėtas

atodrėkis, iš rūko ir vaizduotės –
nežinomasis, bandantis maskuotis
vaiduokliškais benamių siluetais
ties atmatų konteineriais – jo teisė
nesužinot iš kokio šlamšto imas,
kaip guodėsi Achmatova kadaise,
poezija, lyg prisipažinimas
ligos iš meilės; ką reikėjo rasti,
šuva atlikęs tobulai užkapstė –
namo namo, ir – kerėžiotis, kerpėt –
juokingos visos pergalės, apmaudūs
dėsningi pralaimėjimai, išaudus
šiukšlynų siūlus – tuos, kur moiros verpė

1, 3–4. Šio eilėraščio *motto* kontekste ironizuojamas mitas apie Sizifą, kurio akmeniu A. Camus grindė savo absurdo filosofiją.

2, 2–3. Pasikliauta „aukščiausia jėga“ iš T. Venclovos eilėraščio:

> Viešpatijoj, kur draugo ranka
> Niekados nesuskubs į pagalbą,
> Tuštuma ar aukščiausia jėga
> Siunčia angelą – ritmą ir kalbą.

2, 10. Klausiant turima omeny įstabi, tikriausiai pamatinė E. Kelmicko sonetų vainiko „Žiemos parafonija“ eilutė: „Kalba yra kryptis varguolio delnui“.

2, 11. Apokaliptinės „geležinių blusų“ stotys nukaldintos labai paprastai – iš geležinkelio ir autobusų stočių.

3, 1. „Koralus“ galima suvokti ir kaip Karoliniškių mikrorajoną Vilniuje – vilniečių jis taip dažnai pavadinamas. Antra vertus, seni eilėraščiai man dažnai primena koralinius rifus – toli gražu ne visuose rastume gyvybę.

4, 7. Prikurivaj, nie dumaj... (rus.) – prisidek, negalvok...

4, 12. Non locus virum, sed vir locum ornat (lot.) – ne vieta žmogų, o žmogus vietą puošia.

5, 9. Turint omeny šios strofos kontekstus, barbarizuojamos visuomenės diskurse ne sraigtasparnis ar malūnsparnis, o tik barbarizmas „vertaliotas“ yra vienintelis čia tinkąs žodis.

6, 5. „ne tai, kas angelo skystai pridėta“ – kadai šaipiausi, jog žodžiai, kuriais parašomi eilėraščiai, geriausiu atveju – angelų ekskrementai. Antra vertus žodis „pridėta“ čia turi ir daug svarbesnę prasmę, iš Biblijos: „kam davė, tam bus ir pridėta“.

6, 8. Vėl dviprasmybė ta pačia tema – organika iš K. Stanislavskio „sistemos“, kaip organiškas, nesumeluotas aktoriaus veiksmas scenoje ir kartu, tarkime, gėlininkystėje – natūralios trąšos, arba paprasčiausias š.

6, 12. „a tak, kak mne bumagi nie chvatylo“ (rus.) – citata iš A. Achmatovos „Paskyrimo“ V. Kniazevui: „A tak, kak mne bumagi nie chvatylo / Ja na tvajom pišu černovike.“ („Dėl to, kad popieriaus man neužteko, / Dabar ant tavo juodraščio rašau.“)

8, 9. Šiam eilėraščiui metriškai šiek tiek adaptuotas A. Churgino išversto Hamleto monologo fragmentas.

8, 10. „not so dusty“ (angl.) – šnekamojoje kalboje maždaug „neblogai“, pažodžiui – „nedulkėta“. „Dulkės“ – taip vadinasi vienas iš autoriaus eilėraščių rinkinių.

9, 3–7 – citatos iš eilėraščio „Kaip parašyti sonetą“.

10, 3. „Bulbašais“ pravardžiuojami baltarusiai. Vasaris baltarusiškai – liutyj.

10, 9. „Veršis“ čia – ir daiktavardis, ir veiksmažodis.

11, 6. Turima galvoje gan dažna fobija – kai kurie šizofrenikai įsitikinę, jog jų mintys skaitomos televizijos bangų pagalba. Galimas daiktas, jei prisiminsim dienraščio „Lietuvos rytas“ reklaminį šūkį „visos jūsų mintys!“, jog taip ir yra.

12, 6–10. Pagrindinis strofos kontekstas – S. Parulskio eilėraštis „Teismo rūmai“. Iš jo ir šios citatos.

14, 10. Sužaista autoriaus eilėraščių knygų pavadinimais – „Šulinys“, „Angelas“, „Metai be žiogo“, „Dulkės“, „Vargšas Jorikas“, „Dėvėti“.

15, 5. Turimos omenyje A. Achmatovos eilėraščių ciklo „Amato paslaptys“ eilutės: „Kogda b vi znali iz kakova sora / Rastut stichi...“ („Jeigu žinotumėte jūs iš kokio šlamšto / Auga eilėraščiai...“). Tiesa, rusų kalboje, šiuo atveju tai labai reikšminga, žodis „sor“ yra žodžio „sorniak“ – „piktžolės“, šaknis.

15, 12. Juokingos visos pergalės, apmaudūs dėsningi pralaimėjimai – sprendžiant „Priešaušrio algoritmus“, mėginta paisyti klasicizmo estetikai būdingo erdvės ir laiko vienovės principo.

15, 13. Moiros graikų mitologijoje – likimo deivės, nakties dukros, verpiančios ir nutraukiančios žmogaus gyvenimo siūlą. Kaip šį eilėraštį.

2003 02 14

Beždžionių tiltas

Baisūs visi angelai...

R. M. RILKE „DUINO ELEGIJOS“

Tegul eina prieky arklys,
Tegul eina priekyje angelas...

S. GEDA „ANGELAS KRINTANTIS PALANGOJ“

kelias ilgas paras be atvangos
dievais kvepėjo alpstantis jazminas –
žiedų akelės, paslaptys, feminos,
kurias tareisi mylintis, jėgos
grubus diktatas, pėdsakai durnynuos,
iš laikrodžio išbiręs pliažo smėlis
konservatorijoj, violončelės
graudus *glissando* – senas laiko vynas
actu pavirto? tapo dar saldesnis?
ir taip – ir taip, galioja sapno dėsnis –
galėjo būti, buvo – susapnuota:
buvau tavim, išpaikintas jaunuoli,
kada palikęs svetimą man guolį
ėjai ne tiek prie jūros, kiek iš proto

dūzgeno pievos, sklandė peteliškės,
trapus peizažas, į tave ištiškęs,
formavos vėl – iš naujo pakartota
nebuvo nieko, pradžios pradžios pradžios,
šviesa, šešėliai, bangos pradžiapatės
išsprogusios jaunystės, iš gyvatės
pirminės formos – tobulai negražios
tau prasiskleisti geidė kelios Ievos
šviesiam sapne, kur ką tik žaidė Dievas –
akimirksnio prisiminimui foto-
grafuojantis a. – baltas ir nupiepęs,
a. a. – liūdna, o tu taip išsišiepęs,
lyg tavo galvoje kas grotom grotų

duslia mūša iš priebalsių, iš balsių –
balsų aidėjimu, šiurpiom dejonėm, tarsi
broliukai žaltį dalgėmis kapotų
šitam krante, anam krante – žuvėdų
stokholmais, kopenhagom kaukši klumpės,
nukaušdamos per amsterdamų tulpes
numirt paryžiuose puvėsiais apsirėdo
gėlių mergelės – ne dabar, ne šičia
galėjai gimti, gimstama netyčia,
dažniau iš moters, kartais – iš bangos,
o kitąsyk, grubiam pasauliui nykstant,
užgimti iš saulėlydžio pavyksta –
girgždėjo Rilke smėliu Palangos

pasienio juostoj, išakėtoj rusų
budrių kareivių, saugojusių mūsų
saldžius sapnus nelaukiant pabaigos
kasdienio, įprasto, skurdaus košmaro,
kaip pagirių – jaunystėje jos gražios,
kreivai pažvelgus – skradžiai nusidažius,
jei laukta ko, tai branduolinio karo,
jei kuo tikėta, tai labiausiai žodžiais,
poeto antkapy, kur įrašyta – rože,
miegot, būt niekieno miegu, kartu
su miegančiais nuo jūros iki jūros
imperijoj beprasmėj, kaip kupiūros
verstinėj knygoj, einančiam krantu

į veidą pūtė atsivertęs vėjas
kai angelas, viršum galvos plazdėjęs,
į kopą krito, sukdamas ratu –
och dånet! trenksmas griūvančios visatos,
po to – gūdi tyla, plakimas, žingsniai –
tu priėjai, tad niekur nebedingsi
ir nesvarbu, kaip kam šįvakar matos,
kas kiek grąžino, kas šiek tiek skolingas,
kritimas buvo didis ir galingas,
visiems pakaks tų nuolaužų, kur mėtos
nereikalingos, sunkios – susirinkęs
atplaišėles, nuo viršsvorio sulinkęs,
bangavo ūsų rimais, nutylėtais

tolyn tylyn, panirdamas į rūką
jis paskutinį kartą atsisuko –
žmogaus fragmentas, pusbačiais skylėtais
prisiminimų demonas, dievaitis,
atėjęs pasiimt, kas jam priklauso,
išgėrus spirituoto ir pigiausio –
o Anima, koksai menkutis kraitis
šiame sapne – suskilusiais vaizdeliais,
detalėm, šukėm – kur ropojam keliais
per jūržoles, tamsoj, žuvų skeletais,
kriauklelių kiautais, jūrų akmenėliais,
kraupia erdve, kurią užpustė smėliais,
laivų daiktais, pakrantėje išmėtytais

neišsipirksi! kas seniai išgaišo,
vis vien išlįs – ylom iš kiauro maišo
liūdni vaiduokliai: kūnais nudėvėtais
numirę Gorkio gatvės narkomanai
ir urlaganai, su kuriais mušeisi –
buvai pripjautas, tad nebeišeisi
ir nesvarbu, kas ką šįvakar mano,
ir nesvarbu, kad galim nebegrįžti,
teliko žingsnis – metas pasiryžti,
atvert duris į „Vaivą“, ten, kur tu
knapsi kampe, vynelio parsinešęs
iš Saros parduotuvės – būsiu trečias
septyniasdešimt aštuntaisiais, šiuo metu

sunku palygint tą, kurs ką tik baigės,
su tuo, kurs prasidėjo, metų sraigės
gyvybės ciklui sukantis – kur tu,
kur mes, kur aš, kas menama, kas tikra
du tūkstančiai antraisiais, vidury
gana gilios žiemos, pavakary
sniegynais brendant per koralų dykrą,
prie stalo sėdint – šliaužiama į sūrų
ledinį jūros vandenį, bachūrui
pralošus „kvailį“, sąmojaus pristigus –
žiauri bausmė: įšliaužti, kur sekliausia –
į kitą amžių, kuriame tikriausiai
laisviau, žiauriau, gudriau, kitokios ligos

ozono skylės, šiltnamio efektas,
lėkšti jausmai, dirbtinis intelektas,
brangesnė duona, sąžinė atpigus,
diena trumpa, todėl darbuokis uoliai
kita ranka, bet į tą pačią saują,
tas pats vėžys – ir smegenų, ir kraujo,
tie patys pimpalauja komjaunuoliai,
ir tu, čia pageidaujamas kaip spuogas,
esi pasenęs, vienišas ir nuogas –
neprisidengsi lapais rojaus figos
šiam pragare, krūmynuos prie paminklo,
svetainėje iš interneto tinklo
neatsiversi vakaro kaip knygos

kur, sniegenoms lesiojant sėkleles,
į lango šviesą plazdančias vėles
užkloja temstančių sniegų indigas –
užmigt, miegot – prasimuša tik kiečių
pastėrę tamsūs stagarai, sausuoliai,
užmigo savo celėse vienuoliai
į rojaus sodo avilius – ir spiečias,
tik nyrančiam į purų sapno ižą
skaitytos knygos žodžiai neištižo –
išlaisvinę inertiškas, bukas
mintis – lengvėja, lengvinas, lengvėju,
svyruodamas idėjom prie idėjų
ir krisdamas iš rankų į rankas

blunku, bjaurėju – bet mane dar laiko,
tarytum žaislą, atimtą iš vaiko,
pabarškina, neišmeta – kol kas
vis mindo, maigo, verčia graudžiai cypti,
ilgai kartoti mama mama mama,
verkšlenti, juoktis ir daryti gramą
į tamsų kūno tunelį vienkryptį,
ardyt šeimas, bodėtis katastrofom
prieš eismą judant, išsivemti strofom –
bet kol manųjų nervų grotom groja
melodijas, skirtas tautoms kurčiųjų,
kiek vaistų beragautumei karčiųjų –
nebeužmigsi – kopėčiom į rojų

nebeprabusi – kojom į batus,
pakrantės kiras, girgždinęs ratus
klyksmu apie praėjusį rytojų,
pasikartos – ne sapnas, ne apgaulė:
ties iškyšuliu, kur antai boluoja,
išvysi arklius – miglomis užkloja
dievai jų kūnus, brendančius į saulę,
skalauja jūra dulkes Kurukšetros –
ramybė, tartum artintųsi vėtros,
arkliai galvom kinkuoja – ir garuoja
jų plačios nugaros, apaugusios pelėsiu –
mylėk toliau, mylėkime, mylėsiu
svyruodamas, svyruodami, svyruoju

per Skargos kiemą, universitetą –
klampiu gorkyno grindiniu į getą,
ten link, kur pasitinka esamuoju
laiku iš vakarėjančios tėvynės,
baikščiais šešėliais arkoj prie „Ugnelės“,
nelyg barokinių bažnyčių pelės,
būtasis amžinas ir būsimas kartinis –
ar ko daugiau galėčiau pageidauti?
pats laikas dingt, išnykt, išsiskalauti,
per šįryt liepų nukirstas šakas
žirgliot užkliūvant, klausantis, kaip baisiai
dugne į dangtį dunksi grumstų vaisiai –
beždžionių tiltu artinas kažkas

sekundę stovi, vėl arčiau priėjo,
dabar čia pat – iš sutemų ir vėjo
nuo kapinaičių, kur mane užkas –
o kas užkas, vieni dievai težino...
– kas buvo šis nuplikęs storas krienas?
– kažką tepliojo, pavardė – Maršienas...
suprantama, skolų nesugrąžino...
– turėjo moterį? – atėjo kelios žmonos!
gerai gyveno rupūžė, pižonas...
– nuo ko nustipo? – aišku, nuo ligos,
kuri geru gyvenimu vadinas –
išgerti mėgo... – mirdamas kankinos?
– kelias ilgas paras be atvangos

ėjai ne tiek prie jūros, kiek iš proto:
lyg tavo galvoje kas grotom grotų –
girgždėjo Rilke smėliu Palangos,
verstinėj knygoj, einančiam krantu
bangavo ūsų rimais, nutylėtais
laivų daiktais, pakrantėje išmėtytais
septyniasdešimt aštuntaisiais, šiuo metu
laisviau, žiauriau, gudriau, kitokios ligos –
neatsiversi vakaro kaip knygos
ir krisdamas iš rankų į rankas
nebeužmigsi – kopėčiom į rojų
svyruodamas, svyruodami, svyruoju –
beždžionių tiltu artinas Kažkas

1, 14. Autorius mielai puoselėja kai kurių kritikų peršamą nuomonę apie lyrinio herojaus sąmonės skilimą, susidvejinimą A. M. poezijoje. Kad ir kaip ten būtų, šiame tekste keturiasdešimtmetis herojus susitinka save – septyniolikmetį. Toliau bus kalbama pirmu bei antru asmeniu bei pirmojo asmens daugiskaita – stebint kažkam trečiam. Tikriausiai – man.

3, 4. Žuvėdais (buvo?) vadinami švedai.

3, 5. Vaikystėje įsiminė motinos pasakojimas: išlipus iš lėktuvo Kopenhagos oro uoste – tyla ir ramybė, girdėti tik klumpių kaukšėjimas.

3, 7–8. Puvėsiai – punck, t. y. pankai. Gėlių mergelės – sąšauka su gėlių vaikais, t. y. hipiais.

3, 13. Po abitūros egzaminų su bičiuliais keliauta į Palangą „atsigauti". Tuo metu pagrindinis kompanijos herojus buvo Raineris Maria Rilke – nukoręs ūsus ką tik išleistoje jo poezijos knygoje.

4, 1. Jaunimui: rusų pasieniečiai vakarais išakėdavo paplūdimį, idant pagautų neegzistuojančius diversantus. Kita vertus, velniai žino, kam jie tą darė – dabar jau sunku suvokti.

4, 10. Įrašas R. M. Rilke's antkapyje byloja: „Rose, oh reiner Widerspruch, Lust / Niemandes Schlaf zu sein unter soviel / Lidern." Henriko Nagio vertimas: „Rože, tyroji priešybe tu, kaip džiugu / niekieno miegu miegoti po tiek daug / vokų." Jono Juškaičio vertimas: „Rože, o skaistus prieštaravime, džiaugsme / būti niekieno miegu po šitiek / vokų".

5, 4. Och dąnet (šv.) – ir trenksmas. Iš Švedijoje išleistos S. Gedos knygos „Fallande ängel i Palanga“ („Angelas krintantis Palangoj“).

7, 5. Urlaganai, urla – žemo lygio gatvės bastūnų kontingentas, totoriškai tikriausiai vagys, nes urlamak – vogti.

7, 10. „Vaiva“ – garsi gorkyno kavinė, kurioje rinkdavosi „žmonės“.

7, 12. Parduotuvė prie „Vaivos“ buvo vadinama ten dirbusios pagyvenusios žydės vardu.

8, 7. Koralai – vėlgi Karoliniškės bei jose nusibaigę autoriaus eilėraščiai, bristi per koralų dykrą – gali reikšti bergždžias kūrybines pastangas.

9, 11. Omeny turėtas P. Cvirkos paminklas Vilniuje, prie kurio krūmynuose teko nubusti, galvojant, jog bundama namuose. Paralelė – Adomas, atsikandęs uždrausto vaisiaus, slėpėsi krūmuose.

10, 8–9. Eilučių kontekstas – R. M. Rilke's eilėraštis „Man vakaras – knyga“.

12, 8. Kurukšetros laukas – jame įvyko mūšis, prieš kurį Krišna atskleidė Ardžūnai „Bhagavadgytoje“ apdainuotas didžiąsias tiesas. Dar viena banalybė: tasai laukas yra mumyse.

13, 5. „Ugnelė“ – garsi senamiesčio kavinė, dar vadinta „Bačka“. Ta kavinė yra mumyse.

15, 13. Šį tekstą sukurti inspiravo konkretus tiltas per Vilnelę, ties Pavilniu – sapnuodavau ir sapnuodavau. Žodį „Kažkas“ didžiąja raide parašė kompiuteris. Matyt kažkam reikėjo.

2002 01 20

Autoriaus žodis

Omnia mea mecum porto. Ir jei gyvenimas turi prasmę, ji kažkur čia. Tikriausiai šiais laikais tai vadintume ***bodysurfingu.*** Anuomet tai reiškė tiesiog „plaukti ant bangos“. Taip tėvas vaikystėje mane mokė, pasigavus lūžtančią bangą, kūnu slysti jūros paviršiumi. Netgi nemokė. Tiesiog gaudydavo lūžtančias bangas savo malonumui, o aš iš jo mokiausi. Tėvas visada nuplaukdavo toliau nei aš. Manau, kad dabar tėvą pralenkčiau. Tėve – šiandien jau mano sūnus manęs klausia, – kodėl tu toks žemas ir storas nuplauki toliau už mane? Labai greitai mano vaikaitis klaus jo ko nors panašaus.

Ir dar. Analogiškai kūrybą, poezijos rašymą tikriausiai reikėtų pavadinti ***soulsurfingu,*** banguojančia siela arba sielos bangavimu. Tiesiog jauti tam tikras vibracijas ir tiksliai, nei per anksti, nei per vėlai, pagauni lūžtančią, savo energiją išlaisvinančią, bangą. O tam reikia ir intuicijos, ir meistriškumo. Ir, suprantama, valios – bristi į tą audrotą ledinuotąjį. Ir, aišku, vaizduotės, – nes be jos jokio vandenyno nėra. Tiesa, bangos lūžta pasiekusios seklumą, kurioje ir budi bangų gaudytojas. Ir tokią seklumą galėtume pavadinti poeto gyvenimu. Tiek prasmės.

Ir vis dėlto džiaugiuosi, jog teko gyventi permainų metais. Pirmoji mano knygelė „Šulinys“, kurios paskutiniame puslapyje dar įrašyta ***literaturno-chudožestvennoje izdanie „Kolodec“,*** pasirodė pirmaisiais Sąjūdžio metais. O ir kitos knygos pažymėtos laiko ženklais. Labiau primenantis aerodinamikos dėsnius pažeidusią kamanę blokadinis „Angelas“. Šiokį tokį literatūros bei jos leidybos atsigavimą žyminčios „Dulkės“ (berods, tada neseniai įkurtos Lietuvos rašytojų

sąjungos leidyklos pirmoji orginaliosios poezijos knyga). Gedulingai barstantys lapus Vaidoto Daunio žūtį menantys „Metai be žiogo“. „Vargšas Jorikas“ nuo krizės papilkėjusiu veidu. Nučiupinėti „Dėvėti“. O naujausią knygą „Pasauliai“ baigiau rašyti įstojęs į Europos Sąjungą. Ir nors išoriniai pasaulio pokyčiai tarsi nelabai rūpėjo, dabar matau, jog jų būta ir vidinių, nes visa mano kūryba persmelkta permainų vėjo, o laikas ją kūrė ne menkiau nei aš.

Ir štai rinktinių eilėraščių knyga. Eilinė. Yra toks S. Spielbergo filmas „Gelbstint eilinį Rayeną“. Abu šiuos kūrinius sieja viena idėja. Ji užkoduota žodyje „gelbstint“. Ką tai reiškia? Nieko. Kaip ir poezija, kuri, pražudydama kelis, vis dėlto pajėgi išgelbėti vieną žmogų. O tai ir reiškia – išgelbėt pasaulį. Bet, neduok Dieve, jei paskutiniame šios knygos puslapyje būtų įrašyta *literaturno-chudožestvennoje izdanie „Riadovaja“*. Ir ne vien dėl to, kad šios rinktinės pavadinimą rusiškai teisingiau versti žodžiu *Stichija*.

Aidas Marčėnas

Turinys

IŠ ŠULINIO

Klaida 7
Paslaptis 8
taigi čia ir gyvena raganos... 9
Sena trečiadienio istorija 10
Indėniška giesmė broliui Mindaugui 11
Trys konkretūs pasakojimai paauglystei atminti 13
Pasaka kitapus pupos 16
Atsisveikinimas 17
Ilgo vakaro atminimui 18
Aš bijaus atminties sutemų 19
Eilėraštis 20
Rankos skinančios obuolį 21
praeinu pro save... 22
Atokvėpis 23
Įkvėpimas 24
Miško kirtėjas 25
Triušių narvas 26
Šulinys 34
Orakulas II 35
Daina su burėm 36
Žiemos muzika Palangoje 37
Vasara oš kai mes leisimės žemyn upe 38

IŠ ANGELO

Vieneilis be pabaigos 41
Karalystė 42
Taip 44
Gyvybė 45
Palikimas 46
Jei mirs poezija 48

Gražiausias šio vakaro vaizdas 50
1986 spalio 13 51
Tuščia galva 52
Erškėčių krūmas dūzgia 53
Kalbu 54
Per naktį aš nebijosiu galvot apie žolę 55
Brėkšmas 56
Tirono mirtis 57
Judo mirtis 58
Pasaulis grįžta į žodį 59
Neregima šviesa 60
Paprastas eilėraštis 61
Šitoj erdvėj prieš pat užmingant 62
Miegantis dievaitis 63
Pasakos pabaiga 64
Saulėtekis 65
Veidrodis 66
Riešutynas 67
Miestas 68
Iš išvarymo legendos 69
Užupio eilėraštis 70
Vasaros pabaiga 71
Eilėraščio atėjimas 72
Pašaukimas 73
Tamsa artyn 74
Vaiduoklis botanikos sode 75
Šitas miestas 76
Nesenkantis vanduo 77
Klausaus ką šneka angelas 78
Tyla 79
Žvilgsnis veidrodyje 80
Iš vaikystės saldaus paveiksliuko 81

ų 83
noriu turėti 84
85
tylinčio balsas 86

90

92
3

LKIŲ
7

s 99

nas 101
ymas 102
os padauginimas 103
104

106
107
108
is 110
112
e knygos 113

5

Senas kinų poetas 117
Iš nakties 118
Aidas (vardo genezė) 119
Iš tylos kur pažadins 120
Baltas mėnulis 121
Tylus sudie 122
Pirmosios šalnos naktis 123
Saulė teka į šarmotą rytą 124
Žydėjimas priemiesčio girioje 125
Aš ilgai žvelgiau į savo veidą 126
Poilsis I 127
Dovana 128
Pro žydinčią liepą 129
Su almančiu pasauliu 130
Trumpas sustojimas lietuje 131
Atpildas 132
Viskas buvo seniai 134
Mano Neris 135
Išvarymo legenda. Epilogas 136
Dulkės 137
Krantas 139
Poilsis II 140

IŠ METŲ BE ŽIOGO

Adventas 143
Prognozė 145
Angelas atminties smuklėje 146
Žiemos lošimai 147
Gruodis 148
Mnemozinei 149
Kokion klaikion bedugnėn riedam 150
Sudužęs indas 151

Tema be variacijų 152
Vėlinės, 1990 153
Pavasario dykuma 155
Postmodernisto kapas pavasarį 156
Vakaras vasaros prieigose 157
Lietaus iššaukimas 158
Lietaus uždanga 159
Šnekančios prekės 161
Rugpjūčio gėlės 162
Rugpjūčio žvaigždės 164
Didžiosios tarnystės ilgesys 165
Metai be žiogo 166
Rudens daina Panevėžyje, 1990 168
Pasaulio pabaiga 1981 metais 171
Išėjimas 174
Rytas prie marių 175
Metų pabaiga 176
Viduržiemis 178

IŠ VARGŠO JORIKO

Diktantas 181
Radausko nužudymas 182
Tuščia erdvė 183
Siaurukas čia suka į saulę 184
Žiedlapis kris į tenai 185
Skurdo angelas alpstant gegužiui 186
Tylus pasišnekėjimas sode 187
Iš toli 188
Virtuvė 189
M. tragedija – Puškinui leidus: 191
Iš Biliūno 192
A.V.: pilkoji 193

Paskyrimas Medardui Šimeliui 1987-ųjų vasarą 194
Iš delno 195
Sietuva 196
Spalio sodai 197
Aštuoneilis bundant 198
Į akis 199
Vilniaus turgus 200
Bendrinis 201
Nustebęs veidas 202
Vidurnaktis 203
Naktys atmerkia akis 204
Viešpatie, grybą radau 205
Nuotaika 206
Ilgos žiemos pabaiga 207
Griežiantys kaulai 209
Trumpėjantis 210
Turto deklaravimas 211
Lengva ranka 212
Kaip parašyti eilėraštį 213
Taip, kaip yra 215
Vėlinių žvakelė Antanui R. 216
Plikledis Katedros aikštėje 217
Kaip atrasti prarastą laiką 218
Sūnaus sugrįžimas 220
Kiemas Antakalnyje 221
Ligoninės parkas 222
Pradžios pabaiga 223
Klasikinis sonetas šiandien 224
Tūkstantmečio pabaiga 225
Kaip parašyti sonetą 226
Kregždžių seilės 227
Sielos ornamentika 228

Tariamas pasikeitimas 229
Vasario šaltis 230
Pavasario svarstyklės 231
Nebylioji nostalgija 232
Dramos būrelis 233
O kas yra eilėraščio pradžia? 234
Nubudimas šviesoj 235
Poeto sodas 236
Vakaras 237
Užkaltos durys 238
Šuo, kurį pavadinau Sonetu 239
Atspindžiai 240
Atsibudęs iš ryto į rudenį skaidrų – esu 240
Vargšas Jorikas 242

IŠ DĖVĖTŲ

Iš pakraščių į centrą 245
Second Hand 247
Nakties karuselės 248
Rugpjūtis 249
Pasibelsiu į naktį 250
labas rytas poezija tau atsakyti nemoku... 251
Dalyvavimai 252
Įtakos 253
Iš nieko 254
Anąryt atsibudęs kelias sekundes buvau vaikas 255
Dejá vù 256
Edmondui – per sapną – durys už durų – 257
Paryčiais 258
Išsivadavimai 259
Atsisveikinimo 260
Rim B 261

jau greit žiema, numirsiu dar negreitai... 262
Stairway to Heaven 263
Du bandymai 265
Dar nešvinta 266
Vasaris 267
Skubantys laikrodžiai 268
Metas pradėti melstis 270
Ir kai nubundi 271
Mano tolimi giminaičiai 272
Iš brakonierių gyvenimo 273
Paskutinis eilėraštis 1999-aisiais 274
Visa tai reikia išskalyt 275
Camping 276
Skydai 279
Paros 281
Senis 283
Brandos geometrija 285
Tylos s. 286
Subjektyvi vyšnaitė 287
Kas ją žino 288
Mein Kampf 289
The Birds 290
Beveik ligi Šventosios 291
Like a Rolling Stone 292
XL 293
Dėvėti 294
Byrantys dantys 296
Kaulinis švilpukas 297
Studija D.K.: Garliavos atspindėliai 298
Grynojo proto kritika 299
sprogus vaivorykštės padanga, išsitėškus... 300
Nuo koralų 301
Pragaro stalčius 302

Naujas Niekas 303
Valiau jo batus 304
Tamson 305
Kalno pamokslas 306
Durys meilei išeiti 307
Tvenkinio ratas 308
ką čia dabar veikiu? 314

IŠ PASAULIŲ

Laumžirgis 317
Kartais abejoju autoryste 318
Gulbės 320
kampe, kur, paneigdamas klasiką,
dievas gyventi galėtų... 321
Tiltelis 323
Dar jums pasivaidensiu 324
Regnum MMIII 325
Štai ir vasara baigės 328
Vakarinė malda 329
Kūrybos 331
Kokioje šviesoje pažiūrėsi 333
Aukojimas 334
Pagirių mistrerija 335
Saugau akis 336
Perspektyvos 338
Darželis 339
Tikras eilėraštis 340
Dėdė 341
Apskaita 342
Opijus 343
Nebūti 344
Poiēsis 345
Keturiasdešimtasis pavasaris. Antikos pabaiga 346

Lukštas 351
Perimetrija 352
Vietoje atgailos 353
Bičiulėnui užsieniečiui 354
Nubudęs kėkštas 355
Priemiesčio vėjas 356
Aprūkęs veidrodis 357
Balsu – į delčią 358
Latvių, kita – sėlių stotelė 359
Viduržiemis, 2003 360
Literatų gatvė 361
Viduržiemio filotopija 362
Paskutinis 363
Dead man walking 364
Maxima 365
Tarptautinis forumas 366
Po žydinčiais jazminais 367
Nuo pagrindinio denio 368
Nerasta 369
Dobilėlis 370
Iš laisvo nertinio gyvybės 371
Jei būtum dabar mirusiųjų 372
Pakalbėkime apie kerštą 374
Pasirinkimai 375
Kontaktai 376

METRIKAI

Armonikėlei 380
Priešaušrio algoritmai 391
Beždžionių tiltas 402

Autoriaus žodis 412

Marčėnas, Aidas
Ma426
Eilinė: rinktiniai eilėraščiai / Aidas Marčėnas; [dailininkas Romas Orantas]. – Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2006. – 423 p.: iliustr. – (Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatai; kn. 10)
ISBN 9986-39-441-4
Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato rinktiniai eilėraščiai iš 1988–2005 m. išleistų knygų.
UDK 888.2-1

Aidas MARČĖNAS

Eilinė

Rinktiniai eilėraščiai

Redaktorius Valentinas Sventickas
Dailininkas Romas Orantas
Nuotrauka Algimanto Aleksandravičiaus
Korektorė Virginija Savickienė
Maketavo Dalia Kavaliūnaitė

2006 05 25. 4,6 leidyb. apsk. l. Užsakymas 868.
Tiražas 1000. 600-oji leidyklos knyga.
Išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla,
K. Sirvydo 6, LT-01101 Vilnius.
www.rsleidykla.lt / info@rsleidykla.lt
Spausdino UAB „Vilniaus spauda“,
Viršuliškių skg. 80, LT-05131 Vilnius.

888.2
Mz 426

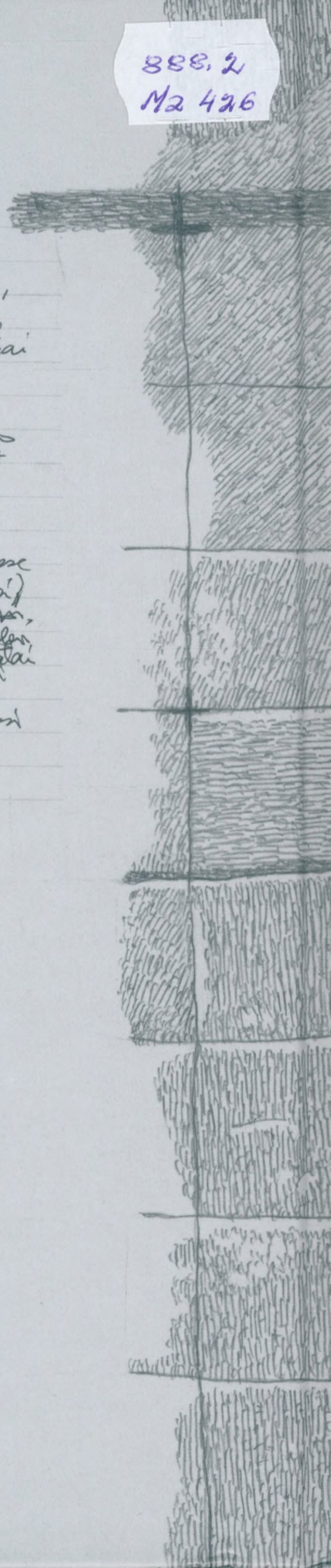

XL bę-gi, [illegible] —

keturiasdešimt, [illegible] mečiai
gerų poetų žaidė tokių skaičių,
gal daugiau jau būna už giraičių,
o man dar ten, kur priemiesčio daržai

kopūstų galvos, išnyko, dvelia,
[illegible], ir naivus atrodo laikas [illegible]
akimirka, kol aš – senas vienovės
nepotekės ir panoramos [illegible] panorama

dėkoju tau už vieną ir už dviese
už šio rugsėjo dieną, žiba, [illegible],
vaizdus [illegible], kai [illegible] raketų [illegible] baltai
[illegible]

visai čia pat, kur žiogelis tiksi
ir aš eme labiau, negu išliksiu –
o tai optiau, nei būtų atbulai
2000-09.24

Aidas Marčėnas

eilinė

Rinktiniai eilėraščiai

Kūrybą, poezijos rašymą tikriausiai reikėtų pavadinti *soulsurfingu,* banguojančia siela arba sielos bangavimu. Tiesiog jauti tam tikras vibracijas ir tiksliai, nei per anksti, nei per vėlai, pagauni lūžtančią, savo energiją išlaisvinančią, bangą. O tam reikia ir intuicijos, ir meistriškumo. Ir, suprantama, valios – bristi į tą audrotą ledinuotąjį. Ir, aišku, vaizduotės, – nes be jos jokio vandenyno nėra. Tiesa, bangos lūžta pasiekusios seklumą, kurioje ir budi bangų gaudytojas. Ir tokią seklumą galėtume pavadinti poeto gyvenimu. Tiek prasmės.

ISBN 9986-39-441-4
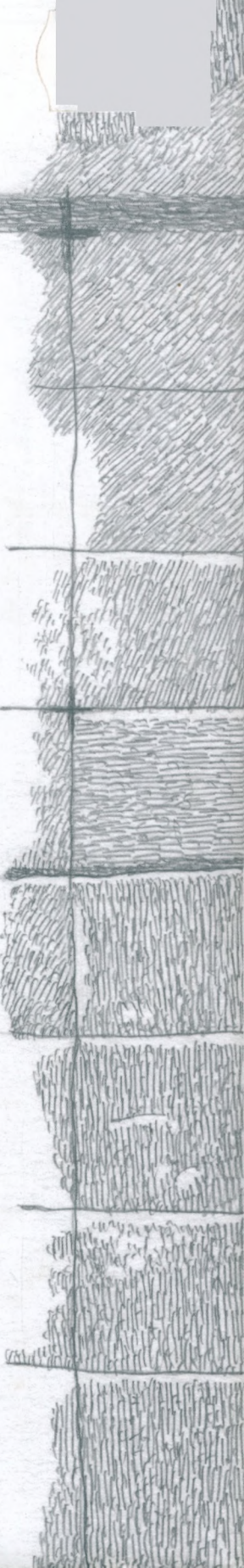
9 799986 394418